

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 17/št. 162

september–oktober 2021

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Dvajsetletnica Modernih klasikov; Festivalsko poletje in literarne nagrade; Nacionalni mesec skupnega branja

buklaplus

*Letošnji nominiranci za
Rožančevo nagrado*

**MARKO PAVLIHA,
VESNA MILEK,
MARCEL ŠTEFANČIČ, JR.,
ROBERT SIMONIŠEK in
URŠA ZABUKOVEC**

Beremo skupaj

NMSB.PISMEN.SI

Nacionalni
mesec

skupnega
branja

8. 9. – 10. 10. 2021

ILUSTRACIJA: **Tanja Komadina** | Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS

IZDAJATELJ

UMCo, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Prokreator**Pisci:** Urška Bračko, Sabina Burkeljca,
Aleš Cimprič, Maja Črepinšek,
Gordana Granatir, Iztok Ilich, Klara Jarc,
Vesna Sivec Poljanšek, Renate Rugelj,
Samo Rugelj, Veronika Šoster,
Neža Vilhelm, Ajda Vodlan**Gostujoči pisci:**Andrej Hočevnar, Manca Košir,
Darja Lavrenčič Vrabec, Kristina Picco,
Žiga Valetič, Janja Vidmar, Saša Vidmar

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s. p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva in izdajatelja revije.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezavaIzdajo revije Bukla sofinancira Javna agencija
za knjigo RS. Podporniki revije Bukla so tudi
knjižnice iz Združenja splošnih knjižnic.

buklplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

Trideset let od ideje za ustanovitev
Rožančeve nagrade

Samo Rugelj

Foto: Borut Krajnc

Esejistična Rožančeva nagrada se je začela podeljevati leta 1993, kar pomeni, da bo letos 29. podelitev, ustanovljena pa je bila kmalu po smrti pisatelja, dramatika, scenarista in esejista Marjana Rožanca (1930–1990). Esej ima tako v Sloveniji že skoraj trideset let domovinsko pravico in predani organizatorji (na sliki spodaj del letošnje žirije: Edvard Kovač, Manca Košir in Ifigenija Simonović) vsakoletno podeljujejo nagrado za najboljše esejistično knjižno delo. (Kot zanimivost naj povem, da pri Mestni občini Ljubljana od leta 1992 podeljujejo tudi nagrado Marjana Rožanca za področje športa, kar pomeni da je pustil enako globok vtis kot esejist in kot športni delavec.)

Kaj nam pove dosedanji seznam esejističnih nagrajencev? V splošnem najmanj troje. Prvič, da je bila ta nagrada v prvih treh desetletjih precej moška domena. Do zdaj smo imeli samo dve nagrajenki, pesnico Meto Kušar in pisateljico Ifigenijo Simonović.

Drugič, da je nabor književnih ustvarjalcev, ki so do zdaj prejeli to nagrado, precej širok, saj zajema intelektualce ter pisce vseh vrst, od urednikov Aleša Bergerja in Aleksandra Zorna, prek pesnikov Aleša Štegra, Milana Dekleve, Miklavža Komelja, Mete Kušar, Jureta Jakoba in Esada Babačiča, literarnih teoretikov Toma Virka in Matevža Kosa, filozofov Edvarda Kovača, Vinka Ošlaka, Petra Kovačiča Peršina in Gorazda Kocijančiča, dramatika Dušana Jovanovića, potem pisateljev Jožeta Snoja, Vinka Mödendorferja, Alojza Ihana, Ifigenije Simonović in Jasmina B. Freliha, do predvsem esejistov Iztoka Geistra, Andreja Capudra, Roberta Simoniška in Mihe Pintariča.

Tretjič pa, poleg že navedenih avtorjev, da sta dva avtorja vsak po svoje zaznamovala tako Rožančevo nagrado kot tudi sodobno slovensko esejistično krajino nasploh. Prvi je Drago Jančar, ki je na začetku podeljevanja prejel nagradi leta 1993 in 1995, potem pa še tretjo enajst let kasneje, leta 2006, ko je z delom *Duša Evrope* nekako zaokrožil svoje esejistično obdobje ter napovedal, da se bo potlej popolnoma posvetil pisanju proze. Drugi je Marcel Štefančič, jr., ki se je po sprva predvsem filmsko-kritiški publicistiki v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja v nadaljevanju začel bolj posvečati tudi pisanju in objavljanju esejističnih knjig ter bil do zdaj, pred letošnjo podelitvijo, že dvakrat nagrajen, ob tem pa bil v manj kot desetih letih kar šestkrat nominiran za to prestižno nagrado.

Kot izdajatelj njegovih knjig so me pred leti pri reviji *Literatura* vprašali, kakšen je zame idealen esejist. Odvrnil sem, da tak, ki se ga lahko ob kakovosti njegovega pisanja tudi proda. Če pogledamo prodajo esejističnih knjig, vidimo, da večinoma ne gre za

komercialno pisanje, ki bi že samo po sebi upravičevalo svoj ekonomski obstoj. Esejistika je pogosto premišljuje, vase umaknjeno pisanje, v njem avtorji podajajo večinoma subjektivno mnenje glede neke teme, o kateri teoretizirajo in jo argumentirajo s svojim miselnim, moralno-etičnim in besednim aparatom.

Seveda pa to ne pomeni, da esejističnih knjig ni mogoče prodati. Če je besedilo živo, avtor pa intriganten, se lahko zgodi tudi to. Lep primer je Štefančičeva esejistična knjiga o Cankarju, ki je izšla ob stoletnici Cankarjeve smrti 2018 ter kmalu po izidu vzbudila velik odmev, celo tako fizičen, da so mi jo knjižni znanci in poznavalci Štefančičevega pripovednega sloga na takratnem knjižnem sejmu dobesedno pulili iz rok. Med bralci je živa še danes.

Tudi nekaj nagrajenih knjig je doživelo širši bralski odziv. Jančarjeve knjige se tradicionalno dobro prodajajo, izstopale so tudi *Levitve* Iztoka Geistra, *Berlin* Aleša Štegra, *Državlanski eseji* Alojza Ihana in nazadnje lani tudi *Veš, mašina, svoj dolg* Esada Babačiča. Kakšna je torej trenutno kondicija slovenskega eseja?

Diplomatski odgovor bi bil, da ni slaba, vendar pa bi lahko bilo tudi bolje. Esejistika je žanr, za katerega se kar nekaj uglednih slovenskih založb v zadnjih letih le redko odloča, saj malokdo izda več kot eno knjigo letno iz tega žanra. Zato večina esejističnih knjig izide butično, od tega, da jih izdajajo založbe, ki so večinoma specializirane za druge vsebine, do tega, da je avtor našel dom pri kaki založbi, kjer mu izdajajo tudi esejistiko.

Letošnji Rožančevi nominiranci se ponašajo vsak s svojo poetiko. Urša Zabukovec je v knjigi *Levo oko, desno oko* zbrala angažirane kolumne iz zadnjih treh let pisanja za časopis *Delo*. Robert Simonišek v knjigi *Pejsaži*, že nagrajeni tudi s svetlobnico, premišljuje o raznih umetnostnih fenomenih, pa o samoti in vplivu epidemije na življenje in ustvarjanje. Marko Pavliha v svoji knjigi *Duhovna dramila* analizira izvore duhovnosti v različnih kulturah ter jih umešča v sodobni svet in svoje življenje. Marcel Štefančič, jr. v knjigi *Slovenski sen* obdeluje nekatere najsvetlejšje slovenske kulturne osebnosti zadnjega časa, pa tudi kak najtemnejši lik iz polpretekle zgodovine, vsi pa so po njegovem produkt slovenskega sna. Vesna Milek pa v *Ogledalih* recapitulira svoje utrinke zadnjega desetletja, tako bogatega s kulturo in iskrivimi srečanji z raznimi umetniki, da je zaprtje kulturnega življenja v tem smislu pomenilo res krut pristanek na trdih tleh.

Raznovrstne avtorice in avtorji, raznovrstno pisanje. Morda je ta jesen priložnost, da posežete po katerem od njih in date s tem izvorni esejistiki nekaj novega vetra v knjižna jadra.

Iz razglasitve letošnjih Rožančevih nominirancev

DRAGO JANČAR

TO NOČ SEM JO VIDEL

Beletrina, zbirka Beletrina,
2021, t. v., 235 str., 19 €, JAK

Drago Jančar

... proglašen
tudi za najboljši
kresnikov roman
v obdobju
2010–2019 ...

Če se ozremo po najbolj prodajanih domačih romanih za odrasle bralce v zadnjih petnajstih letih, vidimo, da so na vrhu tri dela: Vojnovičevi *Čefurji raus!*, *Belo se pere na devetdeset* Bronje Žakelj in *To noč sem jo videl* Draga Jančarja. Skupno jim je to, da so vsi trije prejeli nagrado kresnik, v njihovem življenjskem ciklu pa je med prvima dvema in tretjim pomembna razlika. Medtem ko sta prva dva romana na slovenskem literarnem nebu že v prvih mesecih po izidu zasijala kot kometa, je Jančarjev roman, sicer zasnovan na življenjski usodi zakon-
cev Hribar med drugo svetovno voj-

no, ki pa jo je Jančar seveda ustrezno literarno prenetel in izpovedal skozi spomine petih prvoosebni subjektivnih pripovedovalcev, v prejšnjem desetletju postal prvovrsten primer knjige, ki se je ves čas dobro brala in prodajala, ob tem pa ni skoraj nikoli posegla po res najvišjih mestih na (mesečnih) lestvicah najbolj prodajanih knjig. Deset let po izidu je ta roman, ki je bil proglašen tudi za najboljši kresnikov roman v minulem desetletju, skoraj bolj živ kot ob svojem nastanku. V Mariboru bo kmalu gledališka premiera njegove adaptacije, ki jo je pripravil Janez Pipan, obenem pa obstaja tudi želja, da ga ekranizirajo v obliki televizijske serije, čeprav je realizacija tega projekta za zdaj še nejasna. Deset let po izidu (pri založbi Modrijan) je ta roman našel tudi novo domovanje – založba Beletrina, ki je Jančarja pred leti že vzela pod svoje okrilje (tam je izšel njegov zadnji roman *In ljubezen tudi*, pripravljajo pa tudi njegov novi roman, ki bo predvidoma izšel v prihodnjem letu), je zdaj na novo in v novi grafični podobi izdala tudi *To noč sem jo videl*, ki se mu živahno življenje med bralci obeta tudi v prihodnosti. Če še niste prebrali tega romana, je morda čas, da po njem posežete zdaj! > SAMO RUGELJ

JURE APIH

NEBESA

Festfest, 2021, m. v., 84 str., 14 €

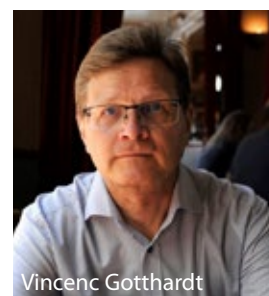
»Le nekaj spomina, malce odmika in kanček ironije je potrebno, da se popacana slika zbistri, da nam vihrava misel druge strani pokaže, kaj se pravzaprav dogaja. Če nam je mar.« In Apihu je mar. V svojem novem delu izbere fikcijo, izjemno abstraktnost in domišljijo, da nam nastavi ogledalo resničnosti dogodkov polpretekle zgodovine. Maks Potočnik je ustreljeni sodnik, ki se znajde v nebesih. Vendar, ali so to res nebesa? Kajti tam, kjer je on, ne smeš prehitovati in preveč spraševati, sicer misli uidejo in potoneš v nič. Misлити namreč pomeni biti v zemeljski banalnosti, Maks pa ni več tam. Morda pa je še tam, vse dokler inšpektor Vrstovšek ne bo povezal, kje se združijo udbovske zgodbe, vosovka Bojana, dogodki v Tuhinjski dolini iz petdesetih let in mafijci, ki jih je obsodil Potočnik. > AJDA VODLAN

VINCENC GOTTHARDT

NA DRUGEM KONCU SVETA

Mohorjeva Celovec,
2020, m. v., 176 str., 21,90 €

Vincenc Gotthardt

Roman, literarni prvenec Vincenca Gotthardta, je – še preden ga je utegnili vzeti v roke večje število bralcev – vzbudil pozornost z uvrstitvijo med finaliste za podelitev nagrade kresnik za najboljši slovenski roman minulega leta. Med branjem se izkaže, da je avtor, urednik in novinar celovškega

tednika *Nedelja*, izjemno več slovenskega jezika, pa tudi izvrsten fotograf in slikar. Vse te oblike izražanja prepleta in povezuje, tako da v besedah vidi barve in oblike, za podobami pa čuti glasove: »V življenju gre vedno za slike,« pravi. »Ostajajo samo besede, ki so slike ... Barve so kot črke za vse jezike.« Kot umetniku mu ni tuje niti zakulisje prevladujoče nakupne politike muzejev in galerij. Kritično jo ošvrkne v zgodbi o treh slikah, ki jih neznanec izreže iz okvirjev in odnese iz muzeja, kjer so jim po intervenciji ministra namenili častno mesto, ne da bi vedeli, kdo je njihov avtor. Naposled se izkaže, da je sprva zavrjnjeni, nato pa nenadoma slavni slikar prišlek z drugega konca sveta z imenom Vinc Hardt. Mož, nevajen slave, se po tem obratu iz drugega vrne v svoj prvi, domači konec sveta. Od koder ni nikoli povsem odšel, saj ga nanj vežejo spomini in stare črno-bele fotografije prednikov. In pojoči zven materinščine, med nemško večino polagoma, neustavljivo kopnečega jezika. Ki lahko preživi, kot je prepričan Gotthardt, samo, če je tudi slišan. > IZTOK ILICH

KSENIJA TRS

KDO SE BOJI ČRNEGA MOŽA?

Pivec, zbirka Branje. Proza,
2021, t. v., 253 str., 24,90 €

Ustvarjalko te literarne avtobiografije, iskriko knjižničarko Ksenijo Trs, je življenje tako zelo preizkušalo, da bralcu med branjem pogosto zastane sapa ali pa se mu orosi oko. Marsikdo bi pod bremenom doživete klonil ali pa (vsaj) izgubil smisel za nov korak. Toda ne Ksenija, ta neustavljiva in pogumna ženska, v kateri že od rojstva domuje želja po preživetju in premagovanju vseh izzivov. Življenje ji še zdaleč ni prizanašalo z njimi, a njeni vedra prleška narava in mehko ljubezni, ki si jo je znala poiskati – če je že ni dobivala od svojih najbližjih – vsaj v otroški igri, med živalmi in v njej tako ljubih knjigah, sta jo vedno znova potisnili naprej. Avtorica v svojem pisanju najprej nežno povabi bralca na potovanje med utrinke iz otroštva, nato pa ga postopoma popelje v bridk(ejš)o odraslost, zaznamovano (tudi) s črnim možem in stoterimi bolečinami, kar izvrstno izriše že s samim pripovednim slogom, ki na nekaterih mestih reže vse do obisti. Odlična avtobiografija, prežeta z iskrenostjo, tudi duhovitostjo in predvsem z neverjetno življenjskostjo! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

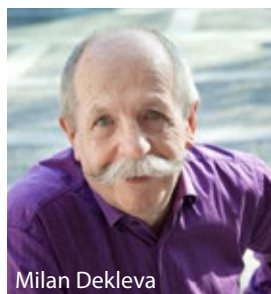
... odlična
avtobiografija,
prežeta z
iskrenostjo, tudi
duhovitostjo
in predvsem
z neverjetno
življenjskostjo ...

MILAN DEKLEVA

PET ZA KVARTET

Cankarjeva založba,

2021, t. v., 191 str., 24,99 €, JAK

Milan Dekleva

Roman se zgodi v enem samem dnevu, ko se kvartet petih, štirih glasbenikov in njihovega menedžerja, prebudi v tesnobnem pričakovanju pomembnega večernega koncerta v Slovenski filharmoniji. To je njihova priložnost,

da se izstrelijo naprej. Toda na ta dan dogodki nezadržno polzijo v kaos in absurd. Vsakdanje se čudno zakrivlja, drobne razpoke se razpirajo v brezna, ki požirajo zdravo pamet, v misli se vrivajo glasovi pridruženih članov zavesti, razraščajo se zle slutnje, besede dobijo dvoumne pomene, povsod so vohuni, ljudje niso, kar so bili včeraj. Kar se je zgodilo včeraj, pljusne v danes, kar se zgodi v Salzburgu, odrine val v Ljubljano. Na dan, ki je kot spodrseljaj v partituri ustroja sveta, kvartet za pet razklepa in znova sklepa terce, kvarte in kvinte, pa tudi ljubezenske trikotnike, štirikotnike in petkotnike. Iz sivine jutra v Salzburgu na začetku romana se do večernega koncertu v Ljubljani luščita črno in belo, tema in svetloba, jin in jang. Roman, prepojen s črnim humorjem, učinkom utripa metuljevih kril in teorijo kaosa, postopoma zazveni v glasbo, ki globoko prežema celotno besedilo. In kako je uspel večerni koncert? Bombastično! Milan Dekleva je nagrajenec najpomembnejših literarnih nagrad za prozo, poezijo in esejistiko, med drugim tudi Prešernove nagrade za življenjsko delo. > MAJA ČREPINŠEK

MARJAN ŽIBERNA

DEDIČ

Litera, zbirka Litera,

2021, t. v., 275 str., 24 €, JAK

Ena izmed glavnih nalog psihologa je, da poslušaj, in »Šrink«, ki ga spoznamo v romanu, se ponaša prav s tem, da to počne izjemno. Čeprav je dober terapevt, pa je nezadovoljen, saj ima vse manj pacientov, ki bi resnično potrebovali pomoč, in vse več klientov, zaradi katerih se počuti kot kanta za smeti. Njegovo veselje do dela se povrne, ko v terapijo sprejme starejšega moškega in mu ta pove o svojem strahu pred zelenimi vrečami. Z vsako uro terapije se nam razkrije delček tragične življenjske zgodbe Staneta Lavtižarja, s katero začne »Šrink« prepletati svojo lastno zgodbo. Oba moška povezuje odrešilna vloga, ki jo pripisujeta športu – Stane teku, »Šrink« pa kolesarjenju. Pacient tako s svojo iskreno izpovedjo spodbudi psihologa, ki je vedno zgolj poslušal, da se začne izpovedovati tudi sam, izpoveduje pa se nam, bralcem. Nazadnje izvemo, od kod izvira Stanetov strah, in ugotovimo, da le ni tako nenavaden, kot se nam zdi na prvi pogled. Stane Lavtižar je naslovni dedič in s svojo zgodbo nas opomni, da dedovati ne pomeni samo dobiti, ampak najprej izgubiti. Njegov lik temelji na resnični življenjski zgodbi trenerja atletike, ki je navdihnil mnoge, med drugim tudi pisca spremne besede Klemna Laha, v »Šrinkovi« ljubezni do kolesarstva pa lahko prepoznamo avtobiografske elemente. Morda daje prav to obema pripovedovalcema globino in plastičnost, kar nas tako priklene na roman, da ga preberemo v enem dihu. Izvrstno branje, ki nas kljub vsej bolečini pusti polne zanosa in upanja. > SANJA PODRŽAJ

UNOVČITE BON 21 V KNJIGARNAH MLADINSKE KNJIGE!

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige

© Mladinska knjiga

Izberite dodatno gradivo za svoje šolarje – za več znanja in lepše ocene. Dopolnite domačo knjižnico s knjigami, ki vam že lep čas mežikajo, a ste nemara oklevali. Zdaj je čas! Razveselite bližnje in prijatelje s knjižnimi darili – prava knjiga ob pravem trenutku lahko spremeni življenje.

Oglasite se v najbližji knjigarni
Mladinske knjige in se prepustite bogati ponudbi.

📍 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si ☎ 080 12 05

Mladinska knjiga

LOJZE KOVAČIČ

PET FRAGMENTOV

Beletrina, 2021, t. v., 820 str., 34 €

Knjiga *Pet fragmentov* je prvič izšla pred štiridesetimi leti pri Cankarjevi založbi in je pomenila nekakšen prelom z dotodanjim literarnim ustvarjanjem Lojzeta Kovačiča (1928–2004). Z njo je ta eminentni slovenski pisatelj namreč začel uresničevati napoved, ki jo je nekaj let poprej zapisal v enem svojih besedil, in sicer, da bo začel s pripovedovanjem sebi, ne drugim. Ta preobrat je v naslednjem obdobju prinesel obsežen opus avtobiografskih romanov, od katerih jih je kar nekaj, denimo *Otroške stvari* in *Zrele reči*, že izvirno izšlo pri Beletrini (takrat še Študentski založbi). Kasneje je Beletrina poskrbela za ponovni izid nekaterih ključnih Kovačičevih del, denimo *Kristalni čas* (srebrni kresnik) in dvodelni *Prišleki*. Zdaj je ponovno zunaj tudi *Pet fragmentov* (v njej sta v resnici dva fragmenta). Gre za gosto avtobiografsko pisanje, Kovačič v prvem fragmentu popisuje predvsem svoje življenje od ranega vstajanja naprej (poleti je vstajal ob treh zjutraj, da je imel popoln mir za pisanje), pa vse do sobe, kjer je spal, in svojega bivališča, jutranje rutine, Ljubljane ter njenih arhitekturnih in družbenih značilnosti, v drugem pa je težišče na njegovih erotičnih doživetjih ter osebah, s katerimi je bil v takšnem ali drugačnem razmerju. Zavezanost pisanju o samem sebi je s Kovačičem gotovo dosegla vrh v slovenski književnosti, zdajšnji globalni trend avtofikcije, ki smo mu z domačimi deli in prevodi priča tudi pri nas, pa kaže, kako pred svojim časom je bil Kovačič v svojem zrelem literarnem ustvarjanju. > SAMO RUGELJ

... gosto
avtobiografsko
pisanje ...

TEJA MOČNIK

KAMNI Z MARSA

LUD Literatura, zbirka Prišleki,
2021, t. v., 106 str., 19 €, JAK

Teja Močnik

Devet kratkih zgodb bralca nemudoma prestavi v devet svetov, ki jih avtorica naslika s hitrimi, odločnimi potezami. Znajdemo se sredi brnenja visoke napetosti med parom ljubimcev, ki drug drugega izgubljata, se razhajata in spet iščeta; v tihem

ruvanju med odtujenim očetom in sinom; v spominu starke, ki se poslavlja kot piš, odnaša drobce peska in kot v vrtincu odteka voda v lijak; za okopi svetu odtujenega odljudneža, trmasto odbijajočega vdor neželene bližine; sredi notranjega premika, ki poslovneža prelevi v brezdomca ... V jedru vseh zgodb so srečanja, hipna, a trajna, ker ustvarjajo usodne prelome. Avtorica spretno nanaša plasti besed, dokler v bralcu ne izriše jasnega občutja trenutka, ko nas srečanje zadene kot *kamen z Marsa*, ne da bi zares doumeli vzrok trka in njegove posledice. V zamolkih besedila, v globokih sencah pa prežijo slutnje tistega prej in potem. Zgodbe namešajo močne bralske okuse in vonje, hkrati trpke in grenke, pa tudi sladke. Srečanja v zgodbah so največkrat podobna trkom, za katere upamo, da so se zgodila samo enkrat, kot pogosto pomislijo protagonisti zgodb. Kar ne velja za Tejo Močnik, ki se s prvcem umešča med vzhajajoče zvezde literarne scene. > MAJA ČREPINŠEK

ZA OTROKE, ZA ODRASLE, ZA DRUŽINE!

Zmenek s knjigo

KNJIŽNA ŠKATLA Z
ODLIČNIMI KNJIGAMI IN
IZVIRNIMI IZDELKI
SLOVENSkih PODJETIJ!

ŽE OD 19,00 €.

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

DODATNA KNJIGA PRESENEČENJA
ZA VSE NOVE NAROČNIKE!

www.sodobnost.com

MANKA KREMENŠEK KRIŽMAN

TUJCI

Cankarjeva založba,
2021, t. v., 184 str., 24,99 €, JAK

Enaindvajset kratkih zgodb odpira široko pahljačo odtenkov tujstva: fizično tujstvo – begunstvo, gastarbajterstvo, izruvanost, nesprejetost – pa tudi čustveno tujstvo in odtujevanje. Pripoveduje o odnosih med starši in najstniškimi otroki, med ostarelimi starši in odraslimi otroki, med partnerjema, ki izgubljata drug drugega, med sodelavci, sosedi, prijatelji, sošolci, med popolnimi tujci, ki se srečajo v usodnem trenutku. Prepričljivo slika napetosti, ki jih ustvarjata izrečeno in še bolj zamolčano. Pronicljivo plasti čustvena stanja, izmenjuje svetlobo in senco. Z izgovorjenim, še bolj pa z zamolki, ustvarja tesnobno napetost, a tudi upanje, da bosta tujstvo in odtujenost presežena, če bo izgovorjena beseda in če bo storjen korak, ki zgradi most. Manka Kremenšek Križman je avtorica mladinskega romana, ki je bil nominiran za nagrado modra ptica, več zgodb iz te knjige pa je bilo nagrajenih na natečajih za kratke zgodbe. > MAJA ČREPINŠEK

FRANJO FRANČIČ

PIŠI, TI SAMO PIŠI ...!

Knjižnica odrešitve
KD VNL, 2021, t. v., 114 str.

Dvodielna zbirka intenzivnih, čustveno zgoščenih krokijev in kratkih zgodb Franja Frančiča združuje črno brezno teme in rdeči žar ognja. V prvem delu so zbrani okružki preteklosti, spomini in podobe, ki so se avtorju vžgali v dušo. Znova se prebudijo, kadar mu pridejo ob belih nočeh trkat na vrata časa demoni kaosa, sovraštva in bolečine, ki prihajajo iz brezna, o katerem priča Dante. V drugem delu iz besedil zagorijo strast, ljubezen, pozele, hrepenenje, ljubezenska izdaja ... Iz celote izstopajo besedila, ko skozi Frančiča spregovorijo demoni knjig, zloženih na policah knjižnic – Seliškar, Poe, Marquez, Bukowski, Cankar, Petronij ... Vrtiljak se upočasni na zaključku knjige, ko se bližamo ledeni Dvorani pozabe, kjer šepetajo sence Gregorja Strniše, Jureta Detele, Ivana Volariča – Fea in nazadnje Petra Božiča. Franjo Frančič je avtor več kot 50 knjig proze, poezije in dramatike, kar 41 jih je bilo prevedeno v tuje jezike. > MAJA ČREPINŠEK

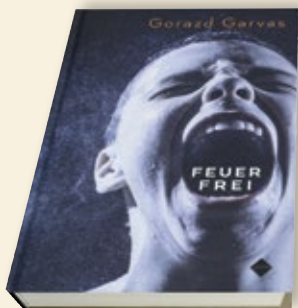

GORAZD GARVAS

FEUER FREI

Cankarjeva založba,
2021, t. v., 197 str., 24,99 €, JAK

Pod psevdonimom Gorazd Garvas je v okviru izvirnega programa izšel roman *Feuer frei*. Knjiga, ki že s svojo naslovnico in nemškimi naslovom (vojaški izraz, ki v prevodu pomeni »ogelj po lastni presoji«), obljublja nekaj pretresljivega, ne razočarala. V zgodbi, ki se odvija v okolici Ljubljane od začetka osemdesetih do prvih let novega tisočletja, spoznavamo plašnega in osamljenega dečka Gorazda. Prvoosebna pripoved v obliki spominskih prebliskov bralca popelje v svet, v katerem fant odrašča v hladni družini brez ljubezni, v kateri se pretežno izmenjujeta molk in kričanje, ki

ju prekinjajo alkoholni izlivi in posledice očetovih poslovnih prevar. Deček ima težave z izražanjem in čezmerno težo, zato težko sklepa prijateljstva in je v šoli večkrat tarča posmehovanja in nadlegovanja. Vse to v njem povzroča občutke stiske, manjvrednosti in sovraštva, ki je najprej usmerjeno vanj (grizenje prstov, nažiranje, želja po kazni in smrti) in primarno družino. Uteho najde v glasbi ter filmih in knjigah, povezanih z vojno in vojaško zgodovino. Tja se lahko umakne in izživi svoje fantazije, ki se po nastopu pubertete, sploh pa po srečanju z drugimi somišljeniki, stopnjujejo in postajajo vse nasilnejše, notranja potreba po tem, da se izrazijo, pa postaja vse bolj nevdržna. Pretresljiva in iskrena pripoved, iz katere na eni strani vejeta hlad in brezosebnost, ki prežemata Gorazdov zunanji svet, na drugi strani pa sovraštvo in nasilje, ki se porajata v njegovem notranjem svetu. Knjiga bralcu ne ponuja razlage in ne išče krivde, pa tudi opravičuje ne, ampak osvetljuje okoliščine, ki so do tega privedle. Kar nehoti prisili bralca, da z glavnim likom sočustvuje in preizprašuje svoj odnos do tovrstnih družbenih deviacij. > GORDANA GRANATIR

NOVA IZDAJA

kresnik za najboljši roman
desetletja 2010-2019DRAGO JANČAR
TO NOČ SEM
JO VIDELCena tiskane izdaje 19,00 €
Cena elektronske izdaje 14,99 €Naročite svoj izvod na www.beletrina.si
Brezplačna poštnina s kodo BELETRINANADOM

Beletrina

Če se splošna javnost dandanes rada polarizira glede te ali one domislice z družbenih omrežij, se beroča javnost mogoče še spomni generacije, ki se je pozicionirala predvsem glede na odločitev na osi literatura – politika. Iz tiste, ki se je odločila za prvo, je nastala revija *Literatura*, ki jo zadnja leta kot odgovorni urednik usmerja Primož Čučnik (1971). Čučnik, večkrat nagrajeni pesnik, esejist in prevajalec, je tudi predsednik društva oz. založbe LUD Literatura, obenem pa vodi še lastno založbo LUD Šerpa.

LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...

PRIMOŽ ČUČNIK: VEČGLASNI INDIVIDUALIZEM

Kot odgovorni urednik revije *Literatura* je Čučnik v zadnjih petnajstih letih bistveno pripomogel k njenemu odpiranju za raznolike glasove. Revija je zaradi njegovega angažmaja in radovedne odprtosti našla prostor za nove, mlajše avtorje, ne da bi ga morala žrtvovati na račun (starejših) stalnih dopisnikov.

»Tiskane revije imajo še vedno svoje mesto,« je prepričan Čučnik, zagovornik papirja, ki pa razume, da imajo svoje mesto tudi drugi načini objavljajanja. Da je prav tiskana *Literatura* po vseh teh letih še vedno reprezentativni presek sodobne literarne produkcije, Čučnik pripisuje temu, da njeno uredništvo nikoli ni zastopalo nekega enotnega političnega prepričanja, temveč se je zanimalo predvsem za dobro literaturo.

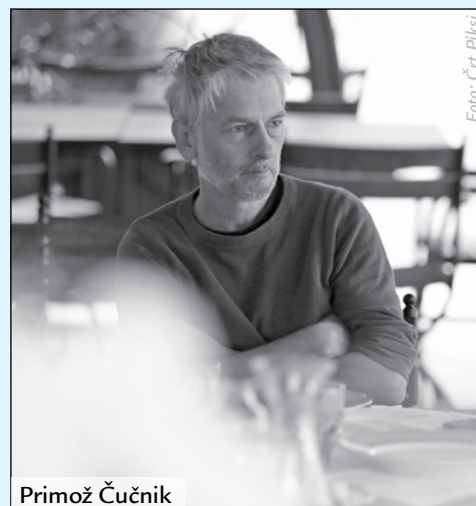
Vzporedno s svojim delom pri LUD Literatura je začel Čučnik v želji po večji angažiranosti na literarnem polju razvijati tudi idejo o lastni založbi s knjigami, ki bi bile dostopne tudi izven knjigarniške mreže, denimo po lokalih, kot sta bila nekoč Makalonca ali Bikofo. Tako je leta 2003 iz nič nastala založba LUD Šerpa, njen skromni urednik, ki knjige po svojih najljubših lokalih raznaša kar sam, pa »najmanjši nosač v mestu.«

»Začelo se je kot žepna založba, ki je vmes postala garažna založba,« pravi Čučnik, »ves čas pa je bila *one-man band*.« Pravzaprav jo to

bistveno določa še danes, saj Čučnik niti ne želi, da bi LUD Šerpa kdaj postala velika založba, posebej ne takšna, ki bi jo bolj od vsebine knjig zanimala njihova promocija. Čeprav se je to že skoraj zgodilo samo od sebe z javnim sofinanciranjem in projekti, ki so vsakič znova prerasli svoja izhodišča. »Ni pisarne, ni usklajevanja,« prednosti majhne založbe opisuje Čučnik. »Lažje vztrajam pri svoji viziji, sledim lastnim interesom in se lotevam spontanij projektov, kot so bili *Draga Barbara*, *Pesmi štirih* ali *Kralj in morec*.«

V letu 2021 je ta garažna založba, ki v celoti sloni na zanesenjaštvu svojega ustanovitelja, prejela kar dve pomembni literarni nagradi in še eno nominacijo: kresnika za prvenec Boruta Kraševca in nagrado novo mesto za kratko prozo Carlosa Pascuala, Ana Pepelnik pa je bila nominirana za Veronikino nagrado. Sporočilo bi lahko dojeli tudi kot potrditev, da je treba profesionalizacijo založništva razumeti v kontekstu sprememb in večje raznolikosti. »Šerpa je prilagodljiva založba,« razlaga Čučnik, »deluje lahko na prijateljskem zaupanju in dovoljuje sinergijo, ki si je večje založbe ne morejo – ali pa ne želijo – privoščiti.«

Čučnik, ki je že zaradi urejanja revije v rednem stiku z aktualno pesniško produkcijo, pravi, da konec koncev ni raznolikost tista, ki bi je v mestu literature primanjkovalo. Tudi ne

Primož Čučnik

primanjkuje neodvisnega garažnega angažmaja. Težava je v tem, da se – vsaj pri poeziji – njen doseg tam tudi konča. Kar manjka, pravi Čučnik, torej ni raznolikost izraza, temveč večja raznolikost občinstva. Če je denimo Vinco Globokar en večer lahko nastopal na Metelkovi, naslednji pa v Cankarjevem domu, poezija te izbire preprosto nima. V tem pogledu postaja Čučnikova zavestna odločitev za individualizem, ki je odprt za vse druge individualizme, povsem razumljiva, če ne celo nujna: za individualizem gre, ne za solipsizem.

PREDNAROČILO

Mark Mazower

HITLERJEV IMPERIJ

Redna cena

44,00 €

Prednaročniška cena

37,00 €

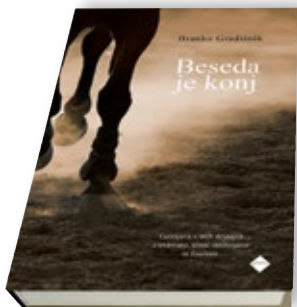
Predviden izid:

oktober 2021

Naročite svoj izvod na www.beletrina.si | Brezplačna poštnina s kodo BELETRINANADOM

Beletrina

BRANKO GRADIŠNIK

BESEDA JE KONJCankarjeva založba,
2021, t. v., 424 str., 34,99 €, JAK

Branko Gradišnik

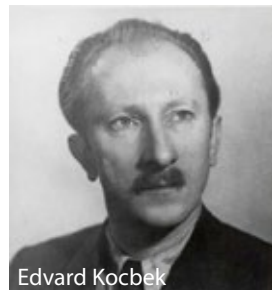
Jezikovni virtuoz Branko Gradišnik (1951) ni samo prevajalec, ki je za svoje prevodno delo že prejel tako leposlovno Sovretovo kot tudi neleposlovno Jermanovo nagrado, in ni samo pisatelj, ki je bil že davno nagrajen

tudi z nagrado Prešernovega sklada (za kratkoprozno zbirko *Zemlja-zemljazemlja*), temveč je tudi inteligenten, duhovit in iskri premišljevalec ter pisec mnogih besedil o knjigah, prevajanju ter literarnem svetu nasploh. Že z naslovom svoje zadnje knjige *Beseda je konj* poudarja, da (pisana) beseda lahko ima še kako konkretno težo in pomen, v nadaljevanju pa nas skozi vrtnec svojih daljših in krajših besedil, med katerimi najdete knjižne premisleke od »subvencionaštva pa do kolekcionarstva«, osebne nekrologe ter humoreske o (slovenski) knjižni branži ter slovenski kulturni sceni nasploh, popelje skozi desetletja svojega raziskovanja in premišljevanja o slovenskem jeziku in njegovih značilnostih, ves čas dinamičnim (literarnim in osebnim) odnosom s svojim očetom Janezom (tudi uglednim prevajalcem in jezikoslovcem) in drugim njegovim sorodstvom ter družino, ki na različne načine prehajajo v Gradišnikova besedila ter v njegovem literarnem univerzumu igrajo tako ali drugačno knjižno vlogo. Živopisno branje za vse ljubitelje Gradišnikovega pisanja. > SAMO RUGELJ

EDVARD KOČBEK

ZBRANO DELO

Enajsta knjiga, 3. del:
Esejistika 1958–1960
ZRC SAZU, 2021, 708 str., t. v., 39 €

Edvard Kocbek

Mihael Glavan, nadaljevalec uredniškega dela pokojnega Andreja Inkreta, ki se je prvi spoprijel z izjemno obsežno in raznorodno pisno zapuščino Edvarda Kocbeka, je njegovo zbrano delo pripeljal do 3. zvezka 11. knjige. Vanj je, po *Zgodnjih in mladostnih eseji* in *Esejstiki 1938–1957*, uvrstil Kocbekove eseje,

nastale v obdobju 1958–1960. Kot je pojasnil, gre predvsem za zrelo esejistiko, večidel anonimno objavljeno v reviji *Nova pot* iz časa, »ko so se pletle najbolj zlovešče težave okoli pričevalskega dnevnika *Listina* in ogrožale tudi njegovo anonimno objavljanje«. Kocbek je v teh esejih med drugim razodeval svoj pogled na starejše in sodobne velike mislece in umetnike, od C. G. Junga, Alberta Einsteina, Martina Heideggerja in Alberta Camusa do Borisa Pasternaka, Grahama Greena in Ignazia Siloneja. Pisal je tudi o temah, kot so socializem in Cerkev, država in Cerkev na Poljskem, prvine religioznosti v komunizmu in burne reakcije na Fellinijev film *Sladko življenje*. Nazadnje so objavljeni zapis ob 60-letnici Stanka Cajnkarja iz *Koledarja Mohorjeve družbe* ter eseji o alžirski revoluciji in Ernstu Blochu v *Naši sodobnosti* 1962/63. > IZTOK ILICH

PREDNAROČILO

Izid oktobra 2021

Prvi integralni prevod v slovenski jezik

CENA V
PREDNAROČILU
59,00 €
do 30.9.2021

PETRARCA CANZONIERE

Vseživljenjska mojstrovina enega največjih spomenikov svetovne književnosti vsebuje 366 pesmi, 317 sonetov, 29 kancon, 9 sekstin, 7 balad in 4 madrigale na 1100 straneh. Gre za prvi prevod celotne zbirke v slovenski jezik.

Prestična izdaja dveh knjig v lični škatli bo izšla v prevodu Srečka Fišerja.

Redna cena 69,00 €

Prednaročila zbiramo na:

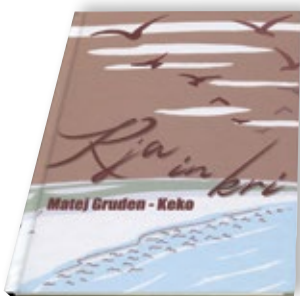
- spletni strani www.goga.si
- elektronskem naslovu prodaja@goga.si
- tel. št.: 07 393 08 11

MATEJ GRUDEN – KEKO

RJA IN KRI

Izobraževalni zavod Margarana,
2021, t. v., 60 str., 19 €

Po rodu nabrežinski pesnik ustvarja poezijo, ki diši po kraški gmajni, brinju, črnih borih, valovih, ki butajo v školje, po trtah in brnistrah. Iz verzov butne burja, zažari kraška jesen, nato mehko naletava sneg. Vračajo se spomini na čase, ko je čas še mineval počasi. Omamni verzi napojijo dušo z mirom, a tudi divjo željo, da bi v nedogled ponavljali trenutke, v katerih smo vsakič bliže Bogu. V temnih legah se razpoloženje tenkočutnih verzov spremeni v nezno hrepenenje, v grozo živega trupla, ki otrpne, ko ves svet zamrzne, v vprašanja, večja kakor življenje samo in jim ne vemo odgovora. Izmenjevanje sončnega in senčnega sta kot rja in kri. Pesnik govori o svetlem in temnem; temnega ne zanika, a sončno zmaguje. Verzi nosijo spomin na prednike, kamnoseke, ribiče in kmete, podajajo si roke z velikani besede, kot so Košuta, Kosovel, Murn in Igo Gruden. Hkrati segajo v lastno bit in bit skupnosti, ob tem pa se skrivnostno dotikajo tudi srca neznanega bralca. Prvenec Mateja Grudna – Keka zbuja željo, da bi kmalu brali še več poezije novega čezmejskega pesnika. > MAJA ČREPINŠEK

JOSIP OSTI

PANOVA PIŠČAL

LUD Literatura, zbirka Prišleki,
2021, t. v., 90 str., 19 €, JAK

Haiku – pesniška oblika, ki jo je Josip Osti tako umetelno in tako samosvoje upesnjeval – daje formo tudi tej njegovi, posthumno izdani pesniški zbirki. Ostijevi haikui so napolnjeni z ljubeznijo do Nje – ženske, narave in življenja/smrti. Bogate trivrstičnice so močne, v bralcu/poslušalcu zbudijo odziv, spomin, srečanje (s seboj) ... Njihova kratkost dolgo odmeva v nas. Pesnik prikljče glasbo v srce in dušo in jo razlije po naših žilah. Zaveda se svoje umrljivosti: »Že slišim veter, / ki igra na piščali / iz moje kosti.« Pesnik izpiše oksimoronsko modrost: »Vse življenje, žal, / trkamo na odprta / vrata življenja.« Pesnik je tudi samokritičen: »Vse življenje se / mojstrim, da ne bi postal / umišljen mojster.« Dobro, najbolje si se izmojstril, dragi Poet! Pesnikovi haikui so nadvse »primerni« za meditiranje: »Meditiram ob / Haydnu. Hkrati pa slišim / glasove sinic.« In Pesnik (= Osti = Pan = piščal = pesem) v zadnjem haikuiju iz zbirke zakliče: »Ne bom, ko / bom umrl, mrtev bom, ko / me pozabijo.« Dragi Poet, nikoli. Zapisan si v večnost mnogih src. Tukaj in Tam. Tvoja pesem je Pesem z večnim odmevom. > SABINA BURKELJCA

JENNIFER CLEMENT

LEDENI MOŽ

Nove in izbrane epesmi
prevod: Neža Vilhelm
KUD festival Izrekanja
in Osrednja knjižnica Celje,
2021, 80 str., 15 €

Ameriško-mehiško pisateljico, pesnico in aktualno predsednico mednarodnega združenja PEN slovenski bralci že poznamo po romanih *Vdova Basquiat* (LUD Šerpa, 2014, prev. Ana Pepelnik) in *Molitve za ugrabljene* (KUD Sodobnost International, 2017, prev. Dušanka Zabukovec). Tokrat se predstavlja kot pesnica. V okviru festivala Izrekanja je izšla njena pesniška zbirka novih in izbranih pesmi, ki so jo naslovili po uvodni pesmi *Ledeni mož*. Kot je opazila avtorica spremne besede Barbara Korun, pesnica v svojih pesmih na subtilen način opiše temno plat ljubezni, njeno norost, samodestruktivnost, a jo hkrati povzdigne v bistveno življenjsko silo. V njenih pesmih nastopajo zanimive, nenavadne, strastne, a hkrati zelo ranljive ženske, ki obravnavajo zelo raznolike teme – od časa, kemije, ljubosumja, bolečine ob izgubi ljubega ... Zbirka, ki jo je treba brati počasi, saj je vsaka pesem svet zase, ki nam prinaša močno sporočilo. > RENATE RUGELJ

ROK VILČNIK

ŠRAPNELI

Poetični logaritmi

Kulturni center, zbirka Frontier. Poezija,
2021, t. v., 86 str., 19 €

Zbirka poezije odseva čas, ko »globokovesoljski kabel prenaša otožnost iz enega osrčja v drugo« in »Mlečna cesta škripa«. Spretno se sprehaja po tanki meji med besedo, ritmom in števili, spogleduje se z matematičnimi izreki, išče logaritme bivanja in jih nato v bralca izstreljuje kot šrapnele, majhne ostre delce, ki ranijo eksplozivno, hitro, ostro. Cilja na bralčevo občutenje sveta, da bi izzvala pristen odziv v času, ko se zdi, da nam begajoči fokus ne dovoli občutenja trenutka. Zahteva razbiranje verzovnih logaritmov, ki jih je treba razvozlati, da bi jih polno razumeli, da bi izluščili njihov osnovni pomen, odkrili njihov eksponent. V poetično besedišče vnaša enigmatične povezave, v izreke združuje na prvi pogled nezdružljivo, poigrava se z besedami, jih zgnete na novo, ustvarja močno, izvirno in izzivalno poezijo. Rok Vilčnik (rokgre) je tudi pisatelj, dramatik in scenarist. Prejel je številne pomembne nagrade, med njimi trikrat Grumovo, dvakrat žlahtno komedijsko pero in enkrat Glazerjevo listino. > MAJA ČREPINŠEK

KARMINA ŠILEC

BABA IN DERT

Endemične pesmi =
endemic songs

glasba: Tellu Turkka
pripovedovanje, prevodi v slovenščino:
Nežka Struc
Carmina Slovenica,
2021, t. v., 86 str., 19 €

V letu karantenske osamitve in molka so se umetniška vodja dirigentka Karmina Šilec in Novoglasbeno gledališče Choregie v sodelovanju s skladateljico Tellu Turkka posvetili raziskovanju novih zvokov in

drugračnih oblik izražanja, ki so ga zaokrožili v projektu DERT. Delo je potekalo od doma s samosnemanjem na telefon, brez srečanj v živo. Rezultat je 12-urna dvojezična slovensko-angleška zvočna knjiga, ki je izšla v obliki dveh zgoščenk, priloženih tiskani knjigi verzov s spremnimi besedili Karmine Šilec. Vodilna tema so babe virdžine, balkanske zaprisežene device. Virdžine prevzamejo moško identiteto v videzu in vedenju, da se vključijo v moško družbo močno patriarhalnega sveta. Povratek v žensko ni več mogoč. Vsebina endemičnih pesmi zato premišljuje preigrava identiteto. Pripoveduje o drugačnosti, odtujenosti sebi in svetu, o tesnobi, mračni skrivnostnosti, negotovosti in strahu. Glasbo prevevata arhaičnost, brezčasnost in temačnost. Dopolnjuje jo presunljivost besedil, ki nihajo med molitvijo, izpovedjo, tožbo, zaklinjanjem in zamaknjenjem. Celota je umetniški testament ekstremnih okoliščin časa. > MAJA ČREPINŠEK

NATALIJA MILOVANOVIĆ
SAMOUMEVNO

Center za slovensko književnost, zbirka Aleph,
2021, m. v., 89 str., 19 €, JAK

Pesniški prvenec Natalije Milovanović (1995) budi razmislek o materinščini, ki je/ni enkratna in torej močno oporeka/ ne oporeka novim pripadnostim. Pesnica izhaja iz osebne izkušnje. Odraščala je v Srbiji in Bosni, študij nadaljevala v Sloveniji in Avstriji, toda za verze v slovenščini žanje pomembne nagrade; je zlata olimpijka 16. Pesniške olimpijade in polfinalistka Pesniškega turnirja 2021. V pesniškem prvencu prepričljivo opravi s fantazmo o ekskluzivnosti materinščine kot edinega mogočega medija pesniškega ustvarjanja. Poigra se s širokimi in ozkimi vokali slovenščine, preskoči v lastno otroštvo, v katerem marširajo zgodbe, ki ježijo kožo, takoj nato se prestavi v reko zdomske pločevine na bosanski izhodni meji, potem izriše razglednice izkušnje Prijedora, Sarajeva, Ljubljane, Budimpešte, Gradca ... in se iz prostorskega potovanja vrne na časovno potovanje, ki ga ustavi v epicentru, v točki, kjer je svet skočil iz tečajev, v času nacističnega zla, ki je sprožilo podor. Prostorsko-časovno potovanje poveže v izkušnjo, ki presega jezik, čas in prostor. Z brezhibnim ritmičnim tokom verzov, ki so brez odvečne navlake in klišejev, kleše močne podobe, pri tem pa osiše spretno premika med intimnim in angažiranim. > MAJA ČREPINŠEK

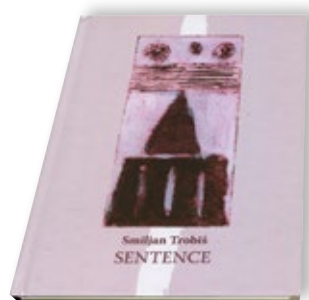
PIERRE LOUÏS
BILITINE PESMI

prevod: Primož Vitez
prevod grških verzov: Jelena Isak Kres
Škuc, zbirka Vizibilija,
2021, m. v., 206 str., 20 €, JAK

Kontroverznega francoskega pisatelja Pierra LouÏsa (1870–1925), preganjanega tudi zaradi pisanja erotične literature, v slovenščini že kar dobro poznamo, saj imamo preveden njegov tovrstni roman *Tri hčere svoje matere* (izšel je v kulturni zbirki Dotik) ter tudi deli *Ženska in pajac* ter *Ženska in možicelj*. LouÏs pa je bil tudi pesnik in zdaj so v prevodu Primoža Viteza, ki je prispeval tudi spremno besedo, izšle njegove intrigantne *Bilitine pesmi*. Te so izvirno izšle že leta 1894, z njimi pa je Pierre LouÏs sprva ustvaril tudi metafizijsko mojstrovino na področju psevdoprevajanja: trdil je namreč, da gre za prevod pesmi v prozi antične pesnice Bilitis z zelo razburljivo (erotično) življenjsko usodo, k zbirki pa napisal tudi uvod in popisal njeno življenjsko zgodbo s ključnimi prelomnimi točkami (te so vidne tudi kot posamezni deli v zbirki pesmi, ki so vse spisane štiridelno). Na ta način naj bi zmedel (oziroma zavedel) celo profesorje klasične filologije, saj je šlo v resnici za klasično potegavščino – pesmi je napisal sam, kar je neposredno priznal tudi z novo izdajo, ki je izšla leta 1900 in pod katero je bil že sam podpisan kot avtor. Če vas torej mika LouÏsov pesniški potop v domišljeno zasnovan antični svet, o katerem pripoveduje Bilitis, bo ta knjiga gotovo potešila vašo literarno sladkosnednost. > SAMO RUGELJ

... metafizijska
mojstrovina na
področju psevdoprevajanja ...

SMILJAN TROBIŠ
SENTENCE

Spes, 2021, t. v., 36 str., 8 €

»Če je namen literature in nasploh umetnosti sporočanje, so za to sentence čudovito sredstvo,« v spremni besedi zapiše Andrej Špes. Smiljanove sentence se v prvem delu *Biti boli*. Ne biti še bolj dotikajo človeka

v odnosu do samega sebe, nato pa se v drugem delu *Samo Bog je Bog* pomikajo na teološko območje. Vendar pa se tako morda le zdi. Čar sentenc je v tem, da so povabilo k razmisleku in da avtorju, ki črpa teme iz svojega vsakdanjika, to vabljenje izjemno dobro uspe. Bralec preleti nekaj strani, nato pa najde tisto svojo sentenco, ki spodbuja njegovo razmišljanje še nekaj dni zatem. »Govorijo mi, kako naj živim. Še tako, kot zdaj živim, ne znam živeti, kako bi potem znal živeti še kako drugače!« > AJDA VODLAN

SREČKO ČOŽ
NADAHNENJE

Zveza združenj borcev Ljubljana Moste - Polje,
2021, t. v., 103 str., 20 €

Osma pesniška zbirka Srečka Čoža ostaja zvesta bolj tradicionalnemu pesniškemu izrazu. Prinaša poglede na posebne razmere, ki so nas doletele v zadnjem letu, sestavljena pa je iz treh sklopov. V prvem najdemo lepe, iskrene, tudi hudomušne ljubezenske pesmi (»zidava palače, / delava barkače, / skrivava gorjače, / igrava se krojače«), hvaležne za bližino dveh, a kmalu pride do odmika in razočaranja. Kasneje se odzivi na epidemični čas okrepijo, prevladujeta strah pred samoto in tesnoba, pesmi pa so prežete s sočutjem in skrbjo za soljudi. Naposled se znajdemo v trenutku naslovnega nadahnjenja, ki napoveduje novo, vsakič novo pesem – umetnost pa se spet izkaže za izhod, možnost stika in ustvarjanja lepšega sveta. > VERONIKA ŠOSTER

ZVEZDNI ČLOVEK
(L'HOMME ÉTOILÉ)
V SLOVENIJI

Avtor knjige
Na življenje!

Ponedeljek, 20. 9.

2021 ob 18. uri

premiera na
YouTube in FB založbe Malinc

Torek, 21. 9. 2021

ob 19. uri

pogovor z Izarjem Lunačkom na
Vodnikovi domačiji

Sreda, 22. 9. 2021

ob 17. uri

Hospickafe v knjigarni Konzorcij
s Carmen L. Oven

ob 20. uri

debata *Strip kot pričevanje* v Kinu Šiška
moderira Žiga Valetič

Četrtek, 23. 9. 2021

ob 17. uri, Izola

pogovor z avtorjem moderira
Henrike von Dewitz

Vsi pogovori bodo potekali v francoščini s
tolmačenjem v slovenščino.

Malinc
www.malinc.si

INSTITUT
FRANÇAIS

www.institutfrance.si

info@malinc.si
ifs@institutfrance.si

Kot blisk sta minili dve desetletji, odkar sem dobil v roke roman *Bralec* Bernharda Schlinka, ga hipoma prebral, ter takrat, ko še ni bilo revije Bukla, temveč filmska revija Premiera, o njem (kasneje je bil *Bralec* pretopljen tudi v film) napisal navdušeno recenzijo. *Bralec* je izšel v okviru tedaj nove prevodne leposlovne zbirke *Moderni klasiki*, ki je od takrat prinesla obilo izjemnih knjižnih naslovov, zdaj pa praznuje dvajseto obletnico svojega življenja. O zbirki smo se pogovarjali s sedanjima urednikoma Andrejem Blatnikom, ki je pri njej že od samega začetka, ter Aljošo Harlamovim, ki za vsebinski doprinos skrbi zadnjih nekaj let.

»Zdelo se nam je primerno začeti delo, ki tudi s svojo zgodbo opozarja na pomen branja.«

Bukla: Kako je sploh prišlo do ideje za zbirko *Moderni klasiki*?

Blatnik: Ko se je konec stoletja pri Cankarjevi iztekla zbirka *XX. stoletje*, se nam je zdelo pametno nadaljevati z novim imenom, ki ne bo gledalo nazaj, in *Moderni klasiki* vključujejo bližnjo preteklost, sedanjost, pa tudi bližnjo prihodnost. Poleg tega pa je bilo – na sledi slavni *Sto romanov* – geslo *XX. stoletja*, da v zbirki izhajajo *romani našega življenja*, želeli pa smo si tudi drugih literarnih oblik. Nespremenjeno pa je ostalo to, da si za najboljša literarna dela želimo najboljše prevode in spremne besede.

Bukla: Kako ste se odločili za prvi naslov, Schlinkovega *Bralca*?

Blatnik: Začeti se mi je zdelo primerno z delom, ki tudi s svojo zgodbo opozarja na pomen branja. Ob *Bralcu* je bil v pretresu še roman *Novo življenje*, ki govori o skrivni skupnosti bralcev knjig, a ker ga je napisal takrat v Sloveniji še ne prav znani turški pisatelj Orhan Pamuk, smo se raje odločili za *Bralca*. Pamuk je pet let kasneje dobil Nobelovo nagrado, *Bralec* pa takoj, tudi zaradi avtorjevega obiska, veliko pozornosti in še do danes ostaja najbolj prodajani in najbrž tudi najbolj brani *Moderni klasiki*.

Bukla: Kakšna je bila evolucija razvoja zbirke in njena recepcija v slovenskem prostoru?

Blatnik: Moji souredniki so vsak po svoje premikali težišče, seveda pa se je skozi desetletja spreminjalo tudi moje. V izbiranju sem bil previdnejši od Zdravka Duše, s katerim sva snovala program prvih 13 let – tako se mi je zdel Aleksander Hemon, ki jih je imel takrat dobrih 40, premlad za uvrstitev med klasike in izšel je pri Modrijanu. Ana Ugrinovič je med drugimi uvedla Eleno Ferrante, ki jo je podobno kot Schlinka za svojo vzelo zelo široko bralstvo, Aljoša je pripeljal več alternativnih, družbenokritičnih pisav, sam v zadnjih letih posvečam več pozornosti manj znanim literaturam in bralnim žanrom ... Vse te spremembe je bralstvo dobro sprejelo, zbirka je ohranila simbolni kapital osrednje zbirke prevodnega leposlovja, ki ga je prevzela od *XX. stoletja*. Včasih pomislim, da je kakšno knjigo treba dati v *Moderne klasike* prav zato, da užije več pozornosti, kot bi jo sicer.

Bukla: Kateri knjižni naslovi so bili po krivici spregledani? Se lahko morda nadejamo, da bo kakšen od razprodanih naslovov še izšel v broširani različici?

Blatnik: Sam sem bil presenečen, da je bilo tako malo odziva npr. ob izidu Lovecraftovih *Zgodb*. Morda tudi zato, ker je bila knjiga za ciljno publiko, mlade ljudi, v tej izdaji preprosto predraga. Videli bomo, kako bo s Chandlerjevo mojstrovino *Veliki spanec* (izide novembra), s katero se začne sodobni detektivski roman – in je tudi izjemno duhovita. Sicer pa nekoliko manj pozornosti, značilno, dobijo ravno knjige iz v našem okolju manj prisotnih kultur, libanonski, malteški, indijski romani. A morda njihov čas še pride. Spomnim se, kako smo na prelomu stoletij nenadoma množično iskali in brali romane iz zbirke *Mostovi*, ki je bila ob svojem času bolj spregledana – marsikdaj so nam prevajalci celo predlagali prevajanje kakega afriškega klasika, ki je bil tam že neopazno objavljen!

Bukla: Kako ste, Aljoša, gledali na zbirko *Moderni klasiki*, ko še niste bili zaposleni v Cankarjevi založbi?

Harlamov: *Moderni klasiki* imajo v javnosti ugled prestižne prevodne zbirke in kot tako sem jo dojemal tudi sam. Predvsem pa je bila vedno odlična vstopna točka v bolj oddaljene literature in zahtevnejše pisave; včasih pa tudi za tiste, ki so sumljivo blizu, a iz nekega razloga ostanejo neznane. Andrej je omenil Lovecrafta – sam sem ga spoznal pravzaprav ravno zaradi *Modernih klasikov*, saj ga pred tem nisem bral. Kar nekaj mojih najljubših del je

Andrej Blatnik in Aljoša Harlamov

Foto: Saša Kovarič

izšlo v tej zbirki (*Nočni gozd*, *Obrežja Sirte*, *Kako pozno, pozno je bilo ...*), zato sem izredno počaščen, da jo danes smem soustvarjati.

Bukla: Kako zdaj poteka izbiranje naslovov za zbirko? Kakšno vlogo imajo pri tem prevajalci, ki poznajo literaturo jezikov, iz katerih prevajajo?

Harlamov: Dela za *Moderne klasike* izbiram kombinirano. Sam se najraje oziram za deli iz manj prevajanih jezikov in literatur, preko angleščine ali nemščine, deli, o katerih berem po revijah, ali na spletu, ali o njih slišim od agentov in jih izbrskam v katalogih in antologijah. Pogosto pa prislunem tudi prevajalcem, zdaj že približno vem, komu lahko zaupam, da mi bo ponudil nekaj, kar se mi bo res zdelo »moderno« in »klasično«.

Bukla: Kakšen pomen ima zbirka znotraj skupine *Mladinska knjiga*? Ob 20-letnici ste pripravili kar obsežno oglaševalsko kampanjo zanjo ...

Harlamov: Seveda sem vesel letošnje kampanje. Sam mislim, da je težava *Modernih klasikov* včasih ravno ta imidž prestižne zbirke, zaradi česar se kdaj kakšen bralec ustraši, da bo branje strašno dolgočasno in nerazumljivo. Res je, da zlasti nekatera dela od bralca zahtevajo nekaj navora, ki ga ti skoraj niso več vajeni, res pa je tudi, da so v zbirki tudi kakšni obrtniško zelo izdelani romani, ki se jih da prebrati na dušek. Po drugi strani imajo *Moderni klasiki* skupaj s Cankarjevo založbo zaradi umeščenosti v skupino *Mladinska knjiga* včasih preveč obrobni položaj, kdaj pogrešam predvsem več drznosti in vere v to, da je tam zunaj dovolj dobrih bralcev, ki si želijo zahtevnejše literature, in tega, da se jih nagovori kot bralce, ne le kot potrošnike.

Bukla: Kako ocenjujeta vlogo javnih sredstev pri izdajanju take zbirke? Si lahko zamislite tako zbirko, ki bi izhajala brez javne podpore, kot nekakšen imidž projekt velike založbe?

Blatnik: Javna sredstva so odločilna. Po vseh letih dela v založništvu si težko predstavljam, da bi bila založba pripravljena vsako leto dati nekaj deset tisoč evrov za imidž te vrste.

Harlamov: Res je. Moramo se zavedati, da brez javne podpore zahtevnejše literature v slovenščini ni mogoče izdajati, to pa pomeni izredno skrčenje horizonta slovenskega bralca in posledično govorca slovenščine.

Bukla: Kako vidite prihodnost te zbirke? Katere avtorje in njihova dela načrtujeta za bližnjo prihodnost?

Blatnik: Še naprej podirati meje in barikade, širiti bralna obzorja. Zdaj, ko se nam življenjska zapirajo, je to še pomembnejše kot daljnega leta 2001.

Harlamov: Predvsem bi si želel raziskati še kakšne jezike in literature, ki jih doslej *Moderni klasiki* niso dosegli. Pa tudi teme – sam sem prepričan, da ne slog ne »eksotičnost« ne delujeta brez zanimive teme. Ne nazadnje je založništvo trgovanje z zgodbami.

SYLVAIN TESSON

PREPUSTI SE ŽIVLJENJU; POD MILIM NEBOM

prevod: Mojca Schlamberger Brezar et al.
KD Hiša poezije, zbirka Ginko,
2020, m. v., 195/200 str., 23 €/knjigo

Sylvain Tesson (1972) je francoski pisatelj in popotnik, avtor številnih knjig, v katerih prepleta svoj izpovedni svet; v njem utripa njegova literatura z lastnimi in tujimi pustolovskimi izkušnjami z vsega sveta. Že kot mlad se je odpravil po svetu s kolesom in o tem v soavtorstvu napisal knjigo *Vozili smo se po Zemlji*, kasneje pa samostojno preživel kar nekaj mesecev v Sibiriji in napisal knjigo *V sibirskih gozdovih*. Zdaj smo v prevodu dobili kar dve njegovi knjigi kratke proze, *Prepusti se življenju* in *Pod milim nebom*. V prvi knjigi *Prepusti se življenju*, iz leta 2014, postreže z učinkovitimi in stilsko dovršenimi zgodbami, denimo Ljubimca, kjer pred bralca natrosi podrobnosti osebnostnih razlik nekega para, potem pa vse skupaj preobrne v dramatičnem koncu, ali pa preseneti z rahlo nadnaravnim elementom v sicer povsem realistični vsebini, denimo Vile. V drugi knjigi, *Pod milim nebom*, ki je izvirno izšla leta 2009, pa nas popelje na različne konce sveta in nam postreže z različnimi originalnimi liki ter njihovimi prigodami, od ruskega svetilničarja, ki se sreča s svojim francoskim kompanjonom ter z njim na nenavaden način preživi božični večer, do bratov dvojčkov, potomcev lokalnih piratov, ki po dveh stoletjih blizu Škotske odkrijeta brezhibno ohranjen tovor s potopljene ladje, to pa proslavita s starim rumom, ki ga najdeta na njej. Inteligentna literatura, ki ne pozna zgodovinskih ovir in geografskih meja. > SAMO RUGELJ

... inteligentna literatura ...

JACEK DUKAJ

V DEŽELI NEVERNIKOV

prevod: Jana Unuk
KUD Police Dubove, zbirka Solaris,
2021, m. v., 656 str., 27,90 €, JAK

Letos poteka stota obletnica rojstva velikana znanstvene fantastike Stanisława Lema, pred nami pa je prvi slovenski prevod njegovega rojaka Jaceka Dukaja (1974), enega najbolj znanih in večkratno nagrajenih (med drugim je dobitnik nagrade EU za književnost) sodobnih poljskih piscev ZF-ja, na čigar opus je močno vplivalo prav Lemovo pisanje. Obsežna antologija *V deželi nevernikov* (izvirno je izšla leta 2000) vsebuje osem kratkih zgodb, nastalih med letoma 1992 in 1999. Čeprav so raznolike, jih združuje poglobljeno razpravljanje o smislu (človekovega) obstoja. Avtor pa skoje v filozofsko – predvsem ontološko – izpraševanje obravnavane tematike vseeno umesti v jasno razviden okvir čvrsto definirane (trde) znanstvene fantastike, ki nas popelje v skrbno realizirane in z naprednimi tehnologijami prepojene svetove prihodnosti. V svojem jeziku često uporablja neologizme, kar ob pogosto ne povsem razvidnem osrednjem zapletu, ki bi bralcu nudil oporo, občasno deluje kanček pretenciozno. Zgodbe sicer nihajo po zahtevnosti, najbolj hermetična pa se mi je zdela ravno prva, *Generalova poteza*, o generalu, ki si podaljšuje življenje z nadomestnimi telesnimi vsadki, tako da se postavlja vprašanje, koliko *njega* je še v njem. O smotrnosti obstoja pretanjeno govorita tudi *IACTE* (o svetu, kjer oživijo izsanjane osebe) in *Irrehaare* (o ujetnikih navidezne realnosti, kjer jim osebnost, če njihovo telo umre v resničnosti, nadomesti umetna inteligenca). Besedila večkrat veže iz katolištva izhajajoča verska tematika. Denimo *Medžugorje*, o lovcih na božja prikazovanja, kjer bi se naslednje lahko zgodilo ravno nekeje na z vojnim nasiljem prepojenih afriških tleh. Ali pa *Kristusova zemlja*, o najdbi alternativne Zemlje, kjer Jezus ni umrl. Vključena je tudi *Katedrala*, po kateri je bil posnet za oskarja nominirani kratki animirani film. Odlična zbirka za vse, ki hrepenijo po napredni in razmišljanja vzbujajoči znanstveni fantastiki. > ALEŠ CIMPRIČ

HUBERT KLIMKO-DOBRZANIECKI

ISLANDSKI TRIPTIH

prevod: Tatjana Jamnik
KUD društvo Police Dubove, zbirka Eho,
2021, m. v., 237 str., 24,90 €

Poetični roman v treh med seboj povezanih novelah poljskega pisatelja Huberta Klimka-Dobrzanieckega je portret priseljencev, ki na Islandiji iščejo drugačno življenje, pa tudi prikaz pomembnosti prijateljstva in ljubezni, ki sta lahko polna trpljenja in se lahko končata tragično, a to ne pomeni, da sta bila kaj manj srečna ali vredna. V prvi noveli *Rožin dom* spoznamo Huberta, ki je zaposlen kot negovalec v reykvjaviškem domu za ostarele. Medtem ko čaka na državljanstvo, spoznava stanovalce in jih spremlja na koncu življenja, prav posebej pa se ujama in zbližata s slepo Rožo. Druga novela *Krýsuvík* je skoraj biblična zgodba o ribiču, ki si hoče ustvariti družino, a se mu vse podre, in je obenem zgodba o Rožinem otroštvu. V zadnji noveli *Uspavanka za obešenca* pa spoznamo umetniško nadarjene mladeniče, med njimi tudi Hubertove prijatelje, ki poskušajo uspeti in preživeti v kaotičnem svetu. Avtor ustvari prepričljiv islandski milje z mrazom, vetrom, navdušenjem nad božičem in zadržanimi prebivalci, ki poskušajo najti svetlobo v svetu teme. Mešanica morbidnega in humornega ustvarjata pravo skandinavsko vzdušje, ki je hladno, a vseeno sočutno, človeško in s tem toplo. Realistično in spretno napisan roman. > VERONIKA ŠOSTER

Poetični roman v treh med seboj povezanih novelah poljskega pisatelja Huberta Klimka-Dobrzanieckega je portret priseljencev, ki na Islandiji iščejo drugačno življenje, pa tudi prikaz pomembnosti prijateljstva in ljubezni, ki sta lahko polna trpljenja in se lahko končata tragično, a to ne pomeni, da sta bila kaj manj srečna ali vredna. V prvi noveli *Rožin dom* spoznamo Huberta, ki je zaposlen kot negovalec v reykvjaviškem domu za ostarele. Medtem ko čaka na državljanstvo, spoznava stanovalce in jih spremlja na koncu življenja, prav posebej pa se ujama in zbližata s slepo Rožo. Druga novela *Krýsuvík* je skoraj biblična zgodba o ribiču, ki si hoče ustvariti družino, a se mu vse podre, in je obenem zgodba o Rožinem otroštvu. V zadnji noveli *Uspavanka za obešenca* pa spoznamo umetniško nadarjene mladeniče, med njimi tudi Hubertove prijatelje, ki poskušajo uspeti in preživeti v kaotičnem svetu. Avtor ustvari prepričljiv islandski milje z mrazom, vetrom, navdušenjem nad božičem in zadržanimi prebivalci, ki poskušajo najti svetlobo v svetu teme. Mešanica morbidnega in humornega ustvarjata pravo skandinavsko vzdušje, ki je hladno, a vseeno sočutno, človeško in s tem toplo. Realistično in spretno napisan roman. > VERONIKA ŠOSTER

HAN KANG

VEGETARIJANKA

prevod: Urša Zabukovec
Mladinska knjiga, zbirka Roman,
2021, t. v., cca. 180 str., 24,94 €

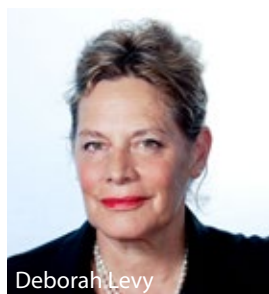
»Preden je moja žena postala vegetarijanka, nikoli nisem mislil, da je kaj posebnega. Če sem odkrit, moram priznati, da ob prvem srečanju name ni naredila kakšnega posebnega vtisa.« Tako se začne roman *Vegetarijanka*, ki ga je že leta 2007 objavila južnokorejska pisateljica Han Kang (1970), v naslednjih letih pa je postal knjižna senzacija, še posebej po prevodu v angleščino (kjer je bil kar precej prirejen, zato smo slovenski dobili iz tokrat bolj ustrezne španske verzije), ko je leta 2016 prejel tudi mednarodno Bookerjevo nagrado. Glavna junakinja je torej Yeonghye, precej običajna korejska gospodinja, o kateri skozi tridelen roman z različnih perspektiv pripovedujejo različni liki, začne pa njen mož. Nekega dne se junakinja po nenavadnih, nasilnih sanjah odloči, da ne bo več jedla mesa, ta drobna uporniška gesta pa ima zanj vse večje posledice, ki jo v (vse bolj zastrašujočem) nadaljevanju zlagoma odtuji možu, družini in nazadnje lastnemu telesu. Yeonghye namreč preganjajo vse hujše podobe človeškega nasilja, pred bralcem pa se razgrinja človekov odnos do narave in življenja ter ubijanja in smrti. Roman, ki je danes še bolj aktualen kot ob svojem nastanku. > SAMO RUGELJ

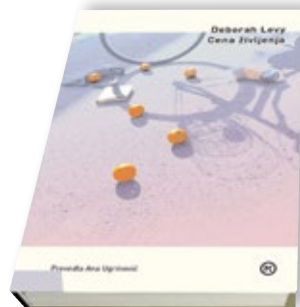
DEBORAH LEVY

CENA ŽIVLJENJA

Avtobiografija, 2. knjiga
prevod: Ana Ugrinovič
Mladinska knjiga, zbirka Ergo,
2021, m. v., 144 str., 9,99 €

Deborah Levy

Angleška pisateljica Deborah Levy (1958) je v letošnjem letu z velikimi koraki stopila v slovenski knjižni prostor, saj ji je najprej izšel prvi del njene »žive avtobiografije« *Vsega tega nočem vedeti*, potem pa kmalu še roman *Mož, ki je videl vse*. Zdaj je na police prišel drugi del njenega av-

tobiografske zgodbe *Cena življenja* (iz leta 2018), v katerem avtorica v literarno spretno zašiljenem slogu obdeluje svoje (mestoma precej kaotično, vendar ves čas poudarjeno senzibilno) življenje po ločitvi, ko se je s hčerama preselila v precej neugleden blok na vrhu vzpetine v Londonu, si kupila električno kolo, da se je lahko povzpela nanjo, se prebijala s pisanjem v lopi, ki ji jo je oddala znanka, razmišljala o tem, ali se je odrekla moškim in tudi ljubezni (če se odrečeš ljubezni, živiš brez tveganja), pospremila mater na njeno pot brez vrnitve, razmišljala o svoji preteklosti in tehtala svojo prihodnost, v majhnih podrobnostih odkrila globoke zgodbe ipd., s čimer je (spet) izpisala unikaten avtoportret, ki kar kliče po tem, da čimprej dobimo še zaključni del, ki je na angleške knjižne police prišel letos spomladi. > SAMO RUGELJ

GOTTFRIED VON STRAßBURG

TRISTAN

prevod: Simon Širca
Založba Univerze v Novi Gorici,
2021, 353 str., 26 €

Gottfried von Straßburg

Točno kot švicarska ura je Simon Širca – sicer profesor na Oddelku za fiziko Univerze v Ljubljani, obenem pa tudi urednik, prevajalec in glavni motor prevajanja Wagnerjevih in srednjeveških del, ki v zadnjem obdobju izhajajo pri Založbi Univerze v Novi

Gorici (nazadnje *Parzival* leta 2019, pred tem življenjepis o Wagnerju ter dve knjigi njegovih spisov) – tudi letos postregel z novim presežkom: prevodom *Tristana* Gottfrieda von Straßburga, enega ključnih del srednjega veka, romantičnega verznega romana v skoraj 20 tisoč verzih z začetka 13. stoletja, ki je navdihnil tudi Wagnerja, da je po njem ustvaril opero *Tristan in Izolda*, ki jo imajo za enega največjih glasbenih dosežkov vseh časov. Širca je *Tristana*, podobno kot *Parzivala*, prevedel prozno, vendar z občutkom za ritem, pri tem pa si pomagal z nemškimi kritičnimi izdajami, tako da je slovenskega *Tristana* opremil s premišljeno prirejenimi opombami ter dodatnim grafičnim materialom. To postavlja branje tega srednjeveškega dela v širši kontekst in daje globok vpogled tako v njegov nastanek kot duhovni svet tistega časa, zato je ta usodna in dramatična ljubezenska zgodba o nemogoči ljubezni med Tristanom in Izoldo prav privlačno branje tudi za današnji čas. Priporočam! > SAMO RUGELJ

BRALNE PISMENOSTI III

STROKOVNO SREČANJE 4. – 8. oktober 2021

Ponedeljek, 4. oktober 2021	Torek, 5. oktober 2021	Sreda, 6. oktober 2021	Četrtek, 7. oktober 2021	Petek, 8. oktober 2021
• 17.00 Alenka Štrukelj • 18.00 Andreja Holsedl • 19.00 Barbara Gradišnik	• 17.00 Bernarda Žarn • 18.00 mag. Darja Lavrenčič Vrabc • 19.00 mag. Ester Možina	• 17.00 dr. Igor Saksida in Rok Terkaj - Trkaj • 18.00 Klaudija Šterman Ivančič • 19.00 dr. Miha Kovač	• 17.00 dr. Nataša Demšar Pečak • 18.00 Petra Potočnik • 19.00 dr. Sandra Mršnik in dr. Nina Novak	• 17.00 dr. Tina Bilban • 18.00 Tina Božičnik, dr. med. • 19.00 dr. Sabina Fras Popovič

Prijava: do 30. septembra na spletni strani mb.sik.si

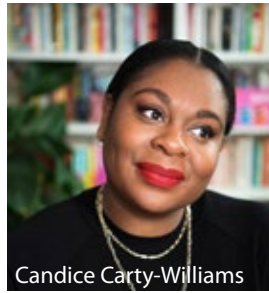

Osrednje območne knjižnice

CANDICE CARTY-WILLIAMS

QUEENIE

prevod: Jerca Kos

Mladinska knjiga; zbirka Kapučino,
2021, t. v., 405 str., 34,99 €

Candice Carty-Williams

Življenja temnopoltih vse več štejejo tudi v literaturi, saj je britansko-jamajška pisateljica Candice Carty-Williams (1989) prva temnopolta avtorica, ki je za svoj roman prejela britansko nagrado za knjigo leta, to pa ji je uspelo prav s prvencem

Queenie. Tako je ime prvoosebni pripovedovalki zgodbe, ki (tudi) ima jamajške korenine, pri petindvajsetih letih pa se nanjo zruši cel kup težav: njen fant Tom se vse bolj odmika od nje, saj ga ne more pripraviti do tega, da se vrne (k njima) domov, njena šefinja v službi pri časopisu, kjer dela, ne upošteva njenih prioritet, njene prijateljice pa ne razumejo njenega odnosa do moških. Morda bi se lahko naslonila vsaj na svojo jamajško družino, vendar njih zanima predvsem to, ali je dovolj jedla in ali je pač »v redu«, podrobnosti tega stanja pa najraje prepustijo kar njej. Sočno knjigo, začinjeno s humorjem, so že pred izidom proglašali za nekakšno Bridget Jones 21. stoletja, čeprav je bilo že ves čas jasno, da Queenie nikakor ne more biti Bridget Jones, že zaradi barve njene kože ne. Osvežujoče pisanje, ki inteligentno dreza tudi v sodobne družbene predsodke! > SAMO RUGELJ

KEVIN BARRY

MESTO BOHANE

prevod: Alenka Jovanovski

KUD društvo Police Dubove, zbirka Eho,
2021, m. v., 318 str., 24,90 €

Kevin Barry

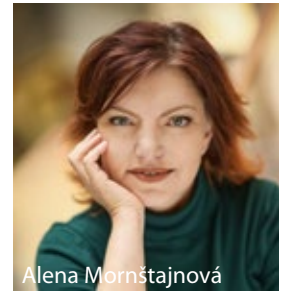
Roman se dogaja leta 2053 na Irskem, nekje na zahodu, v mestu predmestij, ki se je zaredilo ob kužno gnilobni reki Bohane. In vendar ne govorimo niti o distopiji niti o utopiji. Svet prebivalcev mesta Bohane je, kakršen pač edini je. V njegovih predmestjih

vlada zakon okrutnejšega in hitrejšega – Ablast je daleč – od tehnologije pa opazimo zgolj star vlak. Tudi Irske v romanu ne zaznamo, razen v redkih opisih svetlobe in pušče, pač pa bi jo zaslišali, če bi brali izvorno besedilo, ki je prepojeno s pogovornično limeriško-corkovskega konca. V slovenskem prevodu jo nadomešča sočna delavska celjsčina iz okolice mesta in drugi sociolekti savinjske regije, s čimer je prevajalka mojstrsko ujela polet, moč in duha romana. Gnolobni hlapi Bohana gojijo zbirko barab in sumljivih tipov, lastnikov bordelov, opijskih sanjalnic in fiksarskih prehodov, v katerem se potikajo morilci, psihopati, male barabe in prostitutke, kjer se za prevlado bijejo boji med vodji lokalnih tolp. V to okolje se po 25 letih izgnanstva vrača Doug tip, da bi poročal s tipom, ki ga je izrinil. A tu so tudi mladi volkovi, ki prežijo na svoj trenutek: Volkič Stanners, Fukjeni Burke in Jenni Ching, morilska sedemnajstletna mrha (v beli kletrci). Nenavadni roman duhovito pregnete elemente stripa, akcijske TV-serije, steampunka ..., da ustvari nov žanr, ki navdušuje s svežino in – predvsem – z jezikom. > MAJA ČREPINŠEK

ALENA MORNŠTAJNOVÁ

TIHA LETA

prevod: Nives Vidrih

Celjska Mohorjeva družba,
2021, t. v., 238 str., 23,50 €, JAK

Alena Mornštajnová

Uspešna pisateljica, ki je svoj prvenec objavila leta 2013 in tudi slovensko občinstvo navdušila z zadnjim romanom *Hana*, za katerega je leta 2018 prejela nagrado češka knjiga za najboljše prozno delo, nas tokrat popelje v intimen krog najbližjih, med

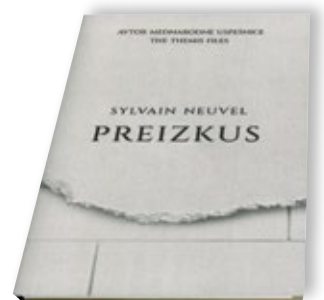
družinske skrivnosti in v njihove zapletene medsebojne odnose. Avtorica za namen razkritja večgeneracijske zgodbe poseže po različnih tehničnih elementih – dogajanje tako izmenjujoče pripovedujeta oče Svatopluk in hčerka Bogdana, slednja celo prvoosebno. Vsako poglavje se zaključí s stavkom ali besedo, ki se nato ponovi kot uvod naslednjega poglavja, čeprav se zamenjata tako lokacija kot tudi časovno obdobje. Pripoved, ki je postavljena v čas komunistične in žametne revolucije ter kasnejše obdobje liberalne demokracije, prizprašuje uspešnost komunizma in kapitalizma ter usodo človeka v obeh sistemih. Je človek za ljubezen in družino pripravljen žrtvovati svoje politične ideale in kakšne so posledice? Kako sistem in so-ljudje vplivajo na usodo posameznika? Mornštajnová nam razkrije, da sta včasih lahko tudi molk in nerazumevanje bližnjega usodna za življenje posameznika. Kajti brezbriznost ni vedno sovraštvo, je lahko le stara bolečina. In biti nem ne pomeni biti tiho. Čudovita družinska pripoved o pomembni vlogi prihoda in odhoda posameznika v družino. > AJDA VODLAN

SYLVAIN NEUVEL

PREIZKUS

prevod: Jakob J. Kenda

Proksima, 2021, m. v., 92 str., 11,90 €

Koliko je bila stara Mary Stuart (Marija Stuart), ko je postala kraljica Škotske? En teden? En mesec? Eno leto? Pet let? To je eno od petindvajsetih vprašanj, ki na posebnem preizkusu,

če nanje seveda pravilno odgovorijo v ne tako oddaljeni prihodnosti, prijavitelcem prinaša nič več in nič manj kot britansko državljanstvo. V slovenščini izhaja le malo znanstvenofantastičnih del, zato je *Preizkus*, ki diši po tem in distopičnem žanru in ki ga je napisal kanadski pisatelj Sylvain Neuvel (1973), prijetna popestritev. Neuvel je najbolj znan po seriji knjig pod skupnim naslovom *The Temis Files*, v katerih preigrava različne teme. V *Preizkusu*, kratkem romanu iz leta 2019, pa nas avtor preseli v bližnjo prihodnost ter svojega junaka, Iranca Idirja Džalila, ter njegovo družino (če bi njegovo poreklo pomaknil še malce bolj vzhodno, v Afganistan, bi bil popolnoma aktualen), ki so zbežali iz svoje nemirne, nasilne domovine, postavi v položaj, ko mora Idir za pridobitev državljanstva rešiti zgoraj omenjeni test (mimogrede, pravilen je prvi odgovor). Seveda pa vse ne poteka tako gladko. Še preden reši petino testa, v prostore vdre skupina oboroženih neznancev, se spravi na reševalce testa, jim začne groziti in jih maltretirati na vse načine, s čimer Idirja hitro postavi pred dramatične (moralne) odločitve. A zajčja luknja, v katero je padel Idir, je seveda še veliko globlja. *Preizkus* je knjiga, ki dóbi prisilnih migracij in želji po novih državljanstvih doda oster žanrski rob. > SAMO RUGELJ

TANJA STUPAR TRIFUNOVIĆ

URE V MATERINI SOBI

prevod: Dušan Šarotar

Goga, 2021, t. v., 218 str., 24,90 €, JAK

Tanja Stupar Trifunović

Tanja Stupar Trifunović je pesnica, pisateljica in urednica. Pričujoči fragmentarni roman, avtoričin prvenec, je v slovenščino čudovito pretil Dušan Šarotar. Leta 2016 je roman dobil nagrado Evropske unije za

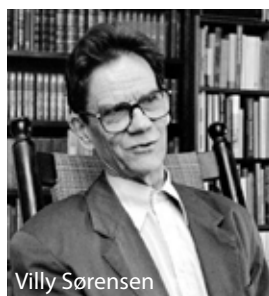
književnost. Povečini se pisatelj, ki pišejo tudi poezijo, v romanih le-ta zelo dobro pozna in Trifunovićeva pri tem ni izjema. *Ure v materini sobi* so izrazito poetičen roman z lepim jezikom. To je roman, v katerem je bistven odnos med mamo in hčerjo, s katerim se razkriva njuna (patološka) zgodovina. Pravzaprav gre za nekakšne monologe, namišljene dialoge, spomine, prebliske, zgodbe glavne pripovedovalke, v kateri se odnos mati – hči zabrisuje; dostikrat namreč ne vemo, ali gre za materin ali hčerin del. »V njenem ogledalu zdaj vidim isto utrujeno žensko. Oči mi zasijejo od žalosti in ganjenosti od sreče. Ona je tu. Tu je ona. Ujeta v ogledalu. V vonju sobe in v meni. Ne bo odšla. Matere ne odhajajo. Ostajajo v nas. V svojih sobah.« To je roman o iskanju toplote materine ljubezni znotraj hčere, ki bi ji pomagala živeti v svetu, kakršen je, in se učinkovito spoprijemati z njim. »Prihajajo orkani iz otroštva. Prihaja preplašena deklica, ki kliče mamo, da jo objame.« Sama zgodba morda nekoliko spominja na roman Slavenke Drakulić *Obtožena*, ki prav tako govori o patološki navezi mati – hči, a je le-ta zagotovo brutalnejši in neposrednejši. > SABINA BURKELJCA

VILLY SØRENSEN

TIGER V KUHINJI IN DRUGE NENEVARNE ZGODBE

prevod: Tina Štrancar

LUD Literatura, zbirka Stopinje, 2021, m. v., 149 str., 19 €, JAK

Villy Sørensen

Kljub podnaslovu zgodbe v tej knjigi niso ravno nenevarne, saj v njih kovači s kladivom klatijo otroke z dreves, če jim ti želijo ukrasti nekaj orehov, dvojčki se s pištolami pobijajo zaradi žensk, vrtnarji pa skušajo s sekanjem dreves spraviti svoje otroke na tla. Vendar pa so te, na Danskem že klasične zgodbe, polne igrivosti in ironije, njihov avtor pa uživa

prav poseben status. Villy Sørensen (1929–2001) namreč še vedno velja za enega najpomembnejših danskih pisateljev in filozofov, po slovesu pa ga prekaša samo Kierkegaard. Čeprav je večino svojega ustvarjalnega opusa posvetil filozofiji, je velik odmev doživel tudi kot pisec kratke proze, ki je izšla v treh knjigah s skladnimi naslovi, kot so *Čudne zgodbe* (1953), potem *Nenevarne zgodbe* (1955) in na koncu še *Skrbniške zgodbe*. Pričujoči reprezentativen izbor, ki ga je iz danščine prevedla ter zanj spremno besedo napisala Tina Štrancar, je iz prvih dveh knjig, gre pa za prvi prevod tega avtorja v slovenščino. > SAMO RUGELJ

SANJA MIHAJLOVIK-KOSTADINOVSKA (NES)KONČNI MODELI KRATKE ZGODBE

prevod: Namita Subiotto

KUD društvo Police Dubove, zbirka Eho, 2021, m. v., 115 str., 15,90 €

Sanja Mihajlovič-Kostadinovska

Fascinantna knjiga makedonske avtorice prinaša (nes)končne modele kratkih zgodb in na prvi pogled spominja na legendarne *Vaje v slogu* Raymonda Queneauja. Zgodbe so razdeljene na 13 poglavij (npr. Drobne zgodbe, Potovalne zgodbe, Uporabne zgodbe) in praviloma ne

presejajo ene strani, pri tem pa so nekakšna navodila za pisanje z zasukom. So namreč zgodbe o zgodbah, ki vedo, da so teorija, ki si mislijo, da so zgodbe, ki se jim zdi, da so teorija. Ta zagonetni princip pisanja deluje rahlo postmodernistično, v svojem bistvu pa je neskončno igriv. Dober primer je Kljuka, kjer kljuka kot predmet nastopa v različnih modelih zgodbe (realistična, fantastična, kriminalna, pustolovska, postmodernistična itd.). Gre za hudomušno, duhovito, premeteno, domiselno pisanje, ki se ne pusti ukalupiti ali dati v okvir, ampak nenehno presega pričakovanja in ustvarja svež pogled na pisanje kratkih zgodb. V Toaletno torbico je treba zložiti nekatere nujne stvari, kot sta glavnik in parfem, v Hotelskem milu je več možnosti (milo lahko odpreš in uporabiš, ga zamenjaš s svojim ali vzameš s seboj domov za spomin), v Supernovi misteriozno izginjajo druge zgodbe. Kavna usedlina nam prerokuje, in ko dežuje, se lahko zatečemo pod Streho, pri Gobi pa je nevarnost, da namesto užitne zgodbe pojemo strupeno. Zelo izčiščeno pisanje, kratko in jedrnato, a polno bodic, aforizmov, pikrih komentarjev, ironije, parodije, bo navdušilo tako sladokusce kot občasne uživače v literarni umetnosti. > VERONIKA ŠOSTER

GAJTO GAZDANOV

PRIVID ALEKSANDRA WOLFA

prevod: Borut Kraševac

LUD Šerpa, zbirka Klasična šerpa, 2021, m. v., 149 str., 18 €, JAK

Ruski emigrantski pisatelj osetskega rodu Gajto Gazdanov (1903–1971) je bil do nedavnega neznan tudi v domovini, zato ni čudno, da je eno njegovih najbolj znanih del, *Privid Aleksandra Wolfa*, iz leta 1947, tudi njegov prvi prevod v slovenščino. Kratki roman, bil je tudi ekraniziran, uroči že s prvim stavkom, ko pripovedovalec izpove, da je edini umor, ki ga je zagrešil v življenju, najbolj mučen spomin v njegovem življenju. Kot šestnajstleten fant je v tridesetih letih prejšnjega stoletja med državljansko vojno namreč v ruski stepi ubil jezdeca, ki ga je zasledoval, kar ga je znanomalo za zmeraj. Še bolj pa ga ta dogodek prevzame, ko skoraj natanko enak popis taistega doživljaja prebere v knjigi njemu neznanega pisatelja Aleksandra Wolfa kar nekaj let kasneje, ko že živi v Parizu in se preživlja kot novinar, kar preobrne njegovo življenje, saj se odloči priti resnici do dna. Napeto izpisana zgodba, ki intrigira vse do dramatične razjasnitve v zadnjem stavku. > SAMO RUGELJ

... intrigira vse do dramatične razjasnitve v zadnjem stavku ...

L'HOMME ÉTOILÉ

NA ŽIVLJENJE!

prevod: Veronika Stabej

Malinc, 2021, m. v., 193 str., 27 €

»Zvezdni človek«, avtor stripov, ki pripovedujejo zgodbe o umirajočih, je medicinski tehnik na bolnišničnem oddelku za paliativno oskrbo. Njegovi stripi so krokiji o ljudeh, ki jih spremlja v zadnjih tednih življenja. Toda ti stripi, s katerimi je dosegel sto tisoč sledilcev na Instagramu, še zdaleč niso zgodbe o depresivnem, brezupnem čakanju na neizbežno. *Zvezdni človek* je namreč prepričan, da lahko umirajočim ponudi več življenja v dneh, ko življenju ni več mogoče dodati dnevov. Zato, ker mu ni dovolj, da jim lajša bolečino in trpljenje, da poskrbi za njihovo udobje, da jih spremlja in podpira, ko jih zajame tesnoba. Z empatijo in srčnim zanimanjem za sočloveka poskuša najti nekaj, kar bo umirajočemu hkrati tudi napolnilo srce. Z Rogerjem je zato navijal rock'n'roll, z Matildo se je učil švedščine, z Marie je odpotoval nazaj v čas, Blanche je pomagal spet najti nasmeh ..., oni pa so mu v zahvalo za iskreno bližino zaupali svoje najintimnejše misli. Zvezdni človek o tistem, kar se ob umirajočih proži v njem, pripoveduje nežno, toplo in humorno. Iz stripa se lušči modrost, da podarjanje človečnosti umirajočemu bogato obdari tudi tistega, ki še stopa po poti življenja. > MAJA ČREPINŠEK

UGO BIENVENU

PRIVZETE NASTAVITVE

prevod: Jedrt Lapuh Maležič

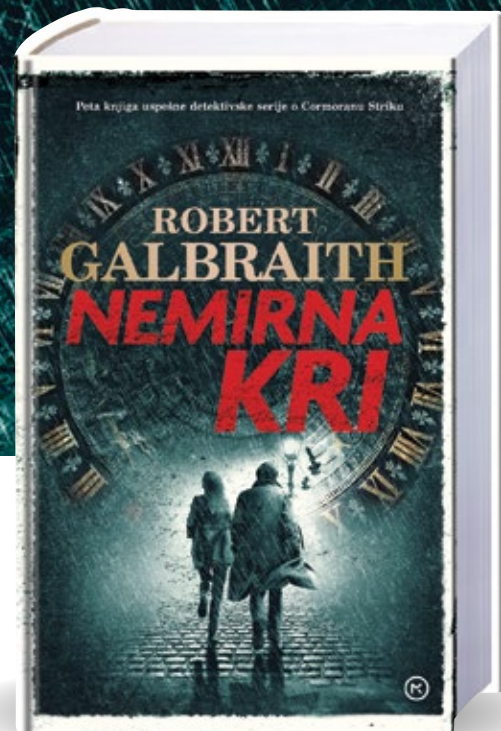
Zavod VigeVageKnjige,

2021, m. v., 164 str., 28 €

Francoski likovni ustvarjalec Ugo Bienvenu (1987), izobražen tudi v Ameriki, se ukvarja s kratkimi animiranimi filmi, pa tudi risoromani, med katerimi so *Privzete nastavitve* iz leta 2020 kot njegova četrta tovrstna stvaritev prejele tudi veliko nagrado kritike na festivalu v Angoulêmeu. Gre za v barvah pazljivo izrisano in domišljeno zgodbo, ki se večinoma dogaja v Parizu bližnje prihodnosti, v kateri zaradi nenehne produkcije raznovrstnih video in drugih vsebin že prihaja do pomanjkanja kapacitet računalniškega pomnilnika na globalni ravni. Zato morajo posebne komisije odločiti, katere pretekle podatke bo treba izbrisati. O tem se odločajo (tudi) na podlagi gledanosti posameznih vsebin, zato denimo pridejo na vrsto za brisanje tudi taka umetniška dela, kot je Kubrickova mojstrovina *2001: Odiseja v vesolju*. Da se to res ne bi zgodilo, skrbi občutljivi Yves, ki sicer živi mirno življenje s svojo ženo ter domačim robotom Mikikijem, ta nosi njegovega in partnerkinega otroka, obenem pa ima tudi nekaj prostega spomina, v katerega Yves pretaka dragocene podatke. Zaradi bližajočega se povečanja družine par razmišlja o selitvi v novo stanovanje, ona si želi živeti v središču mesta, on pa bi šel raje na podeželje, vendar pa se stvari dramatično zapletejo, s čimer Bienvenu izriše unikatno metaforo našega časa: na eni strani razmišlja o tem, kako so podatki vseh vrst vse bolj enakovredni, ne glede na njihovo kakovost, na drugi pa premišljuje, kako bo v prihodnosti potekalo naše hkratno sobivanje z dvema nasprotnima poloma – umetno inteligenco in naravo. Intrigantno! > SAMO RUGELJ

Nova knjiga iz detektivske serije o Cormoranu Striku

IZMUZLJIVI DOKAZI. NEZANESLJIVE PRIČE.

Mlada zdravnica je pred 40 leti brez sledu izginila iz ordinacije. Je bila res žrtev psihopatskega serijskega morilca, ki je na grozljiv način umoril že sedem žensk?

📍 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si ☎ 080 12 05

 Mladinska knjiga

UNOVČITE **BON21** V TRGOVINAH MLADINSKE KNJIGE.

EDITH EGER

IZBIRA

prevod Luka Pieri

Aktivni mediji, 2021, m. v., 399 str., 26,90 €

EDDIE JAKU

NAJSREČNEJŠI ČLOVEK NA SVETU

prevod Saša Dedič

Planet, 2021, m. v., 146 str., 21 €

JORDAN B. PETERSON

ONKRAJ REDA

prevod: Niki Neubauber

Družina, 2021, t. v., 324 str., 35,90 €

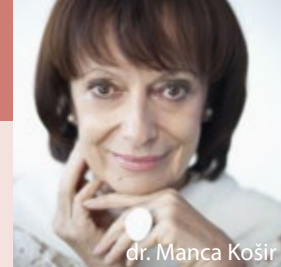
nih koralnih uhanih, sunkovito potegne in si uhanje spravi v žep. »Zakaj si to naredila,« jo vpraša Edith, »saj bi ti jih dala.« Ona zasika: »Tu sem gnala, medtem ko si ti svobodno hodila v šolo in gledališče.« Sledijo strahote, ob katerih sem trepetala od groze. Le kako je zmogla preživeti lakoto, ponižanja, brutalnosti in nasilje, posiljevanja in poboje, pogled na žretje človeškega mesa, razčlovečenje? Ob sebi je imela sestro, za katero je živela. In mislila je na Erica, na njegova dva stavka, ki ju je izrekel ob slovesu: »Nikoli ne bom pozabil tvojih oči, tvojih rok.« Ko jo ruski vojak izvleče izpod kupa mrličev, se pekel ne konča. Prej se je borila za preživetje, se hranila z gledanjem v notranji svet in ohranjala upanje, zdaj se počuti krivo, ker je preživela, umazano, doživlja posttravmatske strahove, panične napade. Se poroči – zaradi lakote, ker ji mož preskrbi hrano, ne zaradi ljubezni – dobi otroka, se odseli z družino v Ameriko, živorarijo in se z garanjem počasi dvigujejo z dna socialne lestvice ..., a ostaja v ječi. »Najnevarnejša je tista ječa, ki jo imamo v sebi, ključ pa hranimo v žepu: pripravljenost prevzeti popolno odgovornost za svoje življenje, pripravljenost tvegati, opustiti samoobtoževanje ter se sprejeti in ljubiti za tisto, kar smo v resnici – ljudje, nepopolni, a celoviti.« Edith Eger dolgo molči. Šele knjiga in srečanje s strpinom iz Auschwitza, psihiatrom Viktorjem Franklom, razklene stisnjene ustnice in okamenelo srce. Začne študirati, doktorira iz klinične psihologije, zdravi travme vojakov in zapornikov in pri devetdesetih letih napiše to izjemno dragoceno delo. Knjigo o svobodi. O možnosti izbiranja svojih odzivov. Nikoli ni prepozno za srečanje s samim seboj in za uresničitev svojih najglobljih želja. *Izbira* je knjiga, vredna statusa brevirja. Da ne bi pozabili, da bi se prebudili in polno živeli. Možno je vsemu navkljub!

Podobno pričevanje o Auschwitzu prinaša knjižica stoletnega Juda Eddieja Jakuja, spisana preprosto, da bi povedala isto: upanje obstaja, dokler živimo, in živimo, dokler upamo. »Kar bi rad delil, ni moja bolečina. Kar delim, je moje upanje,« pravi ta pokončni, klenci mož, oče, dedek in pradedek, hvaležen, da lahko govori o sreči v imenu šestih

Zavzeto je trenirala gimnastiko, se pripravljala na olimpijske igre, ko ji trenerka pove, da ne more biti več v madžarski ekipi. Ker je Judinja. Kmalu zatem njeno družino strpajo na kamion. Auschwitz. Dr. Mengele, angel smrti, pošlje mamo in očeta v eno vrsto – s plinom ju bodo pokončali – njo, ki jo bo klical »moja mala balerina«, in sestro Magdo v drugo. Pred barakami jih pričakajo ženske v črtastih oblekah. Kapoti. Ena ji brčne zemljo na čevlje, in ko se šestnajstletna Edith skloni, ta seže po drobnih, v zlato vdela-

milijonov pobitih Judov. Pravi: »Ko sem se izvlekel iz najtemnejšega obdobja svoje življenja, sem obljubil, da bom do konca življenja srečen in nasmejan, saj se svet, ko se smehljaš, smehlja s tabo. Življenje ni vedno sreča. Včasih imamo mnogo težkih dni. Vendar si morate zapomniti, da ste srečni, ker ste živi. Vsak dih je darilo. Življenje je lepo, če dopustimo, da je lepo. Sreča je v vaših rokah.« Jaku zapisuje enake stavke kot Edith: Jutrišnji dan bo prišel, če preživite današnjega. Korak za korakom. En dober prijatelj je ves moj svet. Izobrazba rešuje življenje. Ko izgubiš svojo moralo, izgubiš sebe. Na svetu so vedno čudeži, tudi ko se zdi vse temno. Ljubezen je najboljšo zdravilo. Vsi smo del širše družbe in naše delo je naš doprinos svobodnemu in varnemu življenju za vse. Eddie Jaku predava, pričuje, govoril je na TEDx, in spreminja življenja ljudi. Je mogoče!

Pred dnevi sem se pogovarjala z možakom, ki je potarnal: »Odkar ni več Ruglja, gre z možkimi v Sloveniji samo navzdol.« Zasllišim Rugljev doneči glas in naštevane jasne pravil: Nehati piti, nehati kaditi, obvezno telovaditi, teči, brati in pisati. In z navdušenjem berem drugo prevedeno knjigo kontroverznega Petersona, ki z novimi 12 pravili prinaša rugljevski red v ta kaotični svet. Prvo, prevedeno v 50 jezikov, sem odložila, bila je pretrda zame. A zbolela je Petersonova hči, hudo je zbolela njegova žena in bil je bolan tudi sam. Kot da ga je to omehčalo. Še vedno stoji na trdih moralnih tleh in mu je etika vodilo, kar je imenitno: Ni sreče brez odgovornosti! Resnica, krepost in pogum so naša najboljša stava! Naj kar preletim pravila: Ne omalovažujte družbenih ustanov in ustvarjalnih dosežkov. Predstavljajte si, kaj bi lahko bili, in si nato zavzeto prizadevajte, da to postanete. Ne skrivajte neželenih reči v megli. Opazujte priložnosti in ne počnite tega, kar sovražite. Opustite ideologijo (bravo, Peterson!). Vsaj na eni stvari delajte tako trdo, kot lahko. Poskusite narediti eno sobo v svojem domu tako lepo, kot se le da. Spomine, ki vas vznemirjajo, zapišite. Marljivo delajte, da ohranjate romantičnost v svojem odnosu. Ne dovolite si, da postanete zamerljivi, lažnivi in naduti. Bodite hvaležni kljub svojemu trpljenju. Vse naštetje je podloženo z lastnimi izkušnjami, bogatim znanjem in zgodbami klientov. Podpišem tudi tole: »Vsi smo bolj odgovorni za stanje sveta, kot verjamemo ali bi želeli udobno verjeti. Brez skrbne pozornosti se kultura nagne k pokvarjenosti.« Se bojim, da gremo v to smer. Branje Petersonove odlične knjige ponuja možnost, da smer obrnemo. Vredno je!

dr. Manca Košir

Milan Komar

Trije totalitarizmi: fašizem, nacizem, komunizem

Ob 100-letnici rojstva Milana Komarja, profesorja filozofije in izstopajoče osebnosti slovenske emigracije v Argentini, se zdijo njegovi spisi o treh totalitarnih režimih izjemno aktualni. Bistveno vprašanje, kot nam kaže Komar, je tudi danes v tem, ali smo zmožni priznati naravni red, ki je s stvarjenjem položen v ustvarjena bitja, ali pa bomo, nasprotno, uveljavljali umetno konstruiran nasilni red, ki prej ali pozneje razkrije svojo uničevalno naravo.

ZALOŽBA DRUŽINA Naročila po telefonu
01/360-28-28Internet
www.druzina.siE-pošta
narocila@druzina.si

W. H. AUDEN

BARVARJEVA DLAN

in drugi eseji

izbor in prevod: Primož Čučnik
LUD Literatura, zbirka Labirinti,
2021, t. v., 265 str., 25 €, JAK

W. H. Auden

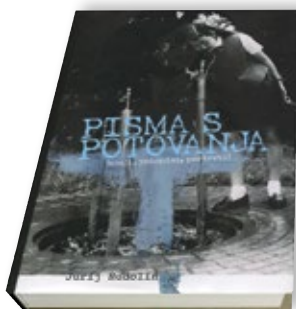
Slovitega anglo-ameriškega pesnika Wystana Hugh Audna (1907–1973) v slovenščini poznamo bolj po imenu kot po ustvarjanju, saj smo imeli do zdaj na voljo samo eno njegovo knjigo, ko je leta 1994 Uroš Mozečič za zbirko Lirika pripravil izbor njegove poezije. Zdaj lahko njegovo

ustvarjalno živahnost spoznavamo še skozi esejistični izbor njegovih besedil, ki so pod skupnim imenom *Barvarjeva dlan in drugi eseji* (esej iz naslova ne obstaja, gre za ime razdelka v izvorniku knjige) prvič izšli že leta 1964, izbor in prevod pa je opravil Primož Čučnik ter napisal tudi spremno besedo. Auden je v tej knjigi zbral široko paleto svojega tovrstnega pisanja – kot pravi v predgovoru – bolj ali manj pisanega po naročilu, v njem pa tudi aforistično obdeluje razne teme, od bolj splošnih, kot so eseji o branju, pisanju in poeziji nasploh (kjer se razkriva kot izjemno pronicljiv mislec z občutkom za humor), do bolj specifičnih vsebin, kot je esej o Kafkovem pisanju in tudi esej o glasbi pri Shakespearu, v katerem pokaže tudi unikatne interpretativne sposobnosti. Auden je dal srce poeziji, vsako pesem je napisal iz sebe, ter se šele po nastanku spraševal o tem, komu jo bo prodal. Pri esejih je bilo ravno obratno, vedno je že imel naročnika zanj, vendar vse prihaja iz enovitega ustvarjalnega tolmana, zato je vredno prebrati tudi ta besedila. > SAMO RUGELJ

JURIJ HUDOLIN

PISMA S POTOVANJA

(Eseji, potopisi, portreti)

KUD Apokalipsa, zbirka Posebne izdaje,
2021, t. v., 355 str., 35 €, JAK

Jurij Hudolin (1973) je pisatelj, pesnik, prevajalec in publicist, kar vse kaže tudi njegova najnovejša knjiga *Pisma s potovanja*, ki bi jo lahko imeli tudi za nekakšno njegovo neleposlovno čitanke. V njej najdete veliko tega, kar je v zadnjih treh desetletjih pritegovalo njegovo (avtorsko) ustvarjalno pozornost, pa naj bosta to Kreta ali Portugalska, ki jo je obiskoval skoraj poklicno, kot literat ali pa scenarist, o čemer je spisal popotne krokiže, ali pa rojstno mesto, koder popisuje srečanja z ljudmi (pesniki, ki so mu spremenili življenje, od Zajca do Šalamuna), bodisi knjige, ki jih je bral in/ali prevajal, ter ljudje, od Mihe Šaleharja prek Vesne Milek in Miše Molka do Saše Hribarja in Jana Cvitkoviča ter Tomija Megliča in Borisa Cavazze, ki jih je spoznal pobljže ter so nanj naredili dovolj velik vtis, da jim je namenil nekaj napisanih strani. Hudolin piše čvrsto, moško, a obenem nežno in občutljivo, izviren je v pristopu in uporabi novih besed, kak stavek zavije in preobrne tako, da moraš vdihniti zrak, da ga prebereš do konca, neponarejen je v svojih pogledih, iz njega pa bruhata strast in veselje do življenja. Knjiga *Pisma s potovanja* imamo tako lahko za nič manj in nič več kot za eruptivna pričevanja s Hudolinove samosvoje ustvarjalne življenjske poti! > SAMO RUGELJ

... eruptivna
pričevanja ...

MARIJA ŠVAJNCER

VIRUS IN FILOZOFIJA

Eseji

Kulturni center Maribor,
zbirka Frontier. Teorija,
2021, m. v., 224 str., 29 €

Marija Švajncer

... s pomočjo
filozofije
razkriva virus ...

Doktorica filozofije, avtorica osmih filozofskih knjig, romanov in mladinskih romanov, pesniških ter drugih del, se v času korona karantene s svojimi vprašanji obrača k filozofiji. Slednja kot način premišljevanja, logična pojasnitev misli, resnična voditeljica razuma, kraljica znanosti in kot tista, ki išče ter razgalja resnice, Švajncerjevi lajša težke trenutke. Delo je preplet najbolj vsakdanjih misli in tegob, s katerimi se srečujemo od februarja 2020 naprej, ter glavnih filozofskih idej, ki so razložene na dovolj laičen način, da so razumljive tudi bralcem, ki se s filozofijo sicer ne srečujejo pogosto. Ravno široka dostopnost je namen pisateljice, ki verjame, da je »živost misli nujna« in da se moramo spraševati o dogajanju, iskati odgovore, razmišljati, nato pa zopet iskati nove odgovore. V esejih se tako z vprašanji vrača k največjim filozofom svetovne zgodovine od Aristotela in Sokrata, Hegla, Lacana pa vse do Camusa, Kanta in mnogim drugim. S pomočjo filozofije razkriva virus, ga opisuje in prikazuje, kaj se dogaja v tem času – sprašuje se o človekovem odnosu do virusa, o izenačevanju države z udejanjanjem svobode s strani države, o znanosti in filozofiji kot znanosti, vlogi poezije, etiki, upanju ... Knjigo pa zaključni s trenutno najbolj logičnim vprašanjem: *kaj storiti?* > AJDA VODLAN

ANDREJ MEDVED

LAC*ART

Mreža za subjekt - grillage :

Artaud - Mômô * Lacan –

Grumeau; Eseji & razprave

prevod iz francoščine:

Matej Leskovar ... et al.

Hyperion in KUD AAC Zrakogled,
2021, m. v., 239 str., 28 €, JAK

Andrej Medved, filozof, umetnostni zgodovinar, pesnik, esejist, prejemnik številnih nagrad, urednik in kustos (ne nujno v tem vrstnem redu), v zbirki esejev in razprav ustvarjalno gnete teme, ki se dotikajo razmišljujočega multidisciplinarnega umetnika: melanholijo, depresijo, tesnobo, temeljno dvojino ljubezen in smrt, nihilizem, vprašanje ženske, simboliko mreže, ustvarjanje novega jezika in grafitov / ideogramov ... Nanje pogleda skozi prizmo psihologije, filozofije, poezije, lingvistike in etimologije, v proučevanju Freuda, Lacana, Heideggerja, Nietzscheja, Jacquesa Derrida in Antonina Artauda, pri čemer izstopata zlasti misel in umetniški naboj Lacana + Artauda (= *Lac*art*). Eseji in razprave eruditsko preučujejo nasprotja in inverzno, nevidno plat obravnavane teme, da bi odkrili, kar ni bilo nikoli izgubljeno. Obravnavanim temam se avtor približuje z umetniško formo. Pozorno opazuje nezaključene robove besed; podrobno jih proučuje s pomočjo *Dictionnaire des racines des langues européennes*; z Artaudom proučuje ustvarjanje novega jezika. Preplet esejev s citati in izseki izvornih besedil ustvarja suggestivno in sočno branje. > MAJA ČREPINŠEK

Esej je žlahtna literarna zvrst, ki se je v Sloveniji do zdaj občasno lotilo že kar veliko različnih avtoric in avtorjev, poleg njih pa imam tudi nekaj piscev, ki so se tovrstnemu pisanju povsem posvetili in do zdaj ustvarili zavidljiv esejistični knjižni opus. Tudi letošnje moninacije za Rožančevo nagrado potrjujejo raznovrstnost esejističnih pisav in živopisen nabor njenih ustvarjalcev.

Kritični premišljevalci današnjega časa ...

Vesna Milek
OGLEDALA
UMco, 2020

Redkokdo zmore v kratki formi razviti misel, jo literarno upovedati tako, da se dotakne uma in srca. Priznana novinarka in pisateljica Vesna Milek to zna. Njeni imenitni intervjuji so blagovna znamka Delove Sobotne priloge, njena doživljanja gledaliških predstav, filmov, razstav in množice prebranih knjig prebujajo v Dobro jutro. (I)zbrala jih je v zbirki *Ogledala*, za katero je urednik Samo Rugelj zapisal: »*Ogledala* so najbrž najbolj osebna knjiga Vesne Milek do zdaj.« Čeprav avtorica zapiše, da je prav za izognitev preveč osebnemu izrekanju »vse svoje profesionalno življenje raje prevodnik za ljudi, ki nam imajo povedati nekaj lepega, bistvenega, osvobajajočega«. A tudi prevodnik govori, kdo je, kaj misli, kakšne so njegove vrednote, in *Ogledala* to delajo z esejističnim zamahom osebnosti, ki ima kaj povedati. Za okus začetek besedila z naslovom *Deliti = ljubezen*: »Iz kulture, kjer smo bili – mi in smo se borili za to, da bi bili jaz, smo zabredli v kulturo, kjer smo samo – jaz, jaz, jaz.« Prav zato, da bi delila nekaj lepega drugim v užitek, Vesna Milek vedno znova vstopa v svetove tistih, ki imajo kaj dati: umetnikov raznolikih vrst.

Marko Pavliha
ONKRAJ MATERIALISTIČNEGA PREPRIČANJA: DUHOVNA DRAMILA
Lexpera GV Založba, 2021

Dr. Marko Pavliha, karizmatični soustanovitelj gibanja Svetovni etos Slovenija, izpisuje 17 esejev v knjigi *Onkraj materialističnega prepričanja: duhovna dramila* z zanosom spoznavalca, široko vednostjo o obravnavanih temah in mistično izkušnjo. S tem bodrilno nagovarja tako dogmatika z ukoreninjenimi privzetimi prepričanji o življenju in svetu kot čuječega potohodca, ki se v prelomnem času duhovnega prebujanja človeštva »iz sanj o trdnosti materialnega sveta« na novo rojeva v samem sebi »v svetlobo višjega razumevanja«

in postaja opolnomočen v biblijskem pomenu besede. Prvega pisec opremi s poglavitnimi znanstvenimi odkritji o človeku kot zavestnem energijskem bitju, ki z dejavnim opazovanjem in samoopazovanjem ustvarja lastno resničnost, samoozdravlja telo in duha in svoje mesto v kozmičnem stvarstvu odkriva v stiku z višjim jazom oziroma izvorno zavestjo, drugega pa povrh tega očara tudi z natančnim vpogledom v vrsto duhovnih praks, tudi lastnih, predvsem pa z razodetji na svoji poti poslanstva, ki bralca navdihujejo kot »učbenik življenja«, »duhovna abeceda, ki jo moramo utelesiti v dejansko preobrazbo slehernika«.

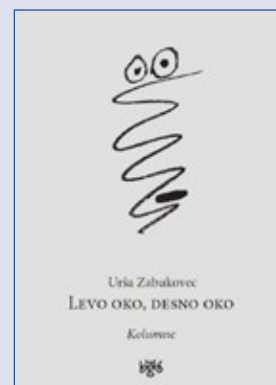
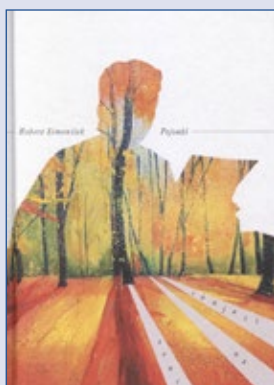
V sporočilo Pavlihovih esejev je vpisana modrost starih razsvetljenih mojstrov v luči najnovejših odkritij svetovne in domače znanosti, ki eksperimentalno meri učinke molitve, meditacije in drugih orodij za vzgojo srca in samopreseganje in dokazuje, da moderne znanosti ni brez duhovnosti, v svoje obnebe pa priteguje tudi uvide pesnikov, ki oplajajo piščev jasen, tudi v slikovitih metaforah juridično precizen in srčen svetlobni jezik.

Robert Simonišek
PEJSAŽI – SANJATI NA SONCU
Družina, 2021

Za temeljit premislek in umetniško doživetje sta potrebna umirjenost in čas brez zunanjih motenj, kar nakužeta že podnaslov esejistične zbirke *Pejsaži – Sanjati na soncu* in uvodni esej *Kratka biografija samote*. Dr. Robert Simonišek je književnik in umetnostni zgodovinar in oboje se vsebinsko in slogovno čuti tudi v njegovih esejih. K tematiki pristopa pesniško svobodno z obilo asociacij in hkrati racionalno premišljeno besedila zaznamujejo avtorjevo pretanjeno čutenje, natančno opazovanje, introspekcijo, globinski premislek in pretehtano argumentiranje ...

Avtor pogosto izhaja iz osebne izkušnje, preskoči na splošnejšo problematiko in jo premišljeno razvije do bodisi subjektivnega bodisi objektivnega spoznanja. Polemizira z družbenimi trendi, zahteva samostojno mišljenje, dvomi o učinkovitosti (kulturnih) institucij. O umetnosti premišljuje na različne načine: kot občudovalec umetniških del in njihovih avtorjev, kot posrednik na njihovi poti do občinstva, kot udeleženec na simpozijih ali kot kritičen premišljevalec, na primer o populizmu ali agitatorstvu v umetnosti. Razmišlja tudi o drugih temah, o svetovljanstvu in provincialnosti, o ljubezni, odtujenosti, virusu, razumu, polarizacijah, duhovni lenobi ...

Marcel Štefančič, jr.
SLOVENSKI SEN
UMco, 2021

Zbirka esejev *Slovenski sen* Marcele Štefančiča ima podnaslov *Eseji o nas* in s tem tako rekoč ukaz, naj beremo. Tokrat se avtor osredotoča na stanje duha doma. Dotika se kočljivih in ključnih tem, ki razgaljajo bedo (redkokdaj kak blišč) našega časa. V knjigi je zbranih 32 esejev. Posveča jih literaturi, filmu, politiki – s pogledom nazaj in sprotnim razmislekom.

Marcel Štefančič, eden najplodovitejših esejistov na Slovenskem, ponovno piše impulzivno, eruptivno in inteligentno, predan demokratičnosti in svobodi, ki pa sta nenehno pod vprašajem. Avtor vztrajno izraža svoje stališče o različnih sferah sodobne družbe. Že v prvem eseju, posvečenem spominu na Aleša Debeljaka, označi izhodiščno angažiranost svojega zornega kota. V središču njegovih razmišljanj sta predvsem literatura in film, kar njegove eseje še posebej zbližuje z eseji Rožančevega kova. Kje so meje ali povezave med osebno izpovedjo in resnicoljubnostjo? Kako biti več kot le biti?

Marcel Štefančič v sebi združuje večšine filozofa, sociologa, politologa, tudi zgodovinarja in seveda novinarja. Kljub kritičnosti, ki je lahko strupena, ne dviguje prsta nad »grešnimi kozli«, temveč jih postavlja na mesto, ki jim po njegovem mnenju pripada. Medtem ko razkriva posamezne probleme, ne vsiljuje rešitev. Tako knjiga esejev *Slovenski sen* razprostre našo deželo kakor zemljevid, po katerem bralec usmerja tokove svojega premišljevanja.

Urša Zabukovec
LEVO OKO, DESNO OKO
KUD Logos, 2021

Eno oko, ki gleda v večnost, in drugo, ki spremlja sprotost, njuna pogleda pa se izključujeta. Na prvi pogled preprosto spoznanje iz srednjeveške nemške teologije je esejistka in prevajalka dr. Urša Zabukovec izpostavila v naslovu in tudi v motu svoje zbirke premišljanj o nadvse raznovrstnih temah. Odpira jih z različnih vidikov, in čeprav forma časopisne kolumne s svojo omejeno dolžino na videz ne omogoča večjega širjenja in poglobljanja, avtorici uspeva prav to: na borih treh straneh z asociacijami in zasuki prehaja z enega motiva na drugega, na primer od nedeljskih lovcev prek pravic živali do delovanja najvišjih elit ali pa od Don Kihotovih zaigranih norih zamisli do norosti sodobne zahodne družbe. Izhodišče avtorica najpogosteje najde v aktualnem družbenem in osebnem življenju ali v književnosti (Dostojevski, Brodski idr.), pri tem pa se argumentirano loteva različnih vprašanj.

Pogumno plava proti toku, z drugim očesom prenicljivo zre na prevladujoče načine razmišljanja v sodobnem diskurzu, opozarja na sodobno hipokrizijo, npr. ob politični korektnosti, podnebnih spremembah, v znanosti, ob socioloških kategorijah spola, feminizmu, liberalizmu in drugih -izmih ... vse do življenja v razmerah epidemije. Avtorica tako opozarja na vse bolj očitno paralakso v sodobnem svetu, ko barva, lega in vrednost nekega pojava postajajo vse bolj odvisne od zornega kota opazovanja. Zbirka kolumen Urše Zabukovec je knjiga, ki zdaj z enim, zdaj z drugim očesom odstira različne poglede in sili k razmišljanju, da bi se mogoče vsaj zavedeli možnosti drugačnega gledanja, če že ne moremo uzreti celote.

Daniel E. Lieberman,
je eden najbolj znanih
antropologov na svetu

PREDNAROČILO

Naravno gibanje izide

1. oktobra 2021

prednaročniška cena: 22,90 €

redna cena: 28,90 €

»Briljantna in poučna knjiga, ki razbije mnoge mite – Lieberman bo povsem spremenil način, na katerega razmišljate o svojem telesu.«

– ALICE ROBERTS

Priporočamo tudi:

PRELOMEN EVOLUCIJSKI
PREGLED RAZVOJA
ČLOVEŠKEGA TELES

ZNANSTVENA KNJIGA
LETA PO IZBORU ČASNIKA
FINANCIAL TIMES

Prednaročila in naročila sprejemamo: +01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani: www.bukla.si
Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah.

SLOVENSKA DEŽELA V LJUDSKI PRIPOVEDI

izbor in priredba: Dušica Kunaver
Mladinska knjiga, zbirka Zlata Slovenija,
2021, t. v., 172 str., 24,99 €

Tretja knjiga v zbirki Zlata Slovenija predstavlja ljudske pripovedi v izboru Dušice Kunaver, obogatene z avtoričinimi pojasnjevalnimi besedili, ki orisujejo preteklost domače dežele kronološko, začeni s predstavitvijo piščali iz Divjih bab (60.000 let pred našim štetjem) in z zaključnim besedilom o svobodni Sloveniji tisoč let po svobodni Karantaniji. Bajna bitja, vile, berkmandeljci, škopniki in trutamora si v priredbah ljudskih pripovedi podajajo roke z modro slovensko kraljico Vido, lukovškimi rokovnjaci in Erazmom Predjamskim. Pripovedi o istovrstnih bitjih so zbrane v razdelke, na primer o velikanih, zmajih, ajdih ... Vmesna besedila osvetljujejo zgodovinsko-družbene vidike, ki jih slutimo za ljudskimi pripovedmi. Govorijo o kmečkih uporih, o aleksandrinkah, revščini, vojaščini ... Namenjene so vsem, ki bi v sliko slovenske zgodovine radi umestili vse, kar so slišali doma in v šoli. > MAJA ČREPINŠEK

... nova knjiga
iz zbirke o naši
kulturni dediščini ...

ALENKA DI BATTISTA RAVNIKARJEVI BLOKI V NOVI GORICI

ZRC SAZU, 2021, m. v., 48 str., 12 €

Zbirka poljudnih umetnostnozgodovinskih vodnikov *Umetnine v žepu* je v desetih letih dosegla dvajseti naslov! V tem zvezku Alenka Di Battista predstavlja eno od arhitekturnih posebnosti Nove Gorice – Ravnikarjeve bloke. Stavbe, ki jih še danes štejejo med najbolj kakovostne gradnje, so med prvimi zrasle na ravnici vzhodno od železniške postaje tik ob leta 1947 politično začrtani meji, s katero ni bil zadovoljen nihče. Avtorica oriše stoletno zgodovino mesta Gorice, tesno povezane s slovenskim zaledjem, in spomni na nenavadni natečaj, po katerem se je tedanji politični veljak Ivan Maček med projekti, ki jih je naročil arhitektom Marku Župančiču, Božidarju Gvardijančiču in Edvardu Ravnikarju, odločil za zadnjega, ki je edini upošteval možnost premika meje za pol kilometra, kot je določila mirovna pogodba. V nadaljevanju Di Battista postavlja v ospredje prav bloke – prvi so bili zgrajeni septembra 1951 –, ki so jih prihajajoči priseljenci težko pričakovali. V sklepnem poglavju predstavi še stanovanjsko gradnjo po Ravnikarju s prispevki Gvardijančiča, Viljema Strmečkega, Tomaža Vuge ter v novejšem času Biroja Sadar Vuga in drugih. Živo opisuje tudi življenjski utrip v hitro rastočem mestu in svoje besedilo dopolnjuje s slikovnim prikazom načrtov, maket, gradnje in uresničenih vedut. > IZTOK ILICH

PAUL VALÉRY

O POEZIJI

Izbrana predavanja in eseji
izbor in prevod: Varja Balžalorsky Antič
LUD Literatura, zbirka Labirinti,
2021, t. v., 137 str., 19 €, JAK

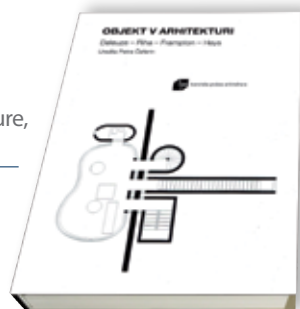
Avtor uvodoma prične: »Danes vam bom govoril o poeziji. Tema je ta hip zelo v modi,« in nato poezijo postavlja na oder v vseh njenih umetniških formah ter jo preizprašuje, ali je nujna, abstraktna, preveč lepa, premalo splošna? Postavi tudi tisto najbolj ključno vprašanje – o čem sploh govorimo, ko govorimo o »poeziji«? Potem, ko je v začetku 20. stoletja zaslovel kot takrat največji živeči lirik v državi, je postal še eden izmed utemeljiteljev francoske moderne literarne teorije, in pričujoče delo ponuja vpogled v zakone literature. Slovenski bralci, ki lahko od leta 1992 uživamo v prevodu njegove zbirke pesmi, se tako lahko sedaj z novim delom podučimo tudi o najpomembnejšem elementu umetnosti, o tistem, kar so vedeli že v antiki – proizvodnja je pomembnejše od produkta. In kot pravi poet, pesniško ustvarjanje je zelo posebna kategorija med preostalimi vrstami umetniškega ustvarjanja. > AJDA VODLAN

OBJEKT V ARHITEKTURI

urejanje: Petra Čeferin
prevod: Monika Jerič, Rado Riha
ZRC SAZU, zbirka Teoretska praksa arhitekture,
2021, m. v., 158 str., 19 €

Novo, doslej šesto knjigo v zbirki Teoretska praksa arhitekture, ki jo izdajata Filozofski inštitut ZRC SAZU in Fakulteta za arhitekturo Univerze v Ljubljani, so napisali štirje avtorji. Urednica v uvodnem razmišljanju Arhitekturna motnja najprej opozarja na nenavadni dekret bivšega ameriškega predsednika Trumpe o lepih javnih stavbah, ki izključuje arhitekturo kot dejavnost, ki se v osnovi določa sama. Nato opozori, da je predlog spremembe gradbene zakonodaje pri nas podoben primer instrumentalizacije arhitekture. Sledi šest izbranih tekstov, v katerih štirje avtorji – Gilles Deleuze, Rado Riha, Kenneth Frampton in K. Michael Hays – iz različnih izhodišč razmišljajo o uveljavljanju možnosti samostojnega delovanja arhitekture in iztrganosti iz situacije. Pri čemer je arhitektura kot osnovna tema knjige tu razumljena in predstavljena kot neke vrste material, v katerem se ta zmožnost udejanji. Besedila spremlja ilustrativno gradivo. > IZTOK ILICH

Novo pri
Založbi ZRC

narocanje@zrc-sazu.si
tel. 01/4706-465

EVALD KOREN

OD ANTIGONE DO ZOLAJA

Zbrani spisi

Znanstvena založba Filozofske fakultete,
2021, t. v., 428 str., 29,90 €Evald
Koren

Profesor Evald Koren (1930–2013) je na Oddelku za primerjalno književnost in literarno teorijo gradil temelje slovenske komparativistične stroke. Na teoretičnem področju pa je poleg skript *Zola in teorija naturalističnega romana* desetletja objavljati tudi

znanstvene in strokovne prispevke. Zbornik je prispevke, ki so bili do sedaj raztreseni in zato težje dosegljivi, prvič zbral na enem mestu. Uredniško so urejeni v tri tematske sklope: Poglavlja iz slovenske književnosti in naturalizma, Prispevki k teoriji primerjalne literarne vede in Študije o verzifikaciji, retoriki in prevodoslovju. V prvo poglavje so vključena tudi skripta *Zola in teorija naturalističnega romana*. Iz širokega nabora besedil se pne lok avtorjevega ustvarjanja od začetne osredotočenosti na naturalizem preko osrednjega dela, ki pogloblja delo komparativistične stroke, do prevodoslovnih, retoričnih in verzifikacijskih študij. Vmes kot zvezda jutranjica vznikajo različni vidiki razmislekov o Antigoni. Zbornik je zaključen z dokumentarnim fotografskim gradivom in bibliografijo ter obogaten z uvodno besedo prof. Toneta Smoleja, ki je prispeval poglavje z biografskimi podatki in orisom strokovne poti prof. Korena. > MAJA ČREPINŠEK

HINKO SMREKARČrnovojnik in protostripi na
Slovenskem

urejanje: Žiga Valetič, Damir Globočnik

Buča in Grafični Atelje Zenit,

2021, t. v., 72 str., 20 €

Zgodovina slovenskega stripa se uradno začne leta 1927 v času fašizma, ko je Milko Bambič v tržaškem *Nšem glaslu* objavil alegorični strip *Zamorček Bu-ci-bu* o črnskem kralju, ki je s svojo aroganco in netoleranco popeljal svoj rod v propad. Vendar pa je bil izjemni risarski in grafični ustvarjalec Hinko Smrekar (1883–1942) stripovsko politično subverziven že kar nekaj let pred njim. S svojim *Črnovojnikom*, ki je pod naslovom *Henrik Smrekar – črnovojnik* izšel že leta 1919 (pri Založništvu Umetniška propaganda), je Smrekar namreč ustvaril pionirsko delo. Zgodba na štiriindvajsetih straneh je vsekakor več kot običajna ilustrirana zgodba ali slikanica. Gre za nekakšno stripanico, kot ta izdelek poimenujeta urednika te pazljivo oblikovane knjige Žiga Valetič in Damir Globočnik (strokovni pregled je opravil Ciril Horjak) z mnogimi dodatki, kjer besedilo ni bilo postavljeno s svinčenimi tiskarskimi črkami, temveč izpisano prostoročno, kar danes počnejo največji mojstri in mojstrice osebnoizpovednega stripa. V njem je Smrekar opisal lastno internacijo med prvo svetovno vojno, ko je bil na začetku leta 1915 vpoklican k vojakom. Anonimna ovadba ga je namreč označila za srbofila in rusofila, zato je bil najprej aretiran, potem zaprt na ljubljanski policiji ter nato še na ljubljanskem gradu, od koder so ga po še nekaj vmesnih postajah poslali v vojašnico v Judenburg na Zgornjem Štajerskem. Tam se je izmikal fronti, potem pa se na opazovalnici za duševne bolezni uspešno izdajal za norega, tako da so ga spomladi 1916 črtali z vojaških seznamov. Avtobiografski protostrip, ki je bil zrisan desetletja pred nastopom tega žanra. > SAMO RUGELJ

IRENA AVSENIK NABERGOJ

**LITERARNE OBLIKE
V SVETEM PISMU IN
ODMEVI V POZNEJŠI
JUDOVSKO-KRŠČANSKI
KULTURI**

Mladinska knjiga,

2021, t. v., 658 str., 29 €, JAK

V dveh tisočletjih se je pogledov na *Sveto pismo* in razglabljanj o njem nakopičilo za babilonski stolp. Skoraj ni ustvarjalca na področju literature, glasbe, likovne umetnosti in drugih humanističnih in družboslovnih področij, na katerega ne bi tako ali drugače vplivalo. Poleg tega *Staro* in *Novo zavezo* že od grških in rimskih časov dalje beremo, razlagamo in presojava tudi kot posvetno literaturo. Prof. Irena Avsenik Nabergoj, ki se uvršča med vodilne poznavalce literarnih svetopisemskih oblik v evropskem in svetovnem merilu, v obsežni monografiji predstavlja podroben in sistematičen pregled dosežanih bibličnih študij od antike do sodobnega časa in jih razčlenjuje. O njih razmišlja poglobljeno, natančno in kritično. Z monografijo prispeva k nadaljnjemu razvoju kritičnega vpogleda v svetopisemsko literaturo, pri čemer stavi na križanje metod, ki so se razvile na drugih znanstvenoraziskovalnih področjih, predvsem literarnem in lingvističnem področju ter na področju klasičnih študij. Med zastavljene cilje monografije pa uvršča tudi ponovno oživljanje teoloških disciplin na področju humanistike in družboslovnih ved, saj analiza biblijskih vsebin ne ločuje od najgloblje sporočilnosti vere.

Monografijo sestavljajo štiri deli. Prvi del se posveča razvoju novejših metod obravnave svetopisemskih besedil s posebnim poudarkom na govornih žanrih Mihaila Bahtina (1895–1975). Drugi del na primerih iz *Svetega pisma* predstavlja literarne oblike in njihove slogovne ter retorične značilnosti. Med poglavji izstopa glosar osnovnih literarnih oblik v *Svetem pismu*, ki obravnava 130 gesel od Akrostičnega psalma do Žalostinke. Pri vsakem geslu navaja nemške in angleške vzporednice, razlago gesla in primere iz *Stare* in *Nove zaveze*. Tretji del monografije se pogloblja v sporočilnost največjih dosežkov svetopisemske poezije in proze, na primer moč ljubezni v *Visoki pesmi*, izražanje trpljenja in upanja v *Psalmu 22*, primerjavo Medejine maščevalnosti in sočutja faraonove hčere, ki je rešila Mojzesa ... Četrty del monografije pa povzema primere aplikacije svetopisemskih vsebin v poznejši judovski in krščanski kulturi s poudarki na delovanju sv. Hieronima, analizi *Poljanskega rokopisa*, vplivu Vodnikovega katekizma ... Dotika se literarnih zvrsti, kot sta vita Christi in planctus Mariae, ustavi se ob antropoloških in bibličnih osnovah avguštinskih metafor hrane in razsežnosti tematike hrane v antiki in srednjem veku nasploh.

Štirje deli monografije so razdeljeni na krajša poglavja, ki jih zaočkajo sklepi, v katerih avtorica na podlagi širokega polja izkušenj svojega raziskovalnega in predavateljskega dela proučuje svetopisemske duhovne teme in motive, metafore in simbole. Vzporedno obravnava njihove odseve v svetovni književnosti in v slovenski književnosti. (Pri slovenski književnosti se še zlasti posveča Ivanu Cankarju, pa tudi Srečku Kosovelu, Ivanu Preglju, Alojzu Gradniku, Ivanu Mraku, Danetu Zajcu ...) Monografija združuje poglavja, ki so zanimiva za splošno laično javnost, poglavja, ki nagovarjajo raziskovalce drugih humanističnih in družboslovnih smeri, in poglavja, ki se poglobljajo v teološke vidike besedil, na primer o bibličnih pridigah in vplivnih katekizmih. Celota vabi h kritični presoji bibličnih besedil z zavedanjem njihovih literarnih interpretacij, toda tudi v prepuščanje temeljnemu religioznemu sporočilu *Svetega pisma*. Znanstvena svetnica in univerzitetna profesorica Irena Avsenik Nabergoj je avtorica 13 znanstvenih monografij, od katerih jih je pet izšlo v tujini. Prejela je Zoisovo priznanje in bila izvoljena za redno članico Evropske akademije znanosti in umetnosti. > MAJA ČREPINŠEK

SLAVKO JERIČ

ČISTA DESETKA

Desetletje izjemnih športnih junakov, dosežkov in zgodb 2011–2020

Mladinska knjiga,
2021, t. v., 219 str., 32,99 €

Poletje je bilo prepojeno z olimpijskim športom v vseh oblikah in ravno v tem času je izšla ena redkih domačih preglednih knjig o tej temi. Slavko Jerič, novinar nacionalne televizije, vesten preučevalec športne statistike ter športni publicist in poročevalec, je v lično oblikovani ter atraktivno zasnovani knjigi *Čista desetka* opravil pregled najvidnejših športnih dosežkov v preteklem desetletju. V delu, namenjenem vsem (mladim) ljubiteljem športa, Jerič svoje športne zgodbe razdeli v pet delov: prvi je posvečen Slovincem, od košarkarjev in posebej Dončiča, prek Tine Maze, Prevca, Gajserja in Kopitarja do Rogliča in Pogačarja, drugi pa mednarodnim zvezdam od Bolta do Đokovića in šahista Magnusa Carlsena, tretji del je popolnoma nogometen (Čeferin, Kek, Oblak, Messi, Ronaldo, mundial), v četrtem so nanizane odmevne zgodbe od Lanca Armstronga do Tigerja Woodsa, sklepni del pa ponuja nekaj drugačnih izhodišč v pogledu na šport, od ferpleja, maratona pod dvema urama do vprašanja spola v športu. Knjiga, ki jo je v olimpijskem letu prav imenitno brati! > SAMO RUGELJ

BORUT KLABJAN, GORAZD BAJC

OGENJ, KI JE ZAJEL EVROPO

Narodni dom v Trstu 1920–2020

Cankarjeva založba,
2021, t. v., 441 str., 39,99 €, JAK

Pred časom smo na straneh revije Bukla poročali o izidu prevoda monumentalne zgodovine Golega otoka hrvaškega avtorja Martina Previšiča kot zglednem primeru zgodovinske monografije. Da je bilo zanimanje zanjo veliko, priča tudi dejstvo, da je bil prvi natis hitro razprodan. Zdaj lahko z veseljem nekaj podobnega zapišemo o pomembnem domačem zgodovinskem delu *Ogenj, ki je zajel Evropo*, ki tematizira (več kot) stoletje Narodnega doma v Trstu, saj pokriva obdobja vse od začetka njegove gradnje, odprtja, njegovega škandaloznega in v vseh pogledih za Slovence izjemno bolečega požiga leta 1920, ter obenem tudi enega od formativnih trenutkov škvadrizma, ki je kasneje mutiral v fašizem, pa vse do lanskega leta, ko sta 13. julija 2020 predsednik Italije Sergio Mattarella in slovenski predsednik Borut Pahor podpisala memorandum o soglasju za vrnitev stavbe Narodnega doma nazaj slovenski jezikovni skupnosti, s čimer se je začel postopek vračanja (ki se spet zatika). Monografija, izjemen primer slovenskega zgodovinopisja, je namenjena tudi širšemu bralstvu in je obenem zgodba o narodno pomembni zgradbi, ki jo je pogoltnilo kolesje zgodovine. Samo upamo lahko, da jo bo nekoč spet potegnili na dan. > SAMO RUGELJ

ZMERAJ ZNOVA

urejanje: Nika Gričar

Slovenski filmski center, javna agencija RS,
2021, m. v., 147 str., 25 €

Zbornik, izdan ob 30-letnici Republike Slovenije, prinaša institucionalni vpogled v poosamosvojitveno domačo kinematografijo. Z naslovom *Zmeraj znova* želita izdajatelja (Slovenski filmski center in Slovenska kinoteka) implicirati, da je moral slovenski film v preteklosti začeti vedno znova in da – kot v začetnem predgovoru pravita Nataša Bučar in Ženja Leiler Kos – je bila slovenska država filmu zadnja desetletja bolj mačeha kot mati. A vendar: Slovenski filmski sklad (pozneje reorganiziran v Slovenski filmski center) je bil ustanovljen že sredi devetdesetih let prejšnjega stoletja, kar pomeni, da ima slovenski film že ves ta čas osrednjo institucijo (knjiga jo je denimo dobila skoraj petnajst let kasneje). Kako je ta delovala, kakšna so bila notranja razmerja, kakšna je bila njena kadrovska zasedenost itn., o tem ta zbornik ne govori, prav tako v njem ni popisa značilnosti distribucije in

prikazovanja slovenskega filma po domači kinematografski krajini, ki je osnova za stik domače filmske produkcije s širšim občinstvom. Zbornik prinaša prispevke avtorjev, ki sodobno slovensko kinematografijo tega časa osvetljujejo z različnih perspektiv: Peter Stankovič potegne kronološko časovnico slovenskega filma do osamosvojitve, Zdenko Vrdlovec pa potem še do današnjih dni, Mateja Valentič se sprašuje o razlogih za pomanjkanje žanra v slovenskem filmu, Andrej Šprah analizira slovenski dokumentarni film, Špela Barlič domači animirani film, ob tem pa shematsko opiše tudi razvoj zasebnega produkcija pri nas, Nerina T. Kocijančič analizira prisotnost slovenskega filma na tujem, Ženja Leiler Kos obdela razvoj, stanje in prihodnost Slovenske kinoteke in hranjenje filmov, Koen Van Daele razvoj in stanje art kina pri nas, Miran Zupančič pa dolgoletne zagate in izzive študija filma pri nas, ki se mu je z novo stavbo zdaj odprla nova perspektiva. Na koncu urednica zbornika Nina Gričar podaja statističen pregled slovenskega filma v tem obdobju, od njihovega števila, proračunov do njegove gledanosti, seveda s poudarkom, da gre večinoma za pregled celovečernih filmov, ki so bili deležni javne podpore in so doživeli klasično kino distribucijo. Dobrodošel zbornik ob pravem času, saj se slovenski film v času pandemije srečuje z izzivom, kako spet vzpostaviti stik z domačim (kino) gledalcem. > SAMO RUGELJ

Alena Mornštajnová
TIHA LETA
(23,50 €)

Zlatka Rakovec-Felser
MATI KRALJEVI
Elizabeta, vnukinja
Barbare Celjske
(29 €)

Sara Jerebic, ur.
NASILJE
Od razumevanja vzrokov k iskanju rešitev
(27 €)

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA
— Prva slovenska založba —
www.mohorjeva.org
info@celjska-mohorjeva.si
03 490 14 20
01 244 36 50

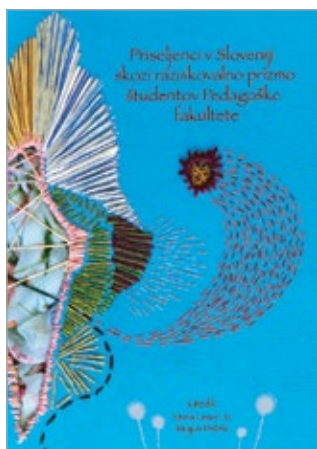
Založba Univerze v Ljubljani predstavlja knjižne novosti

ZNANOST O JAVNI UPRAVI

Janez Stare, Mirko Pečarič (ur.)
732 str., 32,00 EUR
Založba Fakultete za upravo

Knjiga za vse, ki menijo, da je preučevanje in delo v javni upravi pomembno za razvoj posameznika in družbe kot celote.

PRISELJENCI V SLOVENIJI SKOZI RAZISKOVALNO PRIZMO ŠTUDENTOV PEDAGOŠKE FAKULTETE

Irena Lesar in Mojca Peček (ur.)
276 str., 25,00 EUR
Pedagoška fakulteta UL

Monografija z različnih vidikov odstira življenje in položaj priseljencev pri nas.

PROSTOVOLJSTVO V SLOVENIJI: PSIHOLOŠKI POGLEDI IN RAZISKAVE

Eva Boštjančič,
Katarina Babnik (ur.)

474 str., 29,90 EUR
Znanstvena založba Filozofske
fakultete

Poglobljena in sistematična študija prostovoljstva v vseh njegovih pojavnih oblikah.

RAZPIRANJE HORIZONTOV MOŽNEGA: O NEBINARNIH SPOLNIH IN SEKSUALNIH IDENTITETAH V SLOVENIJI

Nina Perger
302 str., 24,99 EUR
Založba FDV

Delo obravnava kompleksnost vsakdanjega življenja spolno in/ali seksualno nebinarnih oseb.

**Več kot 800 knjig
številnih članic
Univerze v Ljubljani**

**Nova
spletna
knjigarna**

Založbe Univerze v Ljubljani

*Družboslovje
Humanistika*

*Naravoslovje,
matematika
in fizika*

Tehnika

*Medicina
in biotehnika*

knjigarna.uni-lj.si

Založba Univerze v Ljubljani je skupna organizacijska enota Univerze v Ljubljani, ki povezuje založniško dejavnost na 26-ih članicah UL. Predstavljene knjige lahko kupite na posameznih fakultetah.

Univerza v Ljubljani

FESTIVALSKO POLETJE IN LITERARNE NAGRADE

28. ŽIVA KNJIŽEVNOST

Letos je med 29. 8. in 5. 9. potekal 28. literarno-glasbeni festival **Živa književnost**. Vsak večer so se vrstili književni pogovori, avtorska branja in koncerti na prepoznavnem odru pred Galerijo Škuc. Prizorišče je vedno umeščeno na ulico, tako da postane dogajanje del njene utripa in posledično tako festival kot ljubljanski Stari trg zaživita v medsebojni izmenjavi.

Živa književnost sestoji iz treh prepletajočih se delov, ki jih sestavljajo tuji in domači avtorji in avtorice ter stični večer obojih. Na slednjem se predstavijo prevedena besedila, ki so nastajala na prevajalski delavnici. Gre za enotedensko mednarodno sodelovanje v Danah pri Sežani, na katerem udeleženci in udeleženke medsebojno prevajajo besedila drug drugega. Letos so se na tak način povezali galicijski pesniki in pesnice Yolanda Castaño, Jesús Castro Yáñez, María Lado ter Veronika Dintinjana, Barbara Jurša in Gašper Malej. Dogodek organizira Center za slovensko književnost.

Na oder je stopila Vanessa Martínez Rivero iz Peruja. Njene pesmi prepoznajo telo kot teritorij, ki si ga prisvaja oblast, telo kot teritorij boja. Poezijo je prebiral Javier Bozalongo iz Španije, ki je večer preprijel z bolj intimističnimi toni. Ignacy Karpowicz iz Poljske, bralcem bolj znan po romanih *Baladine in romance* ter *Osti*, je spregovoril o zadnji, v slovenščino prevedeni knjigi *Ljubezen*, ki tematizira homoseksualnost v senci družbene stigme in homofobijo.

■ dr. Matjaž Lunaček

Nastopila sta tudi dva domača avtorja, ki sta v zadnjem času objavila biografiji, posvečeni dvema pesnikoma. Matjaž Lunaček je napisal svojevrstno poetično biografijo *Rimbaud, za vedno*. Vlado Vrbič, poznavalec Karla Destovnika Kajuha, pa je strnil svoje raziskovanje v literarni biografiji *Prestreljene sanje*. Mlada pesnica Natalija Milovanović je s

prvo avtorsko zbirko *Samoumevno* razgrnila upesnjevanje svojega položaja in doživljanja sodobne družbe. Na odru se je razpravljalo tudi o ustvarjanju Alje Adam in pesmih iz njene zadnje knjige *Privlačnosti*.

Ob njih so zaigrali glasbeniki različnih žanrov, od šansona do rocka, jazzu in improvizirane glasbe. V popoldanskih urah je potekal spremljevalni program *O' živela knjiga*. Festivalu Živa književnost, ki na Starem trgu gnezdi že 28. leto, bodo v spominu ostali verzi gostje iz Peruja. Vanessa Martínez Rivero je zapisala: »Naj vse pomeni nekaj v svojem dvomu.«

DOLGO POLETJE IN KRATKA ZGODBA

Pred kavarno Založbe Goga v Novem mestu so se od julija do konca avgusta zvrstili trije festivali. Začeli so z **Rudijem Potepuškim**, festivalom ulične umetnosti za vse generacije, nadaljevali so z **Novomeškimi poletnimi večeri**, kombinacijo literarnih pogovorov, koncertov in otroških predstav. Med dobro obiskanimi dogodki so letos kar tri teme sprožale spontane aplavze publike: pogovor o knjigi *Kanibal in čaravnica*, pogovor o drugi svetovni vojni na Dolenjskem in o knjigi *Plan B*. Dogodki so v prvi vrsti namenjeni promociji knjig, o katerih teče pogovor, kakopak seveda knjigam in spodbujanju branja. Kar za Novo mesto pred kavarno Goga, ne samo v času poletja, drži. Gre za preverjen koncept. Vrhunske avtorice, avtorji, artikulirani in znani govorniki dobro vplivajo na promocijo in prodajo knjig.

Konec avgusta je prišel na vrsto **Novo mesto short**, festival pripovedovanja in kratke zgodbe. Rdeča nit dveh pripovedovalskih večerov in pogovora je bila meja. Zaključili so ga s podelitvijo nagrade novo mesto za najboljšo zbirko kratkih zgodb preteklega leta. Prejel jo je Carlos Pascual za *Nezakonito melanholijo*. Prvič letos se je v celoten nabor zbirk kratkih zgodb, ki jih je prebrala in prečesala žirija, uvrstil avtor, ki sicer živi in ustvarja v Sloveniji, ne piše pa v slovenščini. »Posvojili smo tuje športnike, glasbenike, direktorje in druge tuje strokovnjake, ki delajo v Sloveniji, naj torej tako velja tudi za avtorice in avtorje. Nedvoumno so del naše literarne scene, pišejo za slovenske založbe, naj bodo njihova dela torej končno uvrščena v sodobno slovensko umetnost,« so zapisali pri Založbi Goga. Nominiranci so bili Marko Golja z delom *Prepozno, pozneje* (LUD Literatura), Anja Mugerli: *Čebelja družina* (Cankarjeva Založba), Carlos Pascual: *Nezakonita melanholija* (LUD šerpa) in Agata Tomažič: *Nož v ustih* (Goga). Nominiranci so letos prvič pred festivalom gostovali v Kopru in Ljubljani.

Rdečo nit festivala Novo mesto short – meja – so najprej predstavili skozi pripovedovanje Ivane Djilas, Maide Džinić, Gorana Vojnovića, Vlada Kreslina, Nore Verde, Tanje Stupar Trifunović in magičnega Iztoka Mlakarja. Slišali smo do sedaj neobjavljene, predvsem pa osebne zgodbe, povezane z mejo. Novomeščani so že navajeni, da Goga vabi pronicljive pripovedovalce, ki niso nujno tudi literarni ustvarjalci. O meji so naslednji dan duhovito, analitično, osebno in angažirano govorili tudi Andrej Šter, Aljoša Pužar, Tanja Stupar Trifunović. Slednja je avgusta gostovala na Gogini rezidenci, izšel pa je tudi prevod njene knjige *Ure v materini sobi*.

FESTIVAL IZREKANJA

Festival **Izrekanja** poteka od leta 2018 v Celju v organizaciji KUD Izrekanja in podpori Osrednje knjižnice Celje. Njegov ustanovitelj in umetniški direktor Kristian Koželj si je za cilj festivala zadal izpostavljanje in predstavitev mladih pesniških glasov. V svoji četrti izvedbi (med 25. in 28. 8.) svojemu poslanstvu dodaja založniško dejavnost, s katero želi ostajati zvest svoji želji, da ponudbo neprestano nadgrajuje in dopolnjuje. Prva izdaja v festivalski knjižni zbirki *Izrekanja* bo pesniška knjiga Jennifer Clement, sicer osrednje gostje festivala, z naslovom *Ledeni mož: nove in izbrane pesmi*. Ameriško-mehiško avtorico slovenski bralci poznamo po romanih *Vdova Basquiat* in *Molitve za ugrabljene*.

Hrbenica in srce festivalskega delovanja pa ostajata nespremenjena: združevanje vrhunske poezije in performativne umetnosti, odpiranje prostora mladim ustvarjalcem in vpetost v domače okolje. Dijaki Gimnazije Celje so na temelju poezije osrednje gostje pripravili recital z naslovom *Razmišljam o gnezdih*, pod režijsko taktirko Maje Gal Štomar pa je bil izveden glasbenoscenski projekt *Človek naj bo sojen*

■ Pogovor z nominiranci nagrade novo mesto short

■ Jennifer Clement

po sanjah. S tem večerom so se poklonili Tomažu Šalamunu, sicer tudi velikemu prijatelju Jennifer Clement.

Neke noči neke deklice neke umirajo – koreopoezija na podlagi istoimenske pesniške zbirke Katje Gorečan je bila predstavljena drugi dan festivala, ko se je odvil tudi koncert skupine Same babe.

Tretji večer je bil namenjen nastopu dosedanjih lavreatov nagrade mala Veronika in predstavitvi letošnjih nominirancev.

Festival je svoj zadnji večer posvetil Bini Štampe Žmavc. V letu svojega jubileja je najprej pri KUD Sodobnost International izdala čudovito pesniško zbirko *Drobne pesmi*, prav v času festivala Izrekanja pa so ji pri Založbi Pivec izdali antologijo v dveh knjigah in tako počastili eno najpomembnejših slovenskih pesnic in nedvomno prvo pesniško ime Celja.

36. MEDNARODNI LITERARNI FESTIVAL VILENICA

»Vilenica je jin-jangovsko mešanje spontanosti in načrtovanosti, podzemlja in nebes, htoničnosti in želje po tem, da bi postali sublimni.« Tako mednarodni literarni festival Vilenica, enega najpomembnejših evropskih literarnih dogodkov, opiše pesnik, pisatelj, dramatik in esejist Milan Dekleva, letošnji slovenski avtor v središču.

Vilenica, festival v organizaciji Društva slovenskih pisateljev, je metafora jezikovne in kulturne raznolikosti, svoj srednjeevropski značaj pa izkazuje z nagrado vilenica, ki se za vrhunske dosežke na področju literarnega ustvarjanja in esejistike podeljuje izključno srednjeevropskim avtorjem. V soboto, 11. septembra 2021, zvečer, je predsednik Društva slovenskih pisateljev Dušan Merc v prelepi kraški jami Vilenica nagrado slovesno podelil avstrijskemu pisatelju Josefu Winklerju. Odraščal je v

■ Jama Vilenica

dolini reke Drave na avstrijskem Koroškem, »več kot sto kilometrov oddaljen od slovenskega govornega območja, na majhni kmetiji sredi vasi, zgrajene v obliki križa«, do svojega sedemnajstega leta ni vedel za slovensko manjšino na avstrijskem Koroškem, »o tem ni bilo govora ne v šoli ne v cerkvi«. Kot nagrajenec Vilenice je svoj govor začel s citatom nemške pesnice Marie von Ebner-Eschenbach, ki je nekoč dejala: »Ljudi brez duše ne moreš navdušiti, lahko pa jih fanatiziraš.«

Vilenica dušo ima, letos, na njeni 36. ediciji, je sodelovalo 13 avtorjev iz 10 držav – poleg nagrajenca ter slovenskega avtorja v fokusu še Stefan Bošković (Črna gora), Zoltán Danyi (Madžarska), Matthias Göritz (Nemčija), Jazra Khaleed (Grčija), Larissa Lai (Kanada), Lena Ruth Stefanović (Črna gora), Nenad Veličković (BiH) ter slovenska avtorica Kristina Hočevar in koroški slovenski pesnik Jani Oswald. Od leta 2006 posebno skupino gostov Vilenice predstavljajo avtorji, ki zastopajo vsakokratno »književnost v središču«. Na 36. Vilenici sta poleg omenjenih gostov tako sodelovala tudi Portugalca Sandro William Junqueira in Álvaro Seiça, sodobno portugalsko literaturo pa sedaj lahko spoznavamo v novoizdani vileniški antologiji z naslovom *A luz do sol calada (Tiha sončna svetloba)*, ki sta jo uredila Aljaž Koprivnikar in Ricardo Marques.

Festival Vilenica živi sedanost, čas, ko se ponovno soočamo z izostrenim družbenopolitičnim dogajanjem, vznikanjem nacionalizmov ter totalitarizmov in spremenjeno izkušnjo bivanja v pandemičnem svetu. Svoj pogled med letoma 2020 in 2024 usmerja v temo *Evropa se širi in krči*, lani jo je začela razpirati z vprašanjem *Quo vadis?*, geslo 36. festivala pa je bilo *Strah in pogum*. Odziv na čas, v katerem smo se zaradi svetovne pandemije znašli v fizični, a tudi vse večji socialni in psihološki izoliranosti, se je izkristaliziral v osrednje vprašanje: Ali je strah le druga plat poguma? Vilenica je se je vnovič izrekla za nujnost poguma sredi strahu – »poguma, ki nas povezuje, poguma, ki spregovori, ko vsi

molčijo, poguma, ki se iz napisanih besed prevaja v družbena dejanja,« kot je zapisal Aljoša Harlamov, predsednik žirije festivala.

FESTIVAL DNEVI POEZIJE IN VINA

Jubilejni 25. Dnevi poezije in vina so se začeli s pesniško karavano, ki je z branjimi pesnikov z vseh koncev Evrope (Balázs Szálinger, Martin Solotruk, Aljaž Primožič, Dimitris Angelis, Lukas Debeljak, Patrick Cotter, Bine Debeljak, Claudio Pozzani, Nina Dragičević, Marko Pogučar, Tom Veber, Jose F. A. Oliver, Blaž Božič, Lily Michaelides, Liu Zakrajšek, Selahattin Yolğiden, Efe Duyan, Ajda Bračić, Dejan Aleksić, Špela Setničar, Alen Bešič, Tanja Božič, Josep Pedrals, Luka Benedičič, Ahmed Burić, Helena Zemljič, Thorkil Jacobsen, Tomaž Rode ...) zavzela mestne ulice, Ljubljano pa za en dan razglasila za evropsko prestolnico poezije. Na izbranih geografskih točkah mesta, povezanih s slovensko literaturo, smo s prepletom mednarodnih pesnikov, predstavnikov festivalov evropske platforme za poezijo Versopolis in perspektivnih imen mlade slovenske literature prepotovali prostore raznolikih poetik, jezikov in kultur. Več kot 65 dogodkov, 32 pesnikov iz 19 držav so Ptuj in številna druga slovenska ter zamejska mesta spremenili v odprt prostor poezije, glasbe, umetnosti in vina ter intimnih pesniških prostorov, v katerih je vsakdo našel svoj prostor. Letos je zaživel tudi nov spletni umetniški projekt Share a Light, pod katerega se podpisujemo digitalni umetniki in uveljavljeni literati Valerie Wolf Gang, Jaka Železnikar, Aljaž Koprivnikar in Aleš Šteger. Z optimističnim, pozitivnim sporočilom, ki nagovarja ves svet, zremo v prihodnost. Izbrali smo digitalni zemljevid povsod in ves čas hkrati:

■ Na pogovoru s Ferijem Lainščkom

globalni interaktivni spletni zemljevid sreče in upanja, v katerem bodo svojo luč prižigali in delili ustvarjalci z vsega sveta, začeniši z več kot 300 pesnicami in pesniki največje evropske platforme Versopolis. Projekt s širjenjem svetlobe spodbuja ne le upanje, medkulturno sodelovanje, dialog in mreženje, pač pa tudi vabi v skupno virtualno okolje ustvarjalce, strokovnjake s področja digitalizacije, širšo javnost in predvsem mlade. V digitalnem svetu gradi družbo prihodnosti brez meja. Na www.sharealight.eu lahko svojo luč poezije dodate tudi vi.

VERONIKINA NAGRADA

Jubilejno, petindvajseto Veronikino nagrado za najboljšo pesniško zbirko leta je prejela Tina Kozin za zbirko *Nebo pod vodo*, ki je izšla pri založbi Litera. Kot v obrazložitvi zapiše komisija: »Tina Kozin v svoji tretji pesniški zbirki izkazuje nenavadno zrelost, ki se precej oddaljuje od glavnih tokov sodobne pesniške govornice, vsakršna oznaka bi bila tu seveda neprimerna in navsezadnje nujno abstraktna. Vsekakor gre za redko pesnjenje, katerega morda največja odlika je, da se za na videz skopimi, a vendar premišljenimi in celo preciznimi pomenskimimi mrežami in imaginativni prodornosti skriva neverjetna jezikovna energija, ki jo lahko ob površnem, morda pa celo ob drugem in tretjem branju zlahka spregledamo.«

■ Tina Kozin

FESTIVAL LITERATURE SVETA FABULA

Festival Literature sveta Fabula je svoj program izgradil okoli fokusa Prihodnost = Privilegij?, skozi katerega smo skupaj s prepoznavnimi avtorji in avtoricami (Vladimir Sorokin, Deborah Levy, Džoha Alharti, Marek Šindelka, Claudia Durastanti ter Enis Maci) preiskovali heterogene možnosti življenja, človekove migracije oziroma osebne ter družbene transformacije, ki ob raziskovanju simbolnih, geografskih in mentalnih teritorijev vselej nosijo tudi vprašanje o posameznikovem (de)privilegiranim položaju v družbi. Literarno dogajanje z več kot 30 dogodki je že

■ Glasovi Fabule

tradicionalno nagovarjalo vse generacije in strukture bralstva, najmlajšim so pripravili Mlado Fabulo, strokovni publikli pa teoretski sklop Fabula v teoriji, skozi katerega smo še v septembru spregovorili o tem, kaj vodi in kaj prinese razpad neke skupnosti, a na drugi strani ponudili tudi širši premislek, v kakšnih skupnostih si želimo živeti v prihodnje. Festivalsko dogajanje je zaokrožil razgiban spremljevalni program, ki je spodbujal literarno življenje v Ljubljani, pri čemer je ekipa Fabule (Aljaž Koprivnikar, Katja Šifkovič in Mihaela Hudi) s sorodnimi literarnimi institucijami gradila mostove med literaturo in drugimi umetnostmi, krepila povezovanje slovenskega in mednarodnega literarnega sveta, z inovativnimi idejami pa pozornost namenila tudi prostoru širše družbene skupnosti ter večjemu prenosu literature v javni prostor. Nastala je tudi prva inštalacija Glasovi Fabule, ki omogoča poslušanje literature na vrtu Društva slovenskih pisateljev.

FESTIVAL PRANGER

V soboto, 4. septembra, se je v Rogaški Slatini sklenil 18. Festival Pranger, ki je tudi tokrat nanesel polno dragocenih pogovorov tako na Prangerjevih razpravah, na katerih se soočajo kritiki in pesniki ter bralci, kot družinjah, ko se uradni festivalski del zaključuje in debate naselijo podobno tehtne, temeljite, zabavne, ostre, žalostne, vznesene ter drugih sort vsebine.

■ Robert Kuret, prejemnik Stritarjeve nagrade

Jedrni del festivala pa zasnujejo prav Prangerjevi kritiki. Vsakokrat po tri z dveletnim mandatom izbere festival. Kritiki pa vsako mandatno leto izberejo vsak po tri pesnice in pesnike. Z letošnjo izdajo so se tako poslovili Veronika Šoster, Peter Semolič in Diana Pungeršič. Oba Prangerja so močno zaznamovali z generacijsko in stilsko izjemno pestrim naborom in ponudili vpogled v raznolikost sodobne slovenske pesniške produkcije, obenem pa na razpravah pomembno prispevali s pronicljivimi študijami vseh izbranih zbirk. Letos so »dali na pranger«: Manco Košir, Muanisa Sinanovića, Majo Vidmar, Iva Stropnika, Dejana Kobana, Marka Matičetovega, Krištofa Dovjaka, Nino Medved in Anjo Novak – Anjuto, soočenja pa je večje in vajeno vodila Maja Šučur.

Prav tako je Pranger prinesel novo Stritarjevo ime. Letos je prejemnik nagrade za književno prevpraševanje in razčlenjevanje literature na poglobljen način – podeljuje se za izredne dosežke na področju literarne kritike mlajših generacij – Robert Kuret, za katerega je

Stritarjeva žirija v sestavi Veronika Šoster (Stritarjeva nagrajenka 2020), Martina Potisk in dr. Zoran Pevec zapisala, da je »natančen bralec ter pretanjen in zagnan presojevalec literarnih del, njegova kritiška besedila pa se ne bojijo ubiranja neuhojenih poti, zato je njegovo pisanje spontano in polno nepričakovanih izhodišč, sklepov ali zasukov«. Morda festival res ne polni nogometnih stadionov, je pa zagotovo izjemno pomemben za nadaljnje raziskave in razvoj tako pesniške kot kritiške pisave in zato tudi nekakšen unikum na slovenskem literarnem prizorišču.

Posnetki vseh letošnjih dogodkov so na ogled na Prangerjevem YouTube kanalu.

FESTIVAL ANGAŽIRANEGA PISANJA ITN.

Letošnji Festival angažiranega pisanja Itn. smo izvedli s skoraj povsem prenovljeno programsko ekipo, ki je bila v povprečju nekoliko starejša od prejšnjih. Nekatere članice in člani so tudi odrasli s festivalom, saj je letos potekal že petič. A že drugič avgusta in skrčen na dva dneva, že drugič smo se zaradi epidemije dobivali zlasti preko spleta, tako da smo se z nekaterimi novinci prvič spoznali šele tik pred festivalom. Vse to pa ni pomembneje vplivalo na vsebino festivala, ki ostaja zavezana prepletu literature in družbe, iskanju novih, zanimivih načinov razmišljujočega in navdihujočega pogovora o knjigah in svetu. V petek, 27. avgusta, smo v domačem vzdušju Vodnikove domačije v Ljubljani začeli s sproščenim bralskim krožkom o fantazijski literaturi kot odsevu politične in socialne realnosti, z gostoma, prevajalcema Igorjem Harbom in Kajo Bucik Vavpetič. Nadaljevali smo z zelo aktualnimi predavanji o tem, kaj so manifesti in kako jih pisati, o čemer so nam pripovedovali Suzana Tratnik, Nina Dragičević in Primož Vitez, programska izhodišča gibanja pa je predstavil član Mladih za podnebno pravičnost. Vrhunec prvega večera je bil odlični osebni performans po knjigi Maxa Porterja *Bridkost je stvar s peresi*, performans, ki ga tradicionalno prirejamo v sodelovanju s Pionirskim domom in v katerem ne postavimo na oder le knjige, ampak tudi odnos bralcev do prebranega. Večer pa smo nazadnje zaključili s koncertom dvojca PTČ.

■ Izmišljeni svetovi kot odsev sodobnega časa

Žal nismo kaj dosti ponočevali, saj nas je v soboto zjutraj že čakal zajtrk z avtorji, kjer smo letos jedli in klepetali z Natašo Kramberger, Primožem Čučnikom in Bronjo Žakelj. Temu je sledil izredno zanimiv in še kako potreben pogovor o šoli med epidemijo z Markom J. Užmahom, Mašo Gril in Aiko Zakrajšek. Ker nas je zanimalo, o čem govorimo, ko govorimo o neoliberalizmu, smo prisluhnili predavanjem Gorazda Kovačiča, Gorana Lukića in Katje Praznik; pozno popoldne pa smo predstavili še letošnjo publikacijo, ki je bila posvečena pravici do protesta in kaznovanim protestnikom oziroma aktivistom. Vrh drugega večera je bil tokrat razdeljen na dva dela: tradicionalno »Menjalnico poezije«, na kateri si še neuveljavljeni pesniki in pesnice izmenjajo pesem z uveljavljenimi, ter pesniško branje »Vsaka pesem najde svoj glas«, na katerem smo skupaj z gosti brali iz antologije *Nezbrani komadi*. Ob svečah in naših najljubših pesmih se je letošnji festival, ki je nastajal vse od lanskega novembra, vmes proizvedel več aktualnih spletnih dogodkov, cel kup idej in zamisli, ki jih bomo uporabili še v naslednjih izdajah, na katerem so večino dogodkov organizacijsko in operativno izvedli naši dijaški in študentski sodelavci in sodelavke, nazadnje končal. Čeprav smo bili v avgustovski termin zaradi epidemije prisiljeni, ga bomo najbrž obdržali, vseeno pa si želimo, da bi se lahko naslednje leto družili svobodneje tako med pripravo kot izvedbo ter šesti festival priredili še tesneje povezani. Se vidimo!

DANIEL KAHNEMAN,
OLIVIER SIBONY, CASS R. SUNSTEIN

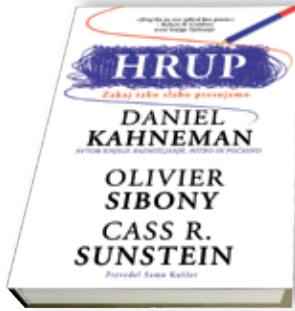
HRUP

Zakaj tako slabo presojava

prevod: Samo Kuščer

UMco, zbirka Angažirano,

2021, m. v., 539 str., 28,90 €, JAK

Ko sem si pred šestimi leti, malo pred slovenskim izidom knjige *Razmišljanje, hitro in počasno* dopisoval z njenim avtorjem, Nobelovcem Danielom Kahnemanom, in ga prosil, če bi za slovensko izdajo napisal predgovor, me je prijazno zavrnil z besedami, da se je – kar zadeva pisanje – upokojil. Tako smo mislili, da bo *Razmišljanje, hitro in počasno* moderna psihološka klasika, ki v desetletju od izida ni izgubila veljave, ostala njegova edina knjiga za širše bralstvo. Osebnost sem bil zato izjemno presenečen, ko so pred časom najavili, da bo glavni soavtor knjige *Hrup*. Ko sem jo prebral, se mi zdi Kahnemanova odločitev, da se je še enkrat podal na avtorsko pot, logična: v zakladnico svetovne misli si je pač želel dodati še en izviren idejni kamen. Kaj je torej hrup iz naslova te knjige? Hrup je pojav, zaradi katerega denimo zdravnika v istem kraju povsem enakima pacientoma postavita različni diagnozi, sodnika na istem sodišču osebama, ki sta storili enako kaznivo dejanje, prisodita različno kazen, različni inšpektorji za varno hrano različno ocenijo restavracije, ki se v ničemer ne razlikujejo, odločitve podjetja, kako obravnavajo pritožbe strank pa so najbolj odvisne od tega, kdo se ukvarja s konkretno pritožbo. A to je šele začetek: dogaja se namreč, da isti zdravnik, sodnik, inšpektor, uslužbenec ali uradnik pride do različnih odločitev glede na to, ali se te odvijajo dopoldne ali popoldne, v ponedeljek ali sredo, ter po zmagi (ali porazu) njegovega športnega moštva čez vikend. Čeprav na hrup naletimo povsod, kjer se ljudje odločajo, se tako po-

Daniel Kahneman

Olivier Sibony

Cass R. Sunstein

samezniki kot organizacije praviloma ne menijo za njegovo vlogo pri presojah in dejanjih ter ga pogosto mečejo v isti koš s pristranskostjo. V tej sistematično organizirani ter razumljivo spisani knjigi Daniel Kahneman, Olivier Sibony in Cass R. Sunstein, vsi trije eksperti na področju presojanja in odločanja, pojasnjujejo naravo hrupa, njegovo pomembno vlogo v našem življenju, obenem pa tudi pokažejo, kako je lahko z dokaj preprostimi prijemi mogoče močno zmanjšati tako hrup kot pristranskost ter zato sprejemati boljše odločitve. Knjiga *Hrup* bo navdihnila vsakega, ki mora v svojem življenju tehtati med različnimi odločitvami, pa naj bo to lokacija, kjer si bo ustvaril dom, ali pa izbira nje osebe, s katero bo živel ali delal. > SAMO RUGELJ

»Da bi razumeli napako pri presoji, moramo razumeti tako pristranskost kot hrup. Kot bomo videli, je včasih hrup pomembnejši. Pri splošnih razpravah o tem, kako prihaja do zmot in napak pri posameznikih in organizacijah po vsem svetu, pa se hrup redkokdaj sploh upošteva. Pristranskost je prava zvezda, hrup ima povsem stransko vlogo, če sploh. Raznovrstne pristranskosti so obdelali v tisočih strokovnih člankih in številnih knjigah za širšo javnost. Le v malokaterem delu hrup sploh omenjajo. S to knjigo želimo nasloviti to neuravnoveženost.« – iz knjige

Pišete nam lahko na
sodobnost@guest.arnes.si
ali nas pokličete na
01/437 21 01.

V projektu je lani sodelovalo
že več kot 250 slovenskih
šol. Letos bodo z nami brali
tudi učenci v Estoniji in na
Hrvaškem.

Šolsko leto 2021/22 je že
štirinajsto leto, ko bralni
projekt Naša mala knjižnica
poteka v slovenskih
osnovnih šolah.

KUD Sodobnost International
Suhadolčanova 64
1000 Ljubljana

Več informacij in prijavnica →
www.nasamalaknjiznica.si/prijavnica/

Zakaj sodelovati v projektu NMK?

- Projekt je namenjen spodbujanju branja in predstavitvi kvalitetnih slovenskih in tujih otroških in mladinskih avtorjev na malce drugačen in izviren način.
- V začetku šolskega leta prijavljenim otrokom razdelimo ustvarjalnike s hudomušnimi, a poučnimi nalogami na temo šestih knjig, vključenih v projekt.
- Projekt je zasnovan tako, da spodbuja branje in otrokovo ustvarjalnost skozi skupno ustvarjanje – učenci, ki berejo 30 minut na dan, dosegajo bistveno boljše rezultate od tistih, ki ne berejo.
- Projekt je namenjen otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole. Z njim lahko popestrite ure slovenskega jezika, likovnega in glasbenega pouka, ga izvajate pri zunajšolskih dejavnostih ali v podaljšanem bivanju.
- Pri dejavnostih, ki jih v projektu izvajamo skozi vse šolsko leto, boste prejeli pismo avtorja, si izmenjali literarnega junaka, sestavljali bralni vlak, pisali knjižne razglednice, se pomerili v NMK-kvizu, si prislužili še kakšno nagrado ...

Berite z nami tudi vi!

V novem šolskem letu vam želimo ščepec otroških vragolij in zvrhan čevelj dobre volje!

Ekipa NMK

IZPOLNJENE PRIJAVNICE JE TREBA ODDATI DO 27. SEPTEMBRA 2021.

ANDREA KOMLOSY

DELO

Globalnohistorična perspektiva
od 13. do 21. stoletja

prevod: Mojca Kranjc

Založba / *cf., 2021, m. v., 340 str., 25 €, JAK

Večina odraslih ljudi zahodne civilizacije na posamezen delovni dan hodi nekam v službo, tam dela približno osem ur, s prihodki pokriva svoje osnovne življenjske stroške, s preostalim denarjem pa si potem privoščijo še kaj dodatnega. V principu so naši prihodki višji kot pri prebivalcih Azije, večinoma delajo odrasli ljudje, mladoletni pa ne, le malo pa jih še dela v osnovnih dejavnostih, kot je denimo kmetijstvo. Seveda pa se je status dela v zadnjih osmih stoletjih dramatično spreminjal, kar v svoji knjigi analitično popisuje Andrea Komlosy, profesorica na Oddelku za ekonomijo in socialno zgodovino Univerze na Dunaju. Avtorica si je svojo monografijo zamislila inteligentno, saj bralcu ni postregla z evolucijo dela kot dinamičnega, vseskozi spreminjajočega se družbenega procesa, temveč je za osnovo vzela nekaj pomembnih letnic, ki poleg uvodnega poglavja, v katerem predstavi svoj model, pomenijo ključne prelomnice v knjigi (to so leta 1250, 1500, 1700, 1800, 1900 in 2010, knjiga je izvorno izšla leta 2014), potem pa znotraj poglavij naprej predstavi obstoječo globalno družbeno situacijo, tedanje ekonomske (globalne) centre moči, na tej osnovi pa potem izpiše prevladujoče oblike dela, ključne menjalne izdelke, razmerja med deležniki v tem procesu znotraj posameznih območij/držav ter razmerja v kupni moči glede na različne dele sveta. Knjiga se sklepa z analizo globalne družbe po prejšnji gospodarski krizi, ko se je že napovedoval velik družbenoekonomski preobrat z vzponom Kitajske na čelu, ki zdaj v času pandemije še pridobiva pospešek. Pomembno interdisciplinarno delo. > SAMO RUGELJ

JESSICA WHYTE

MORALA TRGA

Človekove pravice in vzpon
neoliberalizma

prevod: Blaž Gselman

Sophia, 2020, m. v., 367 str., 23 €, JAK

Recimo, da pride do naslednjega moralno-etičnega primera: v veliki socialni stanovanjski stolpnici sredi mesta pride do uničujočega požara, kar nekaj ljudi in družin pa ostane brez strehe nad glavo. V bližini pogorele stolpnice je veliko praznih nepremičnin, ki so v lasti premožnejšev, saj jih imajo ti kot del svojega naložbenega portfelja. Naj preživeli v požaru spijo po cerkvah in javnih dvoranah ali bi moralo biti omogočeno, da se z odlokom začasno prisvojijo te prazne nepremičnine ter se s tem za prvo silo pomaga ljudem, ki so ostali brez svojega doma? S tem primerom začne Jessica Whyte, filozofinja, politična teoretičarka in raziskovalka, ki predava na fakulteti Univerze Novega Južnega Walesa v Sydneyju, svojo izjemno knjigo *Morala trga* iz leta 2019, v kateri poda evolucijo razvoja človekovih pravic v povezavi z razmahom neoliberalizma. To lahko lepo ilustriramo ravno z zgornjim primerom, ki se je resnično zgodil leta 2017 v zahodnem Londonu, v požaru pa je umrlo več kot 70 ljudi. Vodja britanske laburistične stranke Jeremy Corbyn je po požaru hitro pozval k rekviziciji okoliških praznih nepremičnin, član zgornjega doma parlamenta in konservativne stranke Daniel Finkelstein pa je bil proti in je kot razlog za to navedel zakon o človekovih pravicah. To pa je v resnici ena ključnih poant te knjige: splošni diskurzi o človekovih pravicah so se v neoliberalizmu začeli uporabljati bolj za obrambo bogastva in moči kot pa pravic ljudi nasploh. > SAMO RUGELJ

TINE HRIBAR

RUSKO VPRAŠANJE

Rusija – Slovenija – Evropa: 1821–2021

LUD Literatura, zbirka Novi pristopi,

2021, t. v., 252 str., 25 €, JAK

Eden najpomembnejših sodobnih slovenskih filozofov, Tine Hribar (1941), je še vedno neverjetno produktiven in aktualen, saj je po izjemni knjižni trilogiji o nesmrtnosti, ki je izšla v obdobju 2016–2018 zdaj objavil še monografijo *Rusko vprašanje*, v kateri skuša na Rusijo in naš – slovenski ter evropski – odnos do nje pogledati v širšem idejnem, religioznem, družbenem, pa tudi geopolitičnem smislu. Pri svojem razmisleku po eni strani izhaja iz očitkov ruskih intelektualcev Evropi, denimo Dostojevskega, da Evropa ne pozna nobene hvaležnosti do Rusije, ki jo je rešila izpod Napoleona; to je v 20. stoletju nadgradil filozof Aleksander G. Dugin, ki je ponovno izpostavil evropsko ne-hvaležnost do Rusije, ki je stari kontinent rešila Hitlerja, obenem pa zariše tudi širšo globalno perspektivo odnosa Amerike in Evropske unije na eni strani ter Rusije in Kitajske na drugi. V luči spreminjajočih se podnebnih sprememb bi se namreč Sibirija v prihodnjih desetletjih lahko spremenila v novo žitnico sveta, s čimer že zdaj postaja vse bolj zanimiva tudi za Kitajsko, ki je pol manjša od Rusije, a ima desetkrat več prebivalcev, včasih pa je del Sibirije tudi nadzorovala in spet pretendira nanjo. Vsa ta spreminjajoča se globalna razmerja bodo že srednjeročno vplivala tudi na položaj Slovenije, ki bi zato po Hribarjevem mnenju morala bolj precizirati ne samo svoj odnos do Rusije in drugih bližnjih dežel, denimo Srbije, temveč si zastavljati tudi vprašanja lastne prihodnosti v okviru megamigracij, do katerih bo prišlo zaradi srednjeročnega dvigovanja morske gladine. Izvirno filozofsko delo, ki zre daleč v prihodnost. > SAMO RUGELJ

WALTER RODNEY

KAKO JE EVROPA PODRAZVILA AFRIKO

prevod: Aleksandra Rekar

Založba / *cf., 2021, m. v., 472 str., 28 €, JAK

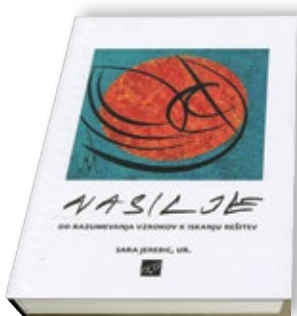
Walter Rodney (1942–1980) je bil znameniti gvajanski zgodovinar, politični aktivist in mislec, ki se je v zgodovino družboslovne misli zapisal ravno z enikatnim delom *Kako je Evropa podrazvila Afriko* iz leta 1972, žal pa je bil leta 1980 umorjen, saj so mu podstavili bombo. V svojem ključnem delu, obsežni razlagi in analizi, kako je kolonialna Evropa izkoriščala in s tem tudi »podrazvijala« Afriko, ki ga lahko imamo za eno temeljnih knjig o odnosu Evrope in Amerike do črnega kontinenta, se interakcije zahodnega sveta do Afrike loti izjemno sistematično, pri tem pa želi rekonstruirati tako stanje in naravo razvoja Afrike pred prihodom Evropejcev (ter seveda stanje in naravo razvoja Evrope pred njenim pohodom v tuje dežele, ne samo Afriko), kot tudi analizirati prispevek Afrike sedanjemu razvitemu stanju Evrope ter seveda ugotoviti prispevek (torej razloge in krivdo) Evrope za sedanje podrazvito stanje Afrike. Rodney pri tej analizi suvereno analizira (gospodarsko in kulturno) stanje v posameznih državah Afrike pred prihodom Evropejcev ter vplive njihovega prihoda od trgovanja s sužnji, ki ga ima za temeljni dejavnik afriške podrazvitosti, do izkoriščanja njihovih naravnih virov in drugega. Po Rodneyju je bil prispevek Afrike k evropskemu kapitalizmu daleč večji od zgolj denarnih donosov, saj je kolonialni sistem na matičnih imperialističnih območjih omogočal tudi hiter razvoj tehnologije in znanja, ob tem pa tudi izpopolnjevanje sodobnih organizacijskih tehnik kapitalističnega podjetja in imperializma kot celote. Imperializem je v resnici dal kapitalizmu (novega) vetra in podaljšal njegov obstoj v Zahodni Evropi, ki je bil njegova zibelka. Prelomna študija v času svojega nastanka, ki je izjemno aktualna še danes. > SAMO RUGELJ

IZZIVI IN PRAKSE POUČEVANJA PSIHOLOGIJE V SREDNJIH ŠOLAH

urejanje: Melita Puklek Levpušček, Katja Depolli Steiner
Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2021, m. v., 239 str., 22,99 €

Monografija, ki pretresa različne vidike poučevanja psihologije, je pregledna in sistematična analiza dosedanjih dosežkov srednješolskega pouka psihologije. Urednici sta jo zastavili teoretično in empirično, avtorice pa so prispevke črpale na podlagi izkušenj psihološkega opismenjanja, ki ima v Sloveniji v okviru srednješolskega izobraževanja dolgo tradicijo, saj je v predmetniku od šestdesetih let prejšnjega stoletja, od leta 1995 pa je psihologija tudi izbirni maturitetni predmet, kar je redkost v okviru EU. Knjiga – v prvi vrsti je namenjena učiteljicam in učiteljem psihologije – ob analizi in evalvaciji dosežkov predstavlja tudi primere dobre prakse, ki jih je mogoče prenesti v lastno poučevanje predmeta, pa tudi predloge izzivov za prihodnost, na primer uvajanje novosti s področja kognitivne nevroznanosti, spodbujanje kritičnega mišljenja in uveljavljanje koncepta interdisciplinarnega tematskega sklopa (ITS). V njej pa najdemo tudi svežo izkušnjo poučevanja na daljavo v času karantene zaradi covida-19. > MAJA ČREPINŠEK

NASILJE; Od razumevanja vzrokov k iskanju rešitev
urejanje: Sara Jerebic
Celjska Mohorjeva družba in Teološka fakulteta,
2021, m. v., 259 str., 27 €

Z nedavno raziskavo o obremenjujočih izkušnjah v otroštvu, v kateri je sodelovalo skoraj 5000 odraslih Slovencev, so njeni raziskovalci (Kuhar, Zager, Kocjan) prišli do prav presunljivih rezultatov: več kot tri četrt anketirancev je v življenju doživelo vsaj eno obremenjujočo izkušnjo z nasiljem, četrtina je bila tovrstnim izkušnjam podvržena celo pogosteje. Med najpogostejšimi oblikami nasilja so anketiranci navedli različne oblike čustvenega ali telesnega nasilja. Raziskava je tako le še potrdila ugotovitve, s katerimi se priznani terapevti relacijske družinske terapije redno srečujejo pri svojem terapevtskem in raziskovalnem delu: nasilje je pri nas zelo prisotno, a ta tema še vedno velja za precejšen tabu! Kdor bo vzel v roke to izvrstno monografijo, v kateri izvemo vse o najrazličnejših virih nasilja, njegovem izvoru ter zapletenih vzorcih ponavljanja, iz katerega se je brez ustrezne strokovne pomoči težko izviti, bo po prebrnem zlahka spoznal, v kakšnih najrazličnejših preoblikah domuje v resnici in kako mu z delom na sebi vendarle lahko napovemo konec. Pričujejoče znanstveno delo, ki ga je uredila dr. Sara Jerebic, priznana družinska in zakonska terapevtka, vsebuje odlične prispevke naših vodilnih terapevtov relacijske smeri, od dr. Christiana Gostečnika, dr. Tanje Repič Slavic, dr. Tanje Pate do dr. Draga Jerebica, dr. Barbare Simonič, dr. Saše Poljak Lukek in mnogih drugih, svoj delež pa so v knjigi prispevali še nekateri ugledni strokovnjaki iz Norveške, Poljske in Hrvaške. Vsekakor gre za monografijo, vredno natančnega poglobljanja vanjo, saj prebrano odpira nove poglede in nakazuje zelene rešitve, zaradi česar je dragocena tako za laike kot za predstavnike stroke, od terapevtov in psihiatrov do svetovalcev. Toplo priporočam v branje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Z nedavno raziskavo o obremenjujočih izkušnjah v otroštvu, v kateri je sodelovalo skoraj 5000 odraslih Slovencev, so njeni raziskovalci (Kuhar, Zager, Kocjan) prišli do prav presunljivih rezultatov: več kot tri četrt anketirancev je v življenju doživelo vsaj eno obremenjujočo izkušnjo z nasiljem, četrtina je bila tovrstnim izkušnjam podvržena celo pogosteje. Med najpogostejšimi oblikami nasilja so anketiranci navedli različne oblike čustvenega ali telesnega nasilja. Raziskava je tako le še potrdila ugotovitve, s katerimi se priznani terapevti relacijske družinske terapije redno srečujejo pri svojem terapevtskem in raziskovalnem delu: nasilje je pri nas zelo prisotno, a ta tema še vedno velja za precejšen tabu! Kdor bo vzel v roke to izvrstno monografijo, v kateri izvemo vse o najrazličnejših virih nasilja, njegovem izvoru ter zapletenih vzorcih ponavljanja, iz katerega se je brez ustrezne strokovne pomoči težko izviti, bo po prebrnem zlahka spoznal, v kakšnih najrazličnejših preoblikah domuje v resnici in kako mu z delom na sebi vendarle lahko napovemo konec. Pričujejoče znanstveno delo, ki ga je uredila dr. Sara Jerebic, priznana družinska in zakonska terapevtka, vsebuje odlične prispevke naših vodilnih terapevtov relacijske smeri, od dr. Christiana Gostečnika, dr. Tanje Repič Slavic, dr. Tanje Pate do dr. Draga Jerebica, dr. Barbare Simonič, dr. Saše Poljak Lukek in mnogih drugih, svoj delež pa so v knjigi prispevali še nekateri ugledni strokovnjaki iz Norveške, Poljske in Hrvaške. Vsekakor gre za monografijo, vredno natančnega poglobljanja vanjo, saj prebrano odpira nove poglede in nakazuje zelene rešitve, zaradi česar je dragocena tako za laike kot za predstavnike stroke, od terapevtov in psihiatrov do svetovalcev. Toplo priporočam v branje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

PROSTOVOLJSTVO V SLOVENIJI

Psihološki pogledi in raziskave
urejanje: Eva Boštjančič, Katarina Babnik
Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2021, m. v., 472 str., 29,90 €

Zajetna znanstvena monografija prinaša 25 strokovnih prispevkov, ki obravnavajo raznolika področja prostovoljskih aktivnosti v vsej svoji dinamiki in pojavnih oblikah. V uvodu beremo, da ima prostovoljstvo v Sloveniji dolgo in bogato zgodovino in zelo svetlo prihodnost. Na Oddelku za psihologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, so s študenti dveh generacij zasnovali vseslovensko raziskavo, ki nam daje uvid v stanje prostovoljstva v Sloveniji leta 2020. Posebno zanimiva se zdi primerjava osebnostnih lastnosti slovenskih prostovoljcev in splošne populacije: prostovoljci v primerjavi s splošno populacijo izražajo višjo odprtost za izkušnje, sprejemljivost in vestnost ter manj nevrotičnosti, so bolj odprti za nove izkušnje, radovedni, sočutni, redoljubni in manj napeti. *Prostovoljstvo v Sloveniji* prvič na sistematičen način v tako širokem obsegu analizira psihološki pogled na to tematiko. Zanimiva bo za širok krog bralcev, ki se na ta ali oni način srečujejo s to pomembno tematiko, ki vpliva na slehernega izmed nas, dandanes še posebej. > SABINA BURKELJCA

CIKLUS
BESEDNIH
POSTAJ
V KNJIGARNI
FILOZOFSKE
FAKULTETE
V LJUBLJANI

OKTOBER 2021

www.ff.uni-lj.si

Dogodki so del kulturnih
dejavnosti v knjigarni,
ki jo sofinancira
Javna agencija za knjigo RS.

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Društvo slovenskih književnih prevajalcev se tudi to jesen poklanja avtorjem posebej uspešnih prevodov leposlovnih besedil iz tujih jezikov v slovenščino. Na najboljše opozarja s Sovretovo nagrado, ki je bila prvič podeljena leta 1963, od leta 1964 pa se imenuje po klasičnem filologu in prevajalcu Antonu Sovretu. Katera tuja dela morate torej nujno uvrstiti na svoj bralni seznam? Da je bila žirija – sestavljajo jo Vasja Bratina, Saša Jerele, Suzana Koncut, Maja Šučur in Štefan Vevar – letos pred še posebej težko nalogo, ni zgolj krilatica. Na seznamu predlogov za Sovretovo nagrado, ki je obsegal kar osemnajst del, je bila vrsta kakovostnih prevodov, ki od prevajalcev niso terjali le znanja, temveč tudi umetniški čut in neizmerno vztrajnost. V ožji izbor kandidatov za Sovretovo nagrado smo tako soglasno uvrstili tri nominiranke.

Nominacije za Sovretovo nagrado 2021

STANA ANŽELJ

za roman *LAKOTA* Jamala Ouariachija

Stana Anželj se je prevajalstvu zavezala že s študijem, po njem pa se je posvetila predvsem nizozemski literaturi, ki jo občasno francoski prevaja od leta 2007. Za svoje delo je

prejela več priznanj, med drugim leta 2011 nagrado Radojke Vrančič za mlado prevajalko za prevod fantazijskega romana *Mesta sanjajočih knjig* nemškega pisatelja Walterja Moersa. Med bralci je znana po odličnih prevodih otroške in mladinske literature (*Vsi si želimo nebes* Els Beerten, *Bratov kožuh* Jaapa Robbna in drugih) ter nizozemske sodobne proze (Rodaan Al Galidi, *Avtist in poštni golob*, Herman Koch, *Večerja*). Zdi se, da posebno rada izbira avtorje, ki zahtevajo razvito jezikovno domišljijo in pogumno ustvarjalnost pri reševanju izzivov.

Desetletje pozneje so te veščine dozorele ob spopadu s kompleksno pisavo nizozemskega pisatelja maroških korenin Jamala Ouariachija (1978). Njegov obsežni, z nagrado Evropske unije za književnost odlikovani roman *Lakota* (Een Honger, 2015) je kot literarno doživetje neprizanesljiv. Med lakoto v Afriki ter dilemami dobrodelnštva in humanitarne pomoči, partnersko ali starševsko ljubeznijo in pedofilijo, sodobno medijsko krajino in licemerjem politične korektnosti nas Ouariachi premetava tako, da nam načrtno spodkopava tla pod nogami in z izbranimi postopki utrjuje občutek negotovosti in zmanipuliranosti. Pripoved žene naprej hiperaktivna, bulimična, rahlo cinična sodobna intelektualistična urbana govorica, ki pogosto spominja na – če uporabimo izraz kontroverznega protagonista *Lakote* – verbalno diarejo. Ob notranjih monologih in dialogih v driblarskem slogu je morala prevajalka streti številne pisateljske bravure: literarne pastiše in parodije, priložnostno poezijo, heksametre, šifrirane pasuse, pijansko spakedranščino in druge kuriozitetne. Nič čudnega, da roman tudi jezikovno spominja na centrifugo. Kulti virani jezik se meša s trendovsko pogovorščino, slengom, novinarskim, spletnim in drugim žargonom, otroško govorico, popačenkami,

pomanjševalnicami, novotvorbami in besednimi igrami, enciklopedičnim tehničnim izrazjem, anglicizmi in sploh raznoraznimi tujkami in kalki, vse te prvine pa so kljub divjemu ritmu odmerjene natančno, premišljeno, v visoko organizirani strukturi, ki deluje organsko in neprisiljeno. Poustvarjanje tako večplastno iz zivalnega besedila zahteva celostnega in predanega prevajalca. Stana Anželj se je nalogi posvetila z orjaško voljo in zavestjo, da je treba ob izpiljenih prevajalskih strategijah tudi tvegati. Rezultat je prepričljiv, neustrašno sodoben prevod z avtonomno umetniško silo.

AMALIJA MAČEK

za roman *MOJE LETO V NIKOGARŠNJEM ZALIVU*

Petra Handkeja

Roman *Moje leto v nikogaršnjem zalivu* (*Mein Jahr in der Niemandsbucht*) Petra Handkeja je prvoosebna avtobiografska pripoved osrednjega lika Gregorja

Keuschniga, avtorjevega alter ega, ki v času ustvarjalne krize v zavetju nikogaršnjega zaliva kritično vrta vase in preizprašuje svojo človeško in umetniško držo. Avtor se v besedilu kot veliki popotnik sprehaja po poteh svojih spominov in načrtov, na pravo potovanje pa pošlje svoje prijatelje in potem skozi njihove oči opisuje bližnje in daljne kotičke na našem planetu. Zanimajo ga filozofska, etična in umetniška vprašanja, s katerimi se srečuje sodobni človek. Z izbrušenim pogledom za neštete detajle v naravi pa mu uspeva

pred bralčeve oči priklicati njeno celostno podobo. V slogovnem pogledu je *Leto v nikogaršnjem zalivu* proza kompleksno razvejenih, ritmično moduliranih stavkov. Zvočna orkestracija Handkejeve govornice temelji na valujočem, stopnjujočem se ritmu, ki se po klimaksu v valovih spušča k piki.

Tak je vtis ob branju izvirnika, a nič drugačen ni – in to je kompliment prevajalki – tudi ob branju prevoda Amalije Maček. Imenitna zvočna orkestracija Handkejevega jezika zazveni v njeni slovenščini enako sugestivno, le da (posebnost slovanskega jezika) za spoznanje mehkeje. Videti je, da ji je bila Handkejeva specifična literarna govorica v tem besedilu pisana na kožo, da se z njo ni spoprijemala na okopih, temveč se ji je lahko z užitkom prepustila in se zlila z njo. Zdi se, da je lahko prav ob Handkeju razvila visoke registre svoje literarne nadarjenosti. Suverena prevodna interpretacija omogoča iluzijo, da beremo njen prevod kot originalno delo.

Opazna vrlina prevoda je tudi izraba barvitega izrazja iz zakladnice literarne slovenščine, ki daje prevodnemu besedilu avtentičnost, avtohtonost, naravnost. Če prevajalka v tem ne bi bila doma, bi lahko bili vtisi diametralno nasprotni: izumetničenost, nenaravnost, prevedenost, šolskost.

Pričujoči roman ni samo eden od vrhov literarnega ustvarjanja Petra Handkeja ali celo njegov opus magnum, temveč je tudi eden največjih prevodnih dosežkov Amalije Maček. Za to se je sicer dolgo mojstrila ob prevajanju vrhunskih imen nemške in avstrijske književnosti, kot so Eva Menasse, Josef Winkler, Marlen Haushofer, Terezia Mora, Daniel Kehlmann, Ilse Aichinger, Ilma Rakusa, Elfriede Jelinek in (še trikrat) Peter Handke ...

Cankarjeva založba, 2020

Beletrina, 2021

Beletrina, 2020

MARJANCA MIHELIC za prozno zbirko *SVET GRE NAPREJ* Lászla Krasznahorkajja

Marjanca Mihelič, slovenistka in filozofinja, nas že tri desetletja seznanja s sodobno madžarsko književnostjo (László Darvasi, Erzsébet

Galgóczy, Dezső Kosztolány, Géza Ottlik, Péter Zilahy ...), najpomembnejšimi imeni v evropskem in svetovnem merilu (Péter Nádas, László Krasznahorkai, Péter Esterházy) in tudi uveljavljajočimi se mlajšimi peresi (Edina Szvoren). Skrajni prevajalski izzivi je ne prestrašijo, z očitno predanostjo se spopada tudi z jezikovno, slogovno in tematsko najzahtevnejšimi deli. Zato so jo madžarske institucije že nekajkrat nagradile, med drugim z odkovanjem viteški križ Republike Madžarske (2012) za prevajalsko delo in posredovanje med madžarsko in slovensko kulturo. Za prevoda Krasznahorkajjevega romana *Vojna in vojna* in *Vzporednih zgodb* Pétra Nádasja je že bila v ožjem izboru za Sovretovo nagrado.

Njen zadnji prevajalski podvig, prozno zbirko *Svet gre naprej* Lászla Krasznahorkajja, Bookerjevega nagrajenca in večkratnega nominiranca za Nobelovo nagrado, znanjujejo zelo raznoliki pripovedni prijemi. Krasznahorkai je znan po zahtevnih, tematičnih, a estetsko izjemno močnih delih, pa tudi po dolgih povedih, nizih priredij in podredij, ki se včasih neustavljivo raztegujejo čez nekaj strani. Njegovo brezkompromisno pisanje je hud bralski in še toliko hujši prevajalski zalogaj, ki se ga je nemogoče lotiti brez velike mere discipline, spretnosti in znanja. V geografsko in časovno razprostrti, raztreščeni pripovedi v zbirki *Svet gre naprej* je edino oprijemljivo jeziki, ki skuša izrisati nedoumljivo kompleksnost sveta in človekov gon po tem, da bi ga zapopadel. Filozofsko podloženo besedilo ni zapleteno le sem in tja, temveč je to od začetka do konca, brez oddiha zamotan, vijugajoč in nemiren pripovedni tok. Za njegovo razvozlanje je bil nedvomno potreben velik prevajalski napor, ki ga je Marjanca Mihelič brez popuščanja zmogla od prve do zadnje strani. Bralcu, ki drsi skozi zavozlano gmoto labirintske zloženih stavkov, je s svojo doslednostjo omogočila gladko spremljanje toka misli, kar kaže na njeno natančno in prav tako nepopustljivo razumevanje mnogoterih plasti besedila. Zbirko poleg formalne raznolikosti določa tudi raznotero in bogato razplasteno besedišče, za prenos katerega se je morala prevajalka poglobiti v vrsto specifičnih in ozko strokovnih terminologij, znala pa je doseči tudi organsko nihanje med strogo racionalnostjo logičnega dokazovanja in bolj poetično sanjarskimi izgovorjenjimi.

AUGUSTO DEL NOCE

RESNICA IN RAZUM V ZGODOVINI

Antologija filozofskih spisov

prevod: Jernej Šček

Družina, zbirka Sidro, 2021, m. v., 396 str., 39,90 €, JAK

Augusto Del Noce (1910–1989) je bil italijanski katoliški filozof, politični mislec, publicist, senator in profesor, ki se je posvečal proučevanju povezave med filozofskimi idejami (*razumom*) in družbenopolitično zgodovino (*zgodovino*), da bi bolje razumeli (*resnico*) čas, ki ga živimo. Del Noce je med sodobniki veljal za alternativnega, v sedanjem času pa je cenjen kot najpomembnejši italijanski katoliški filozof 20. stoletja. Z antologijo njegovih temeljnih del se z Del Nocejem prvič srečujemo tudi v slovenščini. Zato je še posebno dragoceno, da je prevod jezikovno zahtevnih, kompleksnih in vsebinsko zgoščenih besedil prevajalec Jernej Šček, ki je tudi sam filozof, opremil z obširnimi znanstvenimi aparatom; s številnimi pojasnjevalnimi opombami, ki vodijo po labirintu slovenskemu bralcu manj znanih del, avtorjev in citatov, na katere se sklicuje Del Noce, in z bibliografijo, biografijo ter intervjujem, v katerem o sebi spregovori avtor. Delo zaključuje prevajalčeva spremna beseda, v kateri Del Noceja umešča v čas in prostor, išče pa tudi njegovo mesto v sodobnem slovenskem intelektualnem prostoru. Poglavja antologije uvajajo predgovori Alberta Mine, sestavljajo pa jih spisi, ki obravnavajo logično verigo avtorjeve filozofske misli; ta vzpostavlja verigo racionalizem – razsvetljenje – sekularizacija – marksizem – revolucija – ateizem – nihilizem – totalitarizem – progresivizem – laična družba – družba obilja – potrošniška demokracija s poudarkom na vprašanju pojava ateizma. > MAJA ČREPINŠEK

PRIMOŽ REPAR

DAR OSEBE; O družabnosti – Via Nova pravda

KUD Apokalipsa, 2020, m. v., 487 str., 39 €, JAK

Drugi del dvodelne knjige *Dar osebe: Kocbek, Gosar, Krek – via nova pravda* se osredotoča na utemeljitev »etike politike ljubezni«. Avtor, ki je po filozofski usmeritvi že od zaključka študija tesno vezan na danskega teologa in filozofa Sorena Kierkegaarda, v njej postavlja v center razmišljanj Kierkegaardovega Posamičnika, preko katerega vidi možnost razpiranja bivanjskega občevanja. Ker pa je avtor tudi pesnik, pisatelj, esejist in prevajalec, ki tankočutno razmišlja o poetiki, zvenu in vzporednih pomenih besed, je besedilo knjige gosto prepleteno z viticami hitro rastočih misli, ki bralca vodijo na številne stranske poti, od koder se odpirajo novi pogledi na osrednjo temo, pa tudi možnosti preskokov na vedno nove teme. Celotno besedilo prevevajo kriptična sporočila, oklepaji in kurzivi, ki povedanemu dajejo dvojni pomen ali pa postavljajo misel, ki se lušči iz povedi, pod večni vprašaj. Knjigo sestavlja več zaključenih besedil, med katerimi po drugačnosti izstopajo intervju Borisa Pahorja z Edvardom Kocbekom, zapis, posvečen avtorjevemu dedu, žrtvi povojnih pobojev, razmišljanje Spomenke Hribar o katarzi in politiki in In memoriam prof. Cvetki Hedžet Tóth ter druga besedila poglavja Dopolnilo: Videnje in družabnost. > MAJA ČREPINŠEK

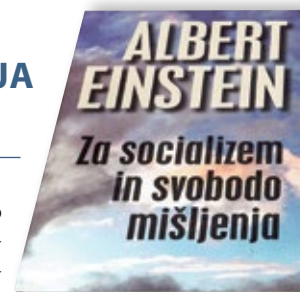
ALBERT EINSTEIN

ZA SOCIALIZEM IN SVOBODO MIŠLJENJA

prevod: Tadej Turnšek

ZRC SAZU, zbirka Pamflet, 2021, m. v., 40 str., 2 €

Druga knjižica Inštituta za kulturne in spominske študije – po štirih krajših besedilih Georgea Orwella o fašizmu in demokraciji – je objavljena v zbirki Pamfleti in predstavlja za znamenitega fizika Alberta Einsteina nekoliko nepričakovana razmišljanja. Urednika Tomaž Mastnak in Oto Luthar sta iz njegovega opusa izbrala tri: razpravo *Zakaj socializem?* (obj. 1949), izjavo *Za organizacijo intelektualnih delavcev* (1945, obj. 1958) in *Govor na srečanju za svobodo mišljenja*, napisan (1936) za srečanje univerzitetnih učiteljev, do katerega nato ni prišlo. Besedila je prevedel Tadej Turnšek, Mastnak pa je prispeval uvodno pojasnilo. V njem med drugim opozarja, da Einstein ni bil le znanstvenik, temveč je kot javni intelektualec pisal tudi o aktualnih političnih in družbenih vprašanjih. Teh spisov sicer ni mogoče šteti med vidnejše prispevke k razvoju družboslovja, so pa – predvsem v času, ko socializem na Zahodu ni veljal za alternativo – prispevali k boju za zagotavljanje družbenih in političnih razmer, ki ta razvoj omogočajo. > IZTOK ILIČ

Del splošne javnosti je še vedno presenečen, ko v splošnih knjižnicah naleti na vsebine, ki niso neposredno povezane z njihovim delovanjem, a dejstvo je, da se splošne knjižnice s svojimi aktivnostmi neprestano odzivajo na potrebe lokalne skupnosti, na aktualno problematiko, stanje družbe ipd.

KNJIŽNICA SEMEN

Knjižnice semen so se začele pojavljati v ZDA po letu 2000 in veliko jih je svoje mesto našlo prav v splošnih knjižnicah. Glavno vodilo in načelo vseh knjižnic semen je promocija biotske raznovrstnosti, lokalne pridelave hrane, samooskrbe in, kar se največkrat poudarja, vrnitev semen v roke ljudi.

Z umeščanjem knjižnice semen v splošno knjižnico želimo knjižničarji poudariti izobraževalno funkcijo knjižnic, posameznika spodbuditi k aktivnemu delovanju v svoji skupnosti in ohraniti svoje kulturne in naravne dediščine, pa tudi k ustvarjanju vezi med člani skupnosti. To se sklada z našo tradicionalno vlogo in proaktivnim pristopom, ki ga sodobne knjižnice poudarjamo. Nagovarja vse, ki doma pridelujejo svoje vrtnine, se zavedajo pomena zdravih domačih semen, ohranjanja avtohtonih vrst rastlin ter so pripravljeni za skupno dobro darovati nekaj svojega prostega časa in truda.

Knjižnico semen smo v Goriški knjižnici razvijali več kot leto dni. V tem času smo organizirali različne tematsko povezane prireditve ter skupaj z zunanjim izvajalcem razvijali aplikacijo, ki bi uporabnikom omogočala kar se da enostavno izposojati in vračanje rastlinskih semen. Zato je zasnovana tako, da deluje kot vsaka druga knjižnica, le da si v njej ne izposojamo knjig, temveč domača semena, iz katerih uporabnik vzgoji rastline in nato pridelava nova. Del teh semen nato vrne v knjižnico. Aplikacija za izposojanje in vračanje semen pa je zasnovana tako, da omogoča pregled nad kroženjem semen, je enostavna in namenjena samostojni uporabi. Prilagojena je uporabniku, ki ga ves čas procesa izposoje in vračanja semen usmerja z jasnimi navodili.

Knjižnico semen smo odprli 2. marca 2019. Pred tem smo ob podpori in usmerjanju Rosane Vrh Makarovič, univ. dipl. inž. kmetijstva, profesorice na Biotehniški šoli v Šempetru pri Gorici, pripravili skupine različnih vrtnin, ki smo jih uvrstili v Knjižnico semen. Prav tako smo se obrnili na lokalne pridelovalce semen

s prošnjo, če nam lahko nekaj vrst semen podarijo v knjižnico, kar se je izkazalo kot odlično, saj z njimi še danes sodelujemo.

Na dan odprtja smo organizirali zbiranje domačih semen in vsem udeležencem predstavili delovanje aplikacije. Odziv lokalne skupnosti je bil velik. Do danes smo zbrali več kot 140 različnih vrst rastlinskih semen. Na žalost

je bil čas odprtja neugoden, saj smo morali zaradi epidemije delovanje knjižnice omejiti, kar še danes vpliva tudi na delovanje Knjižnice semen, ki se mora ves čas prilagajati novim omejitvam. Prav zaradi tega smo na spletni strani Goriške knjižnice pripravili tudi katalog semen, ki jih hranimo v knjižnici in si jih lahko posameznik naroči po elektronski pošti ali telefonu.

Poleg Knjižnice semen v Goriški knjižnici je v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto po našem vzoru začela delovati še ena knjižnica semen in upamo, da se bo ta praksa še bolj razširila med preostalimi slovenskimi splošnimi knjižnicami.

Več o Knjižnici semen v Goriški knjižnici lahko najdete na <https://www.gkfb.si/za-uporabnike/knjiznica-semen>, o novomeški pa <https://www.nm.sik.si/si/studijski/knjiznica-semen/>. Vabljeni k sodelovanju!

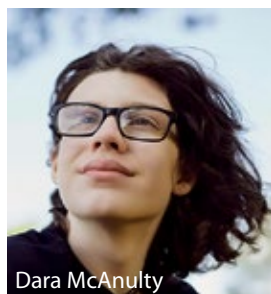
DARA McANULTY

DNEVNIK MLADEGA NARAVOSLOVCA

prevod: Anja Radaljac

UMco, zbirka 'S terena',

2021, m. v., 273 str., 24,90 €

Dara McAnulty

Redke so knjige, ki tako umetelno združujejo različne vsebine in jih povežejo v povsem novo celoto, s čimer se strinjajo tudi podeljevalci prestižnih literarnih nagrad, saj je *Dnevnik mladega naravoslovca* prejel tako britansko književno nagrado za najboljšo stvarno knjigo leta kot Wainwrightovo

knjižno nagrado za najboljšo knjigo o naravi. Okoljevarstveno navdahnjen, z izjemnim umom nastrojen Dara McAnulty iz Severne Irske, nam v svoji prvi knjigi namreč pripoveduje zgodbo o spreminjanju sveta narave okoli njega skozi vse letne čase, pa tudi o divjem viharju raznovrstnih misli v njegovi glavi. To je atmosfersko močna, prvinska in čudovita knjiga, v kateri spoznavamo svet narave skozi perspektivo avtističnega najstnika, ki žonglira med domačimi nalogami, preverjanji znanja in prijateljstvi ter življenjem naravoslovca in okoljskega aktivista. S sposobnostjo čudenja nam Dara z metodičnim pristopom razkriva srečanja z naravo na svojem vrtu in v divjini, piše o pozornem opazovanju kosov in labodov pa žab, netopirjev, poljskih zajcev ter seveda različnih cvetic. Moč in toplina njegovih besed pa obenem izpisujeta tudi ganljiv portret tesno povezane družine. Ena najbolj navduhujočih knjig o naravi, kar jih je izšlo v zadnjih letih! > SAMO RUGELJ

ELLI H. RADINGER

DARILO DIVJINE

Svoboda, sproščenost, pogum, hvaležnost - narava vsakomur daje tisto, kar potrebuje

prevod: Petra Piber

Mladinska knjiga, 2021, t. v., 272 str., 24,99 €

Elli H. Radinger

Elli H. Radinger (1951) v slovenščini že poznamo po uspešnicah *Modrost volkov* in *Modrost starih psov*, s knjigo *Darilo divjine* pa je ustvarila občutljiv (avto)portret svoje zaljubljenosti v naravo, ki jo je zaznamovala za zmeraj. Včasih je bila namreč pravica, potem pa se je že kar nekaj desetletij nazaj odločila za novo življenjsko pot, prežeto z

naravo: kot prostovoljka je delala v Yellowstoneškem narodnem parku, kjer so sredi devetdesetih ponovno naselili volkove, bila je turistična vodnica v Velikem kanjonu, pa tudi marljiva opazovalka tako bizoznov, grizljiv kot kojotov (ki so ji celo bolj ljubi od volkov). V tej knjigi navdahnjeno pripoveduje o (ameriških) živalih in krajih, ki so pri njej pustili najgloblje sledi, pa naj bo to reka Colorado na dnu Velikega kanjona, ob kateri je preživela popoln teden, Waldensko jezero, kjer se je ob jutrih kopala tako kot Henry David Thoreau in stopala po njegovih sledih, ali pa (skoraj mistični) kraji Indijancev v Navahu, ki so jo preselili v neki drug, povsem drugačen čas. *Darilo divjine* je avtoričina najbolj osebna knjiga, v veliki meri napisana med koronavirusnimi ukrepi, ko je bilo njeno (pa tudi naše) hrepenenje po bližini prvinske narave na vrhuncu. Hvalnica ameriški divjini! > SAMO RUGELJ

VELIČASTNOST ČLOVEŠKEGA TELES NA ZABAVEN NAČIN

NOVA
USPEŠNICA
BILLA
BRYSONA!

Ste vedeli, da dnevno mežiknemo okoli 14.000-krat, kar pomeni, da so oči vsak dan zaprte celih 23 minut? Kaj pa, da je človeško telo sestavljeno iz 7 milijard milijard milijard atomov? Vas zanima, katero mamilo najdemo v človeški slini? To in še več vas čaka v odlični knjigi Billa Brysona, avtorja poljudnoznanstvenih uspešnic, ki s svojim poučnim in humornim pisanjem dokazuje, da je človeško telo res veličastno.

📖 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si 📞 080 12 05

 Mladinska knjiga

UNOVČITE **BON21** V TRGOVINAH MLADINSKE KNJIGE.

INTERVJU: BOGDAN JURKOVŠEK IN TEA KOLAR-JURKOVŠEK

Fosili so svojevrstno okno v živalsko in rastlinsko preteklost ter pričajo o zgodovini živih bitij na določenem območju, obenem pa posredno napovedujejo tudi razvoj življenja v kontekstu podnebnih sprememb. Bogdan Jurkovšek in Tea Kolar-Jurkovšek sta z raziskovanjem, urejanjem in predstavljanjem fosilov povezana že več kot trideset let. V dvojezično zasnovanem ter z mnogimi fotografijami opremljenem delu *Fosili Slovenije* sta to fascinantno poglavje okamenele naravne zgodovine predstavila tako, da je več kot vznemirljivo tudi za zavzetega, splošnega bralca.

»Če bomo tako nadaljevali, nas prav kmalu čaka šesto izumrtje.«

BOGDAN JURKOVŠEK, TEA KOLAR-JURKOVŠEK

FOSILI SLOVENIJE

Pogled v preteklost za razmislek o prihodnosti

ilustracije: Barbara Jurkovšek

Geološki zavod Slovenije,

2021, m. v., 264 str., 33 €

Bukla: Pred tridesetimi leti sta napisala in objavila prvo knjigo o fosilih v Sloveniji. Kje se skriva razlog za nastanek nove, večje in obsežnejše monografije, v čem se razlikuje od prejšnje in komu je namenjena?

Avtorja: Knjiga izpred 30 let, ki jo je založila Didakta, je bila poljudna in namenjena ljubiteljem fosilov, čeprav so nekatere dele s pridom uporabljali tudi v šolah. Tokratna monografija pa je namenjena tako ljubiteljem naravoslovja kot profesionalnim geologom, saj jim prinaša celovit pregled slovenskih fosilov od paleozoika do kvartarja, z obsežnim seznamom literature o fosilih, najdenih v Sloveniji. V bistvu je zadnja od treh monografij, v katerih predstavlja najino dolgoletno raziskovalno delo na Geološkem zavodu Slovenije. Prva je bila *Geologija Krasa*, druga *Konodonti Slovenije*, tretja pa je ta, v kateri obravnava večje fosile, torej tiste vidne s prostim očesom. Nekateri deli so namenoma pisani bolj poljudno, strokovnjakom pa je namenjen bolj osrednji del, ki obravnava fosile kot dokumente pradednih obdobij in prostorov, v katerih so nastajale kamnine današnje Slovenije. V prvi vrsti sva želela fosile in paleontologijo približati vsem, ki bi se radi podrobneje seznanili z zgodovino življenja na Zemlji.

Bukla: Osrednji del knjige torej predstavljajo zapisi o bioloških, geoloških in klimatskih spremembah na Zemlji in fosilne najdbe od predkambrija čez paleozoik, mezozoik in kenozoik do danes. Iz katerega obdobja pa imamo v Sloveniji največ fosilnega inventarja, kako smo prišli do njega, kako je obdelan in kje je shranjen?

Avtorja: Fosili, ki so danes v različnih javnih in zasebnih zbirkah v Sloveniji, so plod dolgoletnega načrtnega zbiranja in raziskovanja, mnogo pa je tudi naključnih najdb. Večina je zbranih v Prirodoslovnem muzeju Slovenije. Nekateri so iz znanih nahajališč, kot je Dovžanova soteska, še več rastlinskih fosilov je najdenih v času izkopavanja premoga v kenozojskih plasteh Zasavja, so pa tudi naključne najdbe, med katere spada na primer neveljski mamut. Pravzaprav so fosili prisotni skoraj povsod v sedimentnih kamninah Slovenije, le da je večina drobnih vidnih šele pod mikroskopom. Ponekod jih je toliko, da predstavljajo pomemben sestavni del kamnine. Na to vprašanje je težko odgovoriti. V velikem delu Slovenije so na površini mezozojske sedimentne kamnine, torej je v njih tudi veliko fosilov. Zagotovo pa so najbolje ohranjeni tisti iz osrednje in vzhodne Slovenije, ki so shranjeni v sedimentih geološko mladih sedimentov nekdanjega Panonskega morja.

Bukla: Kateri domači fosili so najbolj zanimivi, koliko so poznani zunaj naših meja in kakšen je njihov pomen v svetu?

Avtorja: Tu je treba ločiti, kateri so najbolj zanimivi za geologe in paleobiologe, kateri za ekonomske geologe in kateri so pomemben del naše naravne dediščine. Zagotovo so za muzejsko predstavitev najbolj atraktivni veliki fosili, kot je neveljski mamut, znamenita triglavska riba in podobni. Za strokovnjake so zanimivi tisti, ki največ povedo o času in okolju, v katerih so sedimentne kamnine nastajale, za ekonomske geologe pa tisti, ki so vključeni v kamnino kot njen sestavni del. Med slednje spadata zagotovo »ročasti« lipiški apnenec z množico krednih rudistnih školjk ali pa podpeški

apnenec z belimi lisami, ki so v bistvu preseki jurskih litotidnih školjk, in ga je rad uporabljal Plečnik, na primer v zgradbi Narodne univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

Ali so znani zunaj naših meja? So, že od nekdaj. Fosilne ribe iz kredne periode so že v 19. stoletju zbirali na Krasu in jih odnašali v muzeje širom po Evropi. V tujih muzejih je tudi precej fosilov iz časa obratovanja zasavskih premogovnikov.

Geologi, ki se ukvarjamo tudi s fosili, smo neka velika svetovna družina. Osebo ali preko znanstvenega geološkega tiska se stalno obveščamo, kaj se novega dogaja na področju paleontologije. Danes v času elektronske komunikacije sta pretok in izmenjava informacij še enostavnejša in hitrejša. V Sloveniji smo nekoliko zanemarili izobraževanje v to smer tako na osnovnošolskem kot srednješolskem nivoju, pa tudi novodobni visokošolski študij je usmerjen pretežno v druge veje geologije.

Bukla: Bi se dalo na tem področju še kaj narediti?

Avtorja: Težko je reči kaj narediti. Raziskave fosilov pri nas so bile na zelo visokem nivoju v času izdelave Osnovne geološke karte Jugoslavije 1 : 100.000, ki je še vedno najpomembnejši temeljni geološki dokument pri nas. Danes pa so zlahka dostopni specialisti za različne fosilne skupine po svetu. Seveda je v prvi plan stopila mikropaleontologija, podprta s sodobno raziskovalno tehnologijo.

Bukla: Katere metode zbiranja in iskanja fosilov so pri nas najpogostejše? Ali domačini in ljubiteljski zbiralci sodelujejo s strokovnjaki in kam naj se obrne človek, ki koplje po svoji njivi in najde v kamninah čudne formacije, ki spominjajo na nekaj davno preminulega?

Avtorja: Če mislite na makrofosile, torej tiste vidne že s prostim očesom, so resnici na ljubo najbolj aktivni ljubiteljski zbiralci, ki običajno izkopavajo fosile na znanih nahajališčih. To zna biti včasih problematično, sploh če gre za zaščitena nahajališča. V zadnjih desetletjih so bili zlasti na Krasu nadležni zbiralci iz Italije. Misliva, da to pri njih ne bi bilo mogoče početi. Zakonodaja pri nas sicer obstaja, v praksi pa je nekoliko drugače. Kolikor nama je znano, slovenski zbiralci tesno sodelujejo s Prirodoslovnim muzejem Slovenije in večina pomembnejših fosilov konča pri njih. Tudi midva imava dobre izkušnje z njimi. Vsi večji posegi na površino zemlje in pod njo, kot so dela v kamnolomih, rudnikih, gradnje cest, predorov itd., praviloma spremljajo poklicni geologi, ki vedo, kako je treba ukrepati ob najdbi pomembnejših fosilov.

Bukla: Poleg ugotavljanja relativne in absolutne geološke starosti fosilov, lahko iz fosilnih najdb izvemo še marsikaj. Kaj vaju najbolj privlači pri tem delu?

Avtorja: Fosili so kot črke v knjigi. Z njimi je mogoče prebrati prav vse o času in okolju, v katerem so kamnine nastajale, in ne nazadnje opazovati razvoj življenja na Zemlji. Geologom lahko že na terenu povedo, ali je šlo za

Prerez dela rudistne trate z vrsto *Gorjanovicia costata*, zgornja kreda, severozahodno od Mašuna

Kameno jedro školjke *Glossus hoernesii*, srednji miocen, opuščeni kamnolom Plesko pri Trbovljah

Foto:osebni arhiv

Tea Kolar-Jurkovšek in Bogdan Jurkovšek

morsko, jezersko, rečno ali katero drugo okolje. S pomočjo njih lahko razberemo podnebne razmere, večje in manjše katastrofe in še marsikaj zanimivega. Zelo uporabni pa so, ko nam povedo, koliko so stare kamnine, katere leže spodaj, katere zgoraj, kje med kamninami je prelom ali nariv. Marsikdaj so kašipot do kovinskih in nekovinskih mineralnih surovin.

Bukla: V preglednem spremem besedilu zapišeta, da nam paleontologija sicer prinaša vpogled v življenja organizmov, ki so naseljevali Zemljo v njeni geološki preteklosti, a hkrati veda nakazuje tudi to, kaj nam prinaša prihodnost, še posebej v povezavi s klimatskimi spremembami. Povejta prosim, kaj nas torej čaka v prihodnosti?

Avtorja: Nič kaj dobrega. Če bomo tako nadaljevali, nas prav kmalu čaka šesto izumrtje, ki bo po hitrosti še najbližje padcu asteroida pred 66 milijoni let, ko so izumrli dinosavri. Vsa druga izumiranja so bila postopnejša in so trajala mnogo dalj časa. Ker smo se ljudje preveč namnožili in so se temu primerno povečale potrebe po hrani, uničujemo okolje, biotsko raznovrstnost in pospešujemo klimatske spremembe. Zaradi svojega početja bomo močno prehiteli čas, ki nam je kot vretenčarski vrsti še na razpolago. Drugega planeta žal nimamo in kar počnemo, je norost! Brez pretiravanja. Današnji čas je močno podoben katastrofam v zemeljski zgodovini, v katerih so prvi izginili najbolj specializirani organizmi. In ljudje kljub svoji pameti, prilagodljivosti in iznajdljivosti ne bomo izjema. Za življenje na Zemlji naju ne skrbi. To si bo opomoglo. Le nas ne bo več.

Ne želiva, da bi knjiga *Fosili Slovenije* izpadla kot grožnja človeštvu. Eno samo človeško življenje je prekratko za dožemanje geološkega časa. Cel več generacij ga težko zazna. Prav pa je, da vsi skupaj in vsak posebej spoznamo, da se bomo že v bližnji prihodnosti znašli v težavah, iz katerih morda ne bo več izhoda, če ne bomo z rodnim planetom ravnali prijaznejše. Morda bomo spoznali, da je bilo za naš obstoj na Zemlji le malo možnosti, zato je to priložnost vredno čim boljše izkoristiti.

Bukla: Vajina publicistična bera je zelo bogata. Se vama zdi, da domači znanstveniki in raziskovalci z različnih naravoslovnih področij objavljajo dovolj poljudnoznanstvenih besedil, primernih za širšo javnost, in ali bi lahko s pravimi knjigami naravoslovje bolj približali domačim bralcem?

Avtorja: Ne bi želela biti krivična, misliva pa, da so domači raziskovalci na polju popularizacije naravoslovnih znanosti zagotovo premalo aktivni. Vendar ne le po lastni krivdi. Novodobno vrednotenje raziskovalnih rezultatov, točkovanje vsega, kar se točkovati sploh da, podkrepjeno z nezprosno tekmovalnostjo, jih odvrta od poljudnega pisanja, saj jim ne prinaša potrebnih točk za pridobitev raziskovalnih projektov. Drobna objava raziskovalnih rezultatov, natisnjena na nekaj straneh dobro indeksirane znanstvene revije, prinese raziskovalcu mnogo več točk kot debelo monografsko delo. Pisanje takšnih knjig je v zadnjih letih postalo privilegij tistih, ki smo že zunaj »bojišča« za točke. Pa saj je menda že povsod tako?

BILL BRYSON

ČLOVEŠKO TELO

Vodnik za stanovalce

prevod: Samo Kuščer

Mladinska knjiga, zbirka Esenca,

2021, m. v., 471 str., 34,99 €

Bill Bryson

Bill Bryson (1951) je angleško-ameriški avtor odmevnih in popularnih neleposlovnih knjig, od potopisov (denimo tudi ekranizirani *Sprehod po gozdu*) do šegave obravnave zgodovine vesolja in našega planeta (tudi v slovenščino prevedena *Kratka zgodovina skoraj vsega*). V tem času se je

pokazalo, da vse, česar se s svojim pripovednim pristopom loti Bryson, pa naj bo to knjiga *Eno poletje*, v kateri pokaže, kako posebno je bilo za Ameriko in svet leto 1927, ali pa *Doma*, v katerem analizira evolucijo našega bivališča in posameznih prostorov, zasije v popolnoma drugačni luči. Po raznih knjižnih avanturah se je Bryson v najnovejšem delu obrnil navznoter ter se s svojim radovednim pogledom usmeril na človeško telo in knjigo podnaslovlil »vodnik za stanovalce«. K temu je najbrž botrovalo tudi dejstvo, da se je rodil z eno samo ledvico, kar ga je prisililo, da je o svojem telesu razmišljal podrobneje kot drugi. S svojim izjemnim pripovednim pristopom kombinira preseñetljiva ter manj znana dejstva o našem telesu, in da bi izvedel zanje, se je odpravil k mnogim priznanim raziskovalcem in znanstvenikom. S svojo neznanško fascinacijo nad telesom in stvarjenjem življenja nasploh nas Bryson pelje vse od uvoda, v katerem raziskuje, koliko naj bi stale sestavine za »izdelavo« človeškega telesa (v igri so številke od nekaj dolarjev pa do nekaj sto tisoč dolarjev), pa do sklepnega poglavja, kaj se zgodi ob koncu življenja, ko umik krvi, ki odteče iz kapilar blizu površine telesa, zelo očitno pokaže, da je nastopila smrt. »Dokler smo bili živi, pa je bilo lepo, kajne?« zaključuje Bryson to zabavno knjigo, ki bo poljudnoznanstvenim delom o človeku dala kar nekaj svežega pospeška. Priporočam! > SAMO RUGELJ

BRIAN GREENE

KONEC ČASA

prevod: Urška Pajer

Učila International,

2021, t. v., 382 str., 29,99 €

Briane Greene (1963) je ameriški profesor matematike in fizike na Univerzi Columbia v New Yorku, ob tem pa tudi avtor odmevnih poljudnoznanstvenih knjig, v katerih je predstavil najnovejše teorije o vesolju, vključno s teorijo strun, od katerih imamo dve, *Čudovito vesolje* in *Tkanina vesolja*, na voljo tudi v slovenščini. Zdaj je v prevodu izšla njegova zadnja knjiga *Konec časa*, v kateri se Greene ključnih vprašanj človeštva, ki zadevajo tako začetek in konec časa kot prostranost vesolja ter temeljne zakone narave, loteva na malce drugačen način. Po eni strani bralca pelje po »evolucijski« lestvici vesolja od njegovega začetka pa do samozavedanja človeka (od stvarjenja prek strukture, življenja, uma, domišljije, svetega in vzvišenega do končne misli), po drugi strani pa v to svojo premočrtno pripoved ves čas dodaja ustvarjalne in umetniške dosežke človeštva od Kafke do Kanta, s katerimi smo ljudje v vsej svoji zgodovini skušali razumeti vesoljsko prostranstvo in svoj prostor v njem ter vse skupaj tudi osmisлити. Izvirna knjiga o našem dožemanju časa in prostora ter njegovem raziskovanju. > SAMO RUGELJ

ELIZABETH NOBLE

DRUŽINSKE POČITNICE

prevod: Nataša Hrovat
Mladinska knjiga, zbirka Oddih,
2021, t. v., 431 str., 32,99 €

Pozno poletje je tudi čas za kako lahkotnejše branje in roman *Družinske počitnice* je kot nalašč za to. Elizabeth Noble je britanska avtorica romantičnih zgodb, ki se je s svojim najnovejšim delom *Družinske počitnice* pomaknila v bolj realistične vode, osrednji lik pa je odvedeli Charlie, ki se na pragu svoje osemdesetletnice odloči, da bo za svoje tri otroke, ki jih karikirano poimenuje »disfunkcionalni, raztreščeni, odtujeni«, in njihove najbližje pripravil počitnikovanje v razkošni vili sredi angleškega podeželja. Srednjeletni otroci imajo ob tem že zvrhan koš življenjske prtljage. Hči Laura je na poti ločitve, saj se je njen mož odselil že pred meseci, tega pa očetu še ni povedala. Energičen sin Scott je dolgo živel zgolj za službo, zdaj pa ima ženo (Američanko) ter pastorki, kar vključuje popolnoma nove izzive. Mlajši sin Nick pa se po smrti žene zdaj sam spopada z vzgojo in odraščanjem treh otrok. Vse, kar potrebuje ta razširjena družina, da se ta klopčič predzgodb začne vrteti v nepredvidljive smeri, je deset dni druženja, in vihar čustev se lahko prične! > SAMO RUGELJ

JILL SHALVIS

VSELEJ V MOJIH MISLIH

Lucky Harbor, knj. 8
prevod: Ljubica Karim Rodošek
Hiša knjig, 2021, m. v., 371 str., 13,95 €

Slovenskim ljubiteljem ljubezenskih prigod že znana ameriška avtorica v svojo priljubljeno serijo *Lucky Harbor* dodaja še eno zgodbo. Glavna junakinja Leah, ki ne zna vedno najti pravega trenutka, se vrne v domači kraj, da bi pomagala babici voditi pekarno. Medtem ko vse mesto gleda resničnostni kuharski šov in se sprašuje, ali bo Leah zmagovalka, pa se slednja sooča s svojimi strahovi, dvomi, ki ji jih je vcepil oče, in hkrati skuša s svojim najboljšim prijateljem Jackom prelistati vse, da sta par, kar najbolj razveseli njegovo mamo. Strastna zgodba z nevarnimi trenutki, ko neznanec podtakne požar, bralca vodi do konca – bosta Jack in Leah res le prijatelja? > AJDA VODLAN

SAM TSCHIDA

SIRI, KDO SEM?

prevod: Jedrt Lapuh Maležič
Sanje, zbirka Sanje. Roman,
2021, m. v., 293 str., 16 €

Mlada in čedna milenijka se z veliko rano na glavi zbudi iz kome in vse, kar ima pri sebi, so rumena dizajnerska obleka, šminka in telefon. V bolnišnici ne morejo ugotoviti njene identitete, sama pa se prav ničesar ne spomni, zato se po sledih svojega življenja odpravi s pomočjo telefona. Siri, iPhonova virtualna glasovna asistentka, ji razkrije, da ji je ime Mia, objave na Instagram profilu pa ji košček za koščkom sestavljajo čudno sliko njenega življenja. Ko tako z novim prijateljem, introvertiranim nevroznanstvenikom Maxom, tava po ulicah Los Angelesa, se vedno bolj sprašuje, ali se sploh hoče vrniti med stare znance in v tirnice svojega prejšnjega življenja? Trendovski prvenec mlade ameriške avtorice je mešanica sodobne romantične komedije in lahkotne detektivke, ki v maniri spletnih vplivnežev kar kliče po všečkih in delitvah. > RENATE RUGELJ

ANNE MALLORY

ENA NOČ NIKOLI NI DOVOLJ

serija Skrivnosti, knj. 2
prevod: Branka Šnek Oset
Hiša knjig, 2021, m. v., 429 str., 13,95 €

Pred šestimi leti smo dobili prvi prevod enega izmed odličnih zgodovinskih ljubezenskih romanov ameriške avtorice, ki piše pod imenom Anne Mallory, šele letos pa smo dobili naslednjega. Roman Merrick je vpliven moški iz londonskega podzemlja in lastnik priljubljene igralnice, v kateri se zbira londonska smetana. Ko močno zadolženi lord Chatsworth s povzpetniškim politikom sklene nespodobno stavo za večer s svojo lepo hčerjo, Roman poskrbi, da te partije ne bo izgubil. Charlotte Chatsworth je namreč že nekajkrat pritegnila njegovo pozornost ... A noč z nevarnim Romanom Merrickom nikakor ni to, kar je Charlotte pričakovala kot poplačilo dolga. Namesto z njenimi krili si je dal opravka z njenimi mislimi in jo izzval na pustolovščino, ki bo obema spremenila življenje ... > KLARA JARC

TERESA MEDEIROS

ENA ŠKANDALOZNA NOČ

serija Sestre Farleigh, knj. 2
prevod: Irma Kukovič
Hiša knjig, 2021, m. v., 355 str., 13,25 €

Prikupna mladenka Lottie Fairleigh, ki jo njena družina ravno pripravlja za vstop v visoko družbo, v kateri naj bi spoznala potencialne snubce, je po naravi zelo zvedava in se poživlja na omikano vedenje, s kakršnim naj bi bila obdana vsaka mlada debitantka. Namesto tega se na večer, ko ji njena družina pripravlja debitantski ples, splazi skozi okno, da bi se v živo prepričala, kako je videti tetin sosed, zloglasni Morilski markiz. A njeno srečanje s Haydnom St. Clairrom, kakor se v resnici imenuje tetin sosed, jo pusti brez besed, še bolj pa onemi ob posledicah, ki si jih nakoplje z brezglavim plezanjem skozi okno. Je sploh možno, da bo Lottiejino življenje še kdaj srečno, ljubeče, brez strahov iz preteklosti in neljubih presenečenj, ali pa bo morala ves čas plačevati davek za svoje škandalozno početje? Prikupno branje za vse večne romantike in ljubitelje regentskih ljubezenskih romanov. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Spletna knjigarna

Vse kar potrebuješ je knjiga in skodelica čaja.

koda **MOJIHS** za 5% popust

MOJA KNJIGA .SI

Romani že za samo 4,99 €.

Sledi nam na #mojaknjiga

- kriminalke • leposlovje • ljubezenski romani • biografije •
- osebna, duhovna rast • kuharice • zdravje • priročniki •
- turizem, narava • otroško, mladinsko branje •

www.mojaknjiga.si

ZLATKA RAKOVEC-FELSER

MATI KRALJEV

Elizabeta, vnukinja Barbare Celjske

Celjska Mohorjeva družba, 2021, t. v., 292 str., 29 €

Avtorica romana Zlatka Rakovec-Felser je upokojena univerzitetna profesorica, avtorica številnih znanstvenih monografij, *Mati kraljev* pa je njen tretji roman. Tematika celjskih grofov že dolgo vznemirja zgodovinarje, umetnike in tudi laike – okoli njihove rodbine se še vedno spletajo na pol fiktivne zgodbe, kot tudi zgodovinska dejstva, ki jih odkrivajo še v novejšem času.

Elizabeta, vnukinja Barbare Celjske, ni bila zelena nevesta, saj ni bila pretirano lepa, a je kljub vsemu vstopila v dogovorjeni zakon s poljskim kraljem Kazimirjem IV. Jagelonskim – v zakonu se jima je rodilo kar trinajst otrok. V romanu avtorica, ki je tudi psihologinja in psihoterapevtka, pušča viden pečat, saj se dogajanje v samem romanu veže predvsem na odnose med osebami, seveda pa je dobro razviden tudi zgodovinski kontekst – družbene razmere takratnega časa. Avtorica je dobro naslikala podobo preteklega sveta, bralci se z užitkom sprehajamo po čudovitem Krakovu, Ptujju ... V knjigi je tudi opisen pregled oseb, ki so živele v času Elizabete, in rodoslovni prikaz njene družine/rodbine. Vznemirljivo bralsko popotovanje po literariziranim delu zgodovine, ki bralce fikcije vedno znova kliče k branju. > SABINA BURKELJCA

MARIE FORCE

USODNO ZBLIŽANJE; serija Fatalno, knj. 3,5

prevod: Aljaž Krivec

Hiša knjig, 2021, m. v., 187 str., 9,95 €

MARIE FORCE

USODNA ZAMERA: serija Fatalno, knj. 4

prevod: Aljaž Krivec

Hiša knjig, 2021, m. v., 461 str., 13,95 €

Poročnica Sam Holland in senator Nick Cappuano sta junaka, ki ju spremljamo v seriji kriminalno-ljubezenskih romanov priljubljene ameriške avtorice Marie Force. V krajšem nadaljevanju *Usodno zblížanje* se Sam v tednu pred poroko znova posveti nekaj neraziskanim podrobnostim, ki bi lahko vodile do človeka, ki je njenega očeta spravil na invalidski voziček. Na prvi pogled povsem nenevarno raziskovanje jo pripelje v bolnišnico, poleg tega pa tudi groženj s strani njenega bivšega moža ni konec ... V četrtem delu *Usodna zamera* se Sam in Nick ravno vrmeta s poročne potovanja, ko je na vrsti nov primer, Sam pa med kopico čestitk ob poroki pričaka tudi voščilnica s prikrito grožnjo. V kratkih časovnih razmikih Sam preiskuje več primerov smrti, pri katerih sumijo na umore, a žrtve nimajo nobenih sovražnikov. Nove grozilne čestitke namigujejo, da jih nekaj povezuje. Zdi se, da se življenje simpatične detektivke ne bo nikoli umirilo, a ljubezen in podpora moža in družine premagajo vse ovire. > KLARA JARC

ročnega potovanja, ko je na vrsti nov primer, Sam pa med kopico čestitk ob poroki pričaka tudi voščilnica s prikrito grožnjo. V kratkih časovnih razmikih Sam preiskuje več primerov smrti, pri katerih sumijo na umore, a žrtve nimajo nobenih sovražnikov. Nove grozilne čestitke namigujejo, da jih nekaj povezuje. Zdi se, da se življenje simpatične detektivke ne bo nikoli umirilo, a ljubezen in podpora moža in družine premagajo vse ovire. > KLARA JARC

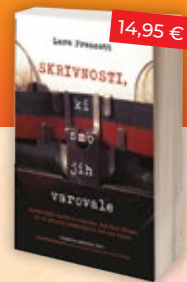
EMILY HENRY

ROMAN ZA PLAŽO

prevod: Irma Kukovič

Hiša knjig, 2021, m. v., 403 str., 13,95 €

Gus in January se po desetih letih spet srečata, ko se ona vseli v skrivno hišo pokojnega očeta. V hiši na obali je njen oče, za katerega je verjela, da imata z mamo ljubeč zakon, živel vzporedno življenje z ljubico. January, ki ji je povrh razpadla dolgoletna zveza, dvojno razočaranje hromi, da ne more več pisati ljubezenskih romanov s srečnim koncem, čeprav bi morala v treh mesecih oddati novo besedilo. Z razkuštranim, mrko privlačnim, vase zaprtim Gusom, ki živi v hiši poleg, se poznata še iz divjih študentskih časov, ko sta na nekem žuru skoraj ... Sedaj pa sta literarna tekmeča, le da ona piše ljubiče s srečnim koncem in on resne romane, v katerih vsi pomrejo. Nemudoma zaprasketa pisateljska tekmovalnost, ki se izcimi v stavo, da sta zmožna med seboj zamenjati žanra in napisati dobro knjigo. Toda intelektualno iskrenje se postopoma prelije v vroče, komaj zadrževano poženje, ko se pod *naključnimi* dotiki ježi koža. Nato pa zori v trdno ljubezen, ki celi srca in briše stare strahove. Zabavno, nežno, zapeljivo in strastno! > MAJA ČREPINŠEK

Lara Prescott

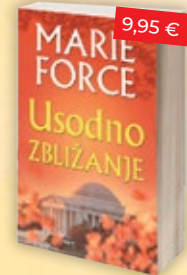
Skrivnosti, ki smo jih varovali

Colson Whitehead

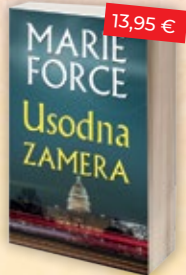
Fantje iz Nickla

Dobitnik Pulitzerjeve nagrade

Marie Force

Usodno zblížanje
zbirka Fatalno 3.5

Marie Force

Usodna zamera
zbirka Fatalno 4

Marie Force

Samo ljubezen
zbirka Green Mountain

Greer Hendricks in Sarah Pekkanen

Nisi sama

Pandova čarobna pustolovščina

Diane C. Ohanesian

BON21 za KNJIGE!

Nakup v knjigarni Galarna.

040 922 522

info@galarna.si

Interaktivne slikavnice o **ZMAJU**

Ne zbudi Zmaja
Kdo ima rad Zmaja?
Bodi to, kar si, Zmaj

19,90 € / naslov

Bianca Schulze, Samara Hardy

Distribucija Avrora

e: info@galarna.si

t: 040 922 522

www.galarna.si

ROBERT GALBRAITH

NEMIRNA KRI

serija Cormoran Strike, knj. 5

prevod: Tina Stanek

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,

2021, t. v., 903 str., 39,99 €, JAK

... psevdonim
J. K. Rowling ...

Detektiv Cormoran Strike, do zdaj že junak štirih kriminalk (*Klic kukavice, Sviloprejka, Po poti zla in Smrtonosna belina*), ki jih je J. K. Rowling pred leti začela pisati pod psevdonimom Robert Galbraith, se do zdaj ni ukvarjal z zastaranimi primeri. Eno se je ukvarjati z zločini, pri katerih so sledi vsaj približno še sveže, drugo pa je kopati po preteklosti, ki je skorajda pozabljena. A v njegovem novem primeru in knjigi *Nemirna kri* (iz leta 2020), ki po svojem obsegu bolj kot na klasično kriminalko spominja na fantastične epose Georgea R. R. Martina, se zgodi prav to. Cormoran Strike ravno zapusti gostilno, v kateri se je družil s svojim starim prijateljem, ko ga na ulici ustavi ženska ter ga naprosi, če bi se lahko lotil izginotja njene mame, ki jo pogrešajo že od daljnega leta 1974, na to, da se je obrnila ravno nanj, pa jo je posredno napotila tudi ženska-medij, ki se sporazumeva z onstranstvom. V tistem času je na območju, kjer je živela njena mama, pustošil tudi serijski morilec Dennis Creed, ki je zaprl sedem drugih žensk, jih mučil in kasneje umoril, vendar pri njem niso našli njenih sledi. Strike je nekaj časa v dilemi, kaj naj naredi, potem pa se z naročnico dogovori, da za eno leto prevzame primer in skuša ugotoviti, kaj se je zgodilo s pogrešano: Creed se tako njemu kot njegovi partnerici zdi najbolj verjeten prvi osumljenec ... in ta disciplinirano spisana detektivska zgodba, ki ima še druge vsebinske niti, se lahko začne. > SAMO RUGELJ

AGATHA CHRISTIE

UMORI PO ABECEDI

prevod: Breda Konte

Mladinska knjiga, zbirka Krimi,

2021, t. v., 274 str., 32,99 €

Agatha Christie

Britanska avtorica Agatha Christie (1890–1976) velja za kraljico detektivskega žanra in najbolj brano avtorico detektivk na svetu. Njene romane je po številu prodanih izvodov prehitelo le *Sveto pismo*. V svojih kriminalkah je ustvarila lik briljantnega detektiva Hercula Poirota, ki je

poleg Sherlocka Holmesa verjetno najbolj znan in priljubljen fiktivni detektiv. Pri Mladinski knjigi je letos izšla osvežena izdaja knjige *Umori po abecedi*, trinajsti primer Hercula Poirota, ki je bila prvič objavljena leta 1936 (v slovenščini je delo prvič izšlo leta 1993), in velja za eno najbolj intrigantnih zgodb. Zagonetka se začne tako, da Poirot prejme pismo, v katerem skrivnostni ABC razkrije kraj in čas zločina in izzove Poirota, da ga ujame. Pismo pokaže Hastingsu in inšpektorju Jappu, ki ga sprva zavrneta kot prevaro, vendar se kmalu v različnih mestih pričnejo pojavljati žrtve, ki jim je skupno le to, da morilec pred tragedijo Poirotu pošlje pismo, da so izbrane po abecednem vrstnem redu in da je na prizorišču vsakega zločina ABC knjiga vlakov. Poirot se mora tokrat bolj kot na namige zanesti na svoje male sive celice, da mu bo uspelo ugotoviti, kdo je morilec. Tekoča pripoved, ki spretno prepleta različne plasti zgodbe, vas bo držala v napetosti do zadnje strani. > GORDANA GRANATIR

Akcija za bralce revije BUKLA

Prejmite sveže novice iz sveta računalništva vsakih 14 dni v vaš poštni nabiralnik!

Letna naročnina na revijo
Računalniške novice (21 številok)
skupaj z **darilom** za samo **33,50 €**

Izbirate lahko med :

Power Bank Baseus 10 000 mAh

USB ključ Apacer 3.1 128 GB

Akcija velja do 30. 11. 2021 oz. do razprodaje zalog!

Več info na: narocnine@stromboli.si 01 620 88 00

VID LEGRADIĆ

TRAVID

Za devetimi zvezdami

Knjige TraVid, 2021, m. v., 439 str., 23 €

Naj že na začetku povem, da gre za izjemno domačo avanturistično znanstveno fantastiko, ki jo prevevajo podobno vase vsrkajoče vzdušje, tempo in gradnja sveta, kot ga je premogla izvirna trilogija *Vojne zvezd*. Vid Legradić je turistični vodnik in popotnik (leta 2019 je izdal svoj prvenec, potopisni roman *Zgodba o potovanju*, v katerem je opisal svoja življenjska doživetja s potovanji), ki je svoje izkušnje prelil v osrednjega literarnega junaka. Petintridesetletni Travid Urs je namreč v daljni prihodnosti, ko se je človeštvo razširilo na 1985 planetov, povezanih v Vesoljsko Unijo, samostojen turistični vodnik. Iznajdljiv svobodnjak, ki se ne pusti krotiti, a z glavo na pravem mestu, kadar to šteje, opravlja vsakovrstna vodniška dela. Od planeta do planeta potuje s svojim vesoljskim plovilom (ljubkovalno ga kliče Srebrna Zver – naveza, ki deluje podobno kot Han Solo in Milenijski sokol), ki je tudi njegov dom. Brezskrbni vsakdan pa se mu povsem zasučé, ko sprejme delo vodnika-voznika ministra Unije. Ko je na proslavi obletnice podpisa premirja med Zemljani in metuljem podobno raso Papiilonemi priča atentatu, je proti svoji volji pahnen v osrčje zarote, ki kroji usodo galaksije. Knjiga navduši z raznolikimi prizorišči in filmsko razburljivostjo. Ob tem me je docela prevzela predstavitev sveta: Legradić očitno s prekaljenimi očmi popotnega vodnika ve, kako privlačno podati bodočnost, tuje planete in rase z njihovimi bistvenimi naravnimi, družbenimi in tehnološkimi značilnostmi, kajti vzpostavljene in opisane so tako prepričljivo, da se bralcu pred očmi zlahka izrisujejo podobe eksotičnih krajev in bitij. Travidu se med dogodivščinami pridružita še nenavaden Nezemljan in lepa sopotnica, in čeprav roman ponudi zaključek, je avtorju z njim uspelo sestaviti tako izvrstno zamišljeno knjižno vesolje, da bi bilo škoda, če se ne bi razvil v serijo. Zelo priporočam! > ALEŠ CIMPRČ

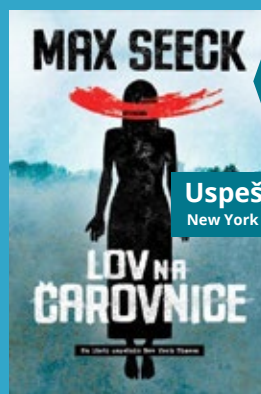
JAKOB KONDA

SKRIVNOST SRŽI

1. del

Primus, zbirka Avtorji,
2021, m. v., 256 str., 24 €

Marsikdo se ne zaveda, kako bogato mitološko izročilo imamo Slovenci. Zato se lahko le veselimo, da je Jakob Konda, sicer profesor angleščine in ljubitelj vsega domišljjskega, za svoj knjižni prvenec snov za pripoved črpal iz mitologije naših prednamcev. Fantazijski roman, ki po slogu zelo spominja na mehko Tolkienovo pisanje – s pesmimi vred – in platenje povesti, s katero mu tudi odraslim uspe razburkati domišljijo do te mere, da se jim s skorajda otroško željo zahoče nepozabnih pustolovščin. Konda nas popelje v Šajerski podobno Sončno deželo (tamkajšnja plemena in prebivalci nosijo slovenska predkrščanska imena), ki preide pod oblast treh Rdečih čarodejev. Njihovi nameni so neznani, toda ko je vojščak Ganej priča zlohodni prevari, se zapriseže k maščevanju. Skupaj s prijateljem iz otroštva, nekoliko hobitskim Jaroslavom, se znajdetta na življenjski avanturi, na kateri srečata slikovite like in običeta vznemirljive kraje. Naleteli bomo na zlatoroge, komajda ušli zapeljivi rusalki, se pogovarjali s Kurentom in spoznali, kako sta božanstvi Pomladnik in Morena ustvarila letne čase. Avantura postreže z nevarnimi prigodami, tudi tragedijami, a se je, kot je moč na zlatorogova volja, drži upanje po srečnem koncu. Nadaljevanje s podnaslovom *Padec magije* bo kmalu na voljo. > ALEŠ CIMPRČ

**SVETOVNI
USPEŠNICI**Uspešnica
New York TimesaBralna zabava
brez primere!
(revija Bukla)

17,99 EUR

14,99 EUR

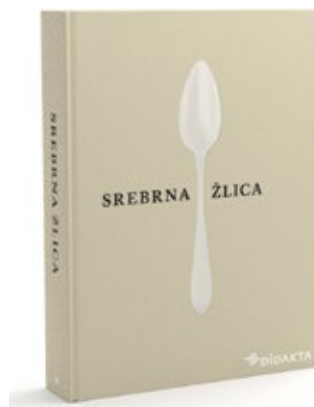

24,99 EUR

KNJIGI JESPERJA JUULA

24,99 EUR

NOVA JUBILEJNA IZDAJA

**Biblija italijanske kuhinje
SREBRNA ŽLICA**

Vrhunska knjiga o italijanski kuhinji vsebuje več kot sto skrbno izbranih tradicionalnih receptov, nabranih in popisanih po raznolikih pokrajinah Italije.

Prednaročniška cena: 49,99 EUR

Redna cena: 55 EUR (izid: november)

Novo dogodivščine z Vilmo in Vilijem!**OKOLI SVETA
SKRIVNOSTNA POŠAST**

17,99 €/izv

MELANIE WENZEL

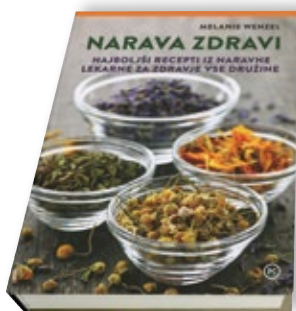
NARAVA ZDRAVI

Najboljši recepti iz naravne lekarnice za zdravje vse družine

prevod: Aleš Učakar

Mladinska knjiga,

2021, m. v., 240 str., 27,99 €

Naravno zdravlilstvo je staro vsaj toliko kot človeštvo. Verjetno je pračlovek sledil le instinktu, a z napredovanjem civilizacije se je večala tudi zakladnica izkušenj in znanja o tem. Priljubljena nemška zeliščarica pravi, da za recepte iz te knjige ne potrebujete medicinskega predznanja niti profesionalne opreme, sveže sestavine lahko nabere te kar na najbližjem travniku ali pa si zagotovite posušene v zeliščni lekarni ali na tržnici. Seveda je prepričanje, da si z naravnimi pripravki, čaji, mazili in tinkturami ni mogoče narediti škode, zelo zmotno. Treba jih je skrbno pripravljati in odmerjati njihovo uporabo, zato so v uvodnem delu natančno popisane potrebščine in postopki njihove pravilne izdelave. Zagotovo je že marsikdo svojim otrokom pripravil čaj proti napenjanju in kolikam, morda z domačim mazilom namazal smrkvav nos, popil bezgov sirup proti kašlju ali šentjanžvevo olje nanese na poškodovano kožo. A naravna zakladnica ponuja še veliko več, hripavost in kašelj lahko poleg različnih napitkov lajšamo z raztopinami za grgranje, zdravilnim medom, zeliščno parno inhalacijo itn. Za mir v duši pa si lahko pripravimo zeliščni tonik, zdravilni kis ali rožni dišavn prašek. Poleg številnih pripravkov za boljše počutje je v knjigi zbranih tudi nekaj receptov posebej za moške, ženske in starejše, pa še vse zdravilne rastline so podrobno predstavljene. > RENATE RUGELJ

... knjiga
priljubljene
zeliščarice ...

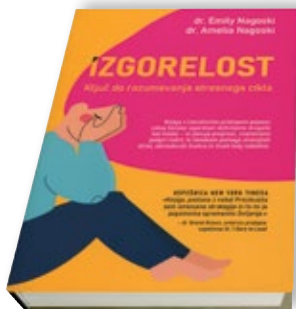
EMILY NAGOSKI, AMELIA NAGOSKI

IZGORELOST

Ključ do razumevanja stresnega cikla

prevod: Esther Daniela Kogoj

Hiša knjig, 2021, m. v., 244 str., 24,99 €

Pričujoča knjiga je namenjena tistim ženskam, ki se počutijo preobremenjene, čustveno izčrpane in osebno neizpolnjene, napisali pa sta jo sestri dvojčici, ena je promotorka zdravega življenja, druga zborovodkinja, obe pa imata v žepu doktorat. Ker so zgodbe najboljše učiteljice, lahko v knjigi sledimo pripovedi dveh žensk, Julie, obremenjene pedagoginje, ki se ji je uprlo lastno telo in jo prisililo, da se ustavi in mu prisluhne, in Sophie, inženirke, ki se ne želi pokoriti pravilom patriarhata. S sočutjem, optimizmom in inovativnim pristopom nam avtorici pomagata prekiniti biološki stresni cikel, se soočiti s stresom, obvladati stresorje, vrniti v stanje sprostitve, uravnati čustvene frustracije, imeti rade svoje telo, si dovoliti pravi počitek, se povezati s sabo in drugimi ter tako preprečiti izgorelost. Ob pomoči znanosti, ki nam odpira oči, dobrih nasvetov in koristnih vaj se bo v tej knjigi našla marsikatera ženska in dobila moč, da svoje življenje spremeni na bolje. > BETI HLEBEC

... pomaga
prekiniti biološki
stresni cikel ...

JASON FUNG

DEBELOSTI DO DNA

Razvozlanje skrivnosti hujšanja

prevod: Jure Šešet

Primus, zbirka InZdravje,

2021, m. v., 370 str., 27,90 €

Jason Fung je kanadski nefrolog, ki se je mednarodno prebil s knjigo *Debelosti do dna* iz leta 2016 (sledile so še njegove knjige o sladkorni bolezni, raku in postenju), v kateri je skušal preučiti in ovreči glavne mite, ki vladajo v zvezi z debelostjo ter njenim odpravljanjem (hujšanjem). Fung argumentirano trdi, da je večina shujševalnih diet na daljši rok (leto dni in več) neučinkovitih, saj ima telo vgrajene mehanizme, s katerimi skuša po določenem času povrniti prejšnjo težo. Temu se lahko človek zoperstavi (zgolj) s kombinacijo ustreznih prehranskih in splošnih življenjskih odločitev. Te se razpenjajo vse od tega, da uživa čim manj nepotrebnih sladkorjev, prek zmanjšane uživanja predelanih žit, omejenega uživanja beljakovin, do večjega uživanja vlaknin in naravnih maščob. Ob tem lahko posameznik seveda pomembno vpliva tudi na to, kdaj uživa hrano in v kakšnih presledkih. Post, torej načrtno odrekanje uživanju hrane za določen čas, je po Fungu, poleg njene sestave, tudi ključen element pri ohranjanju nižje teže in ima ob tem tudi druge zdravilne učinke. Uporabno! > SAMO RUGELJ

JACOB LIBERMAN

SVETLOBA

Zdravilo prihodnosti

prevod: Lidija Krefc

Ara, 2021, m. v., 332 str., 24,90 €

»Če želimo zares videti, moramo razširiti svoje (vidno) obzorje in se osredotočiti še na mnogo več, ne zgolj na tisto, kar v določenem trenutku vidi naše oko.« Nekako tako bi lahko povzeli osrednja razmišljanja in dognanja dr. Jacoba Libermana, avtorja te knjige, ki svojo poklicno pozornost že vse življenje usmerja na zdravilno moč svetlobe in njen blagodejni učinek na naše psihofizično počutje. Še posebej veliko pozornost namenja sintoniki, posebni terapiji z različnimi vidnimi spektri svetlobe, s katerimi je mogoče zdraviti oči, pa tudi številne druge fizične in celo psihične simptome. Dognanja o zdravilnih svetlobnih spektrih je med prvimi preizkusil na svoji mami, ki je že dolgo zelo slabo videla, potem pa ji je njen sin s posebnimi svetlobnimi terapijami povrnil skoraj celoten vid. Podobnih zgodb o ozdravitvah, ki veljajo med marsikaterimi njegovimi pacienti že za prav čudežne, ima ta ameriški znanstvenik še ogromno v rokavu in precej od njih jih razodene tudi v pričujoči, zares zanimivi knjigi. Da ne bo pomote: Libermanovo delo ni nikakršno šarlatanstvo, ampak gre za povsem znanstveno dokazane postopke, ki jih je ta zdravnik in raziskovalec – za svoje delo je bil pred dvema letoma med drugim nagrajen z nagrado za dosežke v svetlobni medicini – v svoji dolgoletni karieri izpilil do obisti. Prepustimo se torej blagodejni moči svetlobe, ki (tudi skozi pričujočo knjigo) boža od zunaj navznoter in nam prinaša novo energijo ter čvrsto psihofizično zdravje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

knjigarna
www.bukla.si

alibi2.1

FESTIVAL KRIMINALKE 24.–25. 9. 2021, Maribor

Velika dvorana v Lutkovnem gledališču Maribor

Petek, 24. september

**19:30 Projekcija serije Primeri inšpektorja Vrenka:
Zlatovranka, Retrospektiva**

Sobota, 25. september

**10:00 Sprehod z Avgustom Demšarjem
po poteh inšpektorja Vrenka**

**12:00 Projekcija serije Primeri inšpektorja Vrenka:
Brez zavor in pogovor s filmsko ekipo**

17:30 Fenomen slovenske kriminalke

Okrogla miza, moderira Petra Vidali,
sodelujejo Mirt Komel, Aljoša Harlamov, Primož Mlačnik

**19:30 Literarni večer:
Avgust Demšar, Tadej Golob, Tone Frelj**
Moderira Renato Bratkovič

Založba Pivec

POMEMBNO:

Vsi dogodki na festivalu so brezplačni. • Rezervacije za ogled projekcij Primeri inšpektorja Vrenka sprejemamo po e-pošti: tjasa@zalozba-pivec.com. • Skladno z veljavnim odlokom o začasni omejitvi ponujanja kulturnih storitev končnim uporabnikom v RS se lahko javnih kulturnih prireditev udeležijo le osebe s potrdilom o negativnem testu, cepljenju ali prebolelem covidu 19 (PCT pogoj).

CARLOS RÍOS

UŽIVAJ PRAVO HRANO

prevod: Katja Mrak

Hiša knjig, 2021, m. v., 407 str., 26,99 €

Ker je na naših vsakodnevni jedilnikih vedno več predelane hrane, je na drugi strani tudi vedno več zagovornikov uživanja nepredelane ali čim manj predelane hrane. Eden glasnejših na družbenih omrežjih je mladi Španec Carlos Rios (1991), nutricionist, ki je svoj življenjski slog spremenil v pravo gibanje (*realfooding*). Z vodnikom želi širiti ključne informacije in ozaveščati ljudi, da imajo pravico do prave zdrave hrane, oziroma predlaga, naj si izbirajo tako hrano, ki nima trgovske etikete z množico umetnih konzervansov, soli, sladkorjev, barvil, emulgatorjev in drugih onesnaževalcev. V ta namen poleg teoretičnih izhodišč mnogih znanstvenikov ponudi tudi recepte za uravnotežene obroke, pa tudi svoje izkušnje in trike, kako se čim hitreje preobraziti v pravega realfooderja in se začeti bolj zdravo prehranjevati. > BETI HLEBEC

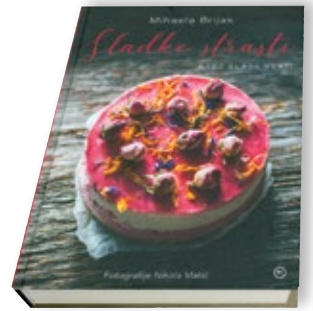
MIHAELA BRIJAK

SLADKE STRASTI BREZ SLABE VESTI

fotografije: Nikola Matić; prevod: Mojca Vodušek

Mladinska knjiga, 2021, t. v., 199 str., 24,99 €

Ambiciozna Hrvatica z bogatimi kuharskimi izkušnjami se je po izgubi redne knjigovodske službe v farmacevtskem podjetju lotila pisanja besedil in zdravih presnih receptov za svojo spletno stran, potem je vodila kulinarične delavnice in na koncu svoje znanje združila tudi v knjigah. Kot ljubiteljica sladkega, lepega in tudi zdravega v svojih receptih kot osnovo uporablja presno moko, naravna barvila, presna sladila, biooreške, rastlinsko mleko in druge zdrave sestavine, ki jih pogosto pripravi kar sama in v knjigi nazorno prikaže tudi njihovo izdelovanje. Recepti njenih presnih sladkic ponujajo pisano paleto keksov, rulad, kolačkov, čokoladnih krem, namazov, pudingov, tort (za katere se je še posebej specializirala), pa tudi presnih palačink, sladledov in napitkov. Uporablja veliko mandljev, lešnikov, orehov, indijskih in brazilskih oreškov, vse vrste sadja, semen in kakava v prahu. Čudovite sladice nastajajo brez peke, so brez glutena in ne vsebujejo sladkorja. Velja preskusiti. > RENATE RUGELJ

BARBARA ČERNE

MARMELADE IN ŽELEJI Z ZELIŠČI

Ara, 2021, m. v., 158 str., 9,90 €

Gotovo poznamo več kot sto zelišč in začimb, ki jih lahko uživamo in uporabljamo tudi za zdravljenje. Mnoga od njih lahko skupaj s sadjem in začimbami pristanejo v sladkih marmeladah in želejih ter tako združijo prijetno s koristnim. Ste kdaj razmišljali, da bi v breskovo marmelado umešali rožmarin, ki vsebuje veliko železa in vlaknin, pa tudi antioksidante, ali pa zdravilni žajbelj dodali priljubljeni domači marelični marmeladi? Pričujoči priročnik nam na zelo enostaven način pomaga napolniti shrambo z raznolikimi sladkimi kombinacijami pripravkov iz narave, ki nam pomagajo ohranjati zdravje in nas hkrati posladkajo. > RENATE RUGELJ

Plezalni vodnik MODERNE VEČRAZTEŽAJNE SMERI, MODERN MULTI-PITCH CLIMBS

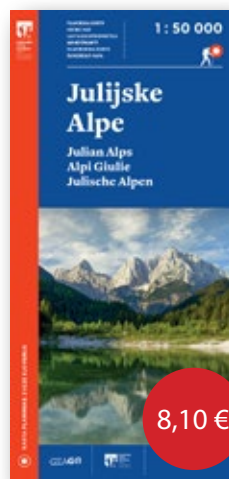
Andrej Grmovšek in Viktor Relja

34,90 €

DDV je vključen v ceno.

- Zbranih je 255 smeri v 58 gorah oziroma stenah naših Alp, po športnoplezalni francoski lestvici ocenjenih od 4b do 8a+ in dolgih do 700 metrov.
- Opisi in slike sten z vrisanimi smermi so pregledno razporejeni od zahoda proti vzhodu Slovenije.
- Pregledne zemljevide z označenimi izhodišči in vstopi v smeri dopolnjujejo koordinate obeh točk in kode QR.

JULIJSKE ALPE 1 : 50.000

8,10 €

Planinski zemljevid Julijske Alpe 1 : 50.000 - celotno območje visokogorja Julijskih Alp. Zahodni rob zemljevida se konča s Fojdo, Dunjo in Tabljo v Italiji, Bledom in Sorico na vzhodu, medtem ko severni rob določajo Karavanke, južnega pa Baška grapa, s Tolminom in Matajurjem.

**KOLEDAR
2022**

Prekrasni trenutki vseh letnih časov na planinskem koledarju že na voljo!

4,90 €

Planinska trgovina PZS Informacije in naročila na sedežu PZS: Ob železnici 30 a, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti**: p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu**: 01 43 45 684 v času uradnih ur, **faksu**: 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka**: 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila**: narocilo@pzs.si ali **spletna trgovina PZS**: <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Ob železnici 30 a: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

ELISABETH LUKAS

STORI PRVI KORAKReševanje sporov,
ustvarjanje miruprevod: Alexandra Natalie Zaleznik
Celjska Mohorjeva družba, zbirka Smisel,
2021, m. v., 239 str., 23,50 €

... kdor ne zmore
voditi samega
sebe, ni zmožen
voditi drugih ...

Avtorica, najbolj znana učenka Viktorja E. Frankla, verjame, da mora vsak upravljati svoje življenje, in kdor ne zmore voditi samega sebe, ni zmožen voditi drugih. V pričujočem delu nas uči umetnosti ustvarjanja miru (s samim seboj ali sočlovekom) in spreminjanja nasprotovanja v sodelovanje. S teorijo in konkretnimi primeri v štirih poglavjih razloži, zakaj filozofija *oko za oko* ne deluje in kako ustvarja nadaljnja sovraštva ter nezadovoljstvo. Rešitev je narediti prvi korak v drugo smer. Bodisi da gre za nesporazume v ljubezenskih razmerjih, spore v službi ali pa navsezadnje za mednarodne državne konflikte, reševanje vedno poteka na podoben način in vključuje predvsem poslušanje ter razumevanje sebe in sočloveka. Lukasova s svojimi dolgoletnimi izkušnjami v psihoterapiji ponudi konkretna navodila, kako to narediti, njeni nasveti pa temeljijo na Franklovi definiciji, da je človek »bitje, ki se v vsakem trenutku odloči, kaj bo storilo v naslednjem trenutku«. Ker človek ni sam po sebi, ampak to šele postane, je ravno v tem pravi ključ reševanja težav. Upravljanje sporov je upravljanje sebe, med drugim tudi upravljanje trpljenja. Knjiga bo zanimivo branje tako za poznavalce področja, ki pogosto posegajo po zbirki Smisel, kot tudi za vse novince na področju logoterapije. > AJDA VODLAN

RUSSELL BRAND

OKREVANJE

Osvobodite se svojih zasvojenosti

prevod: Višnja Jerman
Primus, zbirka SamoSvoji,
2021, m. v., 327 str., 25,90 €

... priznani
filmski zvezdnik
in komik ...

Se globoko v sebi zavedate, da ste zasvojeni z alkoholom, drogami, seksom, igrami na srečo, odnosi ali s čim drugim, pa vendar si vsakodnevno postrežete s stoterimi izgovori, ki vas odvrčajo od zdravljenja? Menite, da so za vse težave v vašem življenju krivi drugi? Če ste vsaj na eno vprašanje odgovorili pritrdilno, potem ta knjiga nikakor ne bo za vas! Čisto resno! Kajti njen avtor Russell Brand, priznani filmski zvezdnik in komik, bralcu že takoj na začetku postreže z neizprosno resnico, da se bo moral vsak, ki se želi ozdraviti zasvojenosti, pošteno soočiti s sabo, si priznati, da je svoje življenje povsem zavozil in da bi ga zdaj rad nepreklicno spremenil. No, v resnici je to zgolj začetek, saj ga potem čaka še trdo delo po programu dvanajstih korakov, ki ne veljajo, kot mnogi mislijo, zgolj za alkoholne odvisnike, ampak tudi za vse druge vrste zasvojenosti. Iskrivi Brand je program priredil s svojimi besedami, mu vdahnil še večjo razumljivost in ga obogatil s številnimi vprašanji in napotki, ki kličejo k temeljitemu delu na sebi. Ja, res je, zdravljenje katerekoli zasvojenosti je, kot priznava tudi avtor tega pronicljivega priročnika, obdanega z obilo iskrenosti in zdravega humorja, zelo naporen proces, ki pa se ga vsekakor da usvojiti in ponotranjiti. Več kot poučna in dobrodošla knjiga na poti k okrevanju od vseh mogočih zasvojenosti! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Pro Acta priporočča:

USPEŠNI POD PRITISKOM

24,99 €

ABC OSEBNOSTI

29,90 €

POSTANITE PILOT SVOJEGA PODJETJA

24,99 €

ENOMINUTNI FITNES ZA DUŠO IN TELO

19,97 €

Naročila na <https://proacta.si/trgovina/>

Anamarija Lukovac je pri 19 letih zmagala na natečaju revije *Cosmopolitan* in postala njena redna kolumnistka, kar ji je odprlo življenjsko pot, ki je njene vrstnice spominjala na Andy iz *Hudičevke v Pradi*. Toda v zakulisju bleščečega uspeha je bil trden temelj – strastno prepuščanje delu, ustvarjalnosti in pogumu. O tem in vsem drugem, kar se ji je dogajalo v sedmih letih odraščanja iz dekleta v žensko, pripoveduje *Cvetenje* – knjiga izbranih kolumn, ki so dosegale izjemno veliko branost. Za Buklo je razkrila, kaj je bila skrivnost uspeha in kako kolumne odmevajo danes.

»Rada bi vlivala pogum in vero, spodbujala prijaznost in ustvarjalnost.«

ANAMARIJA LUKOVAC

CVETENJE

Premišljevanja o življenju

ilustracije: Petra Lukovac

Mladinska knjiga,

2021, m. v., 237 str., 44,99 €

Bukla: Za vaše kolumne je značilna iskrenost, četudi bi si pri tem kdaj boleče obdrgnili lastno samoljubje.

Kje je meja iskrenosti, ko pišete javno objavo?

Lukovac: Iskrenost v mojem pisanju je nekaj, k čemur sem zares stremela in se morala vsakič znova opozarjati, da so besede res bile iskrene. Zdi se mi, da mi je z leti vedno bolj uspevalo povedati tako, kot sem zares mislila in čutila. Včasih sem se pretvarjala, da mojih besedil ne bo nihče bral in je bilo lažje nekaj napisati iskreno, čeprav sem na primer po pregledu svojih dnevnikov opazila, da tudi pred sabo včasih v svojem pisanju nisem popolnoma iskrena.

Bukla: O čem ne bi pisali?

Lukovac: Veliko je tem, o katerih bi si želela spregovoriti, pa imam zadržek, bodisi zato, ker bi za tovrstno iskrenost morala že v osnovi v bralci imeti zelo intimen odnos, bodisi ker me je strah odziva javnosti. Definitivno nisem želela (iskreno) pisati o stvareh in rečeh, ki se tičejo drugih ljudi v mojem življenju ali delov mene, o katerih z »mojimi ljudmi«, ki bi jim te kolumne lahko prišle v roke, (še) nisem govorila osebno. Nisem si želela, da bi ljudje iz mojega življenja nekaj preveč iskrenega, osebnega ali bolečega prej prebrali v mediju ali knjigi, preden bi to slišali od mene.

Bukla: V zgodnjih zapisih, ko ste bili stari 19 let, sebi in bralkam pogosto delite nasvete in spoznanja o pravi poti. V kasnejših letih je tega manj. Kaj se je zgodilo?

Lukovac: Sprva sem še dobivala usmeritve glede pisanja od urednice – tako teme kot predloge člankov, po vzorcu katerih Cosmo ponavadi pripravlja vsebine. Tako sem na začetku sledila »how to« formi Cosmo člankov, ki so bili takrat aktualni, kasneje sem zajadrala po svoje. Poleg tega pa sem na neki točki začela sama sebi iti na živce s tem, da sem drugim govorila, kako bi naj živeli. Želela sem se čim bolj znebiti moraliziranja in obenem bralkam vseeno podati usmeritve za lepše življenje, ker se je to na neki način od moje kolumne pričakovalo.

Bukla: Knjigo sestavljajo najbolj brane kolumne sedmih let in nekaj novih. Katero bi izpostavili vi?

Lukovac: Ena mojih najljubših je že od nekdaj kolumna »Ne morem več ustvarjati« in še vedno se

močno poistovetim s kolumno »Strah me je«. Ob zadnjem branju me je moja pretekla različica najbolj navdihnila v kolumnah »O zlomljenem srcu malo drugače«, »Poguma, upanja, ljubezni«, »Leto pandemije« in »Zadnja kolumna«. Zdaj, ko so vse zbrane na enem mestu, opažam, da je bilo, po mojem

trenutnem okusu, najbolj plodovito leto 2017. Kar dokazuje, da je res koristno vzeti absolventsko leto, se raziti s fantom in iti na solo potovanje. :)

Bukla: Kako ste si razložili, da je med kolumnami, ki so imele največji odziv, tista, v kateri razmišljate, zakaj nimate fanta?

Lukovac: Mislim, da je bila na spletu objavljena v pravem času, ko slovenski mediji še niso bili preplavljeni z osebnimi izpovedmi in se razen na kakšnih forumih ni veliko javno govorilo o razmerjih in odnosih. Danes na primer *cosmopolitan.si* piše skoraj samo še o tem – naslovi pa so še veliko bolj »šokantni«. Ljudje so se v kolumni prepoznali. Veliko samskih žensk se je poistovetilo z vprašanjem »Zakaj nimaš fanta?«. Poleg tega je kolumna nekam zadela tudi moške, ki so se počutili užaljene, ker so se v mojem opisu nemara prepoznali in so verjetno težko po grlu spravili redko javno izraženo mnenje o njih. Kolumne se je veliko delilo, pod objavami pa so se bralci vključevali v debato in to je še dodatno privabilo ljudi k branju. Rekla bi, da je bila zaradi hudega razcepa mnenj o zapisanem kolumna nekoliko kontroverzna.

Bukla: Zakaj ste si kot dekle vroče želeli živeti v tujini?

Lukovac: Ko si zdaj želim osmisлити zakaj, je odgovor precej neumen. Želela sem si predvsem drugačne kulise. Mogoče sem pogledala preveč filmov in hrepenela po podobnem življenju. Pa tudi potovanja sem imela vedno zelo rada in sem si naivno predstavljala, da življenje v tujini pomeni podaljšano potovanje. Verjela sem, da dela, kakršnega sem si želela opravljati, ne bom mogla opravljati doma, vsaj ne v takšnih razsežnostih, kot bi to lahko počela v tujini. Tudi uspeh v življenju sem povezovala s tem, da ne ostaneš na istem mestu, kjer si se rodil. Po drugi strani se kraj rojstva in smrti mojih prednikov v zelo malo primerih ujema in imam že v krvi neki zapis, ki me sili k premikanju po svetu.

Bukla: Kaj vas je prepričalo, da sedaj »jeste, molite in ljubite« v Sloveniji?

Lukovac: V času pisanja kolumn sem sicer dvakrat krajše obdobje živela v tujini – na Irskem in Turčiji. Selitvi sta mi dali izkušnjo, ki sem jo

Anamarija Lukovac

potrebovala. Čeprav sem resnično uživala, ko sem živela tam, in bi si želela, da bi trajalo dlje, sem tudi spoznala, da je življenje v tujini vse prej kot podaljšano potovanje. Doma me je zadržala vsakič druga stvar. Na eni točki začetek obetavne kariere, na drugi ljubezen, pa pandemija ... Zdi se mi, da sem morala prepotovati velik del sveta do spoznanja, da imamo v Sloveniji zelo ugodne pogoje za vse, po čemer hrepenim in kar potrebujem. In zelo pomembno mi je postalo, da sem blizu ljudi, ki jih imam rada. Prav tako imam svobodo, da kadar hočem, skočim, na katerikoli konec sveta se mi zljubi. No, vsaj do nedavnega je bilo tako. Včasih sem mislila, kako nepošteno je, da sem se rodila v tako majhni, »nepomembni državi«, danes sem za ta blagoslov neverjetno hvaležna.

Bukla: Kolumne ste ustvarjali v času komuniciranja z nepopolnimi informacijami, toda sami ste se temu spretno izogibali – in uspeli. V čem je skrivnost?

Lukovac: Nekaj moških mi je dalo dobre nasvete. Sokrat: »Vem, da nič ne vem«, Jack Kerouac: »Ničesar vam ne morem ponuditi, razen lastne zmedenosti« in moj oče, ki mi je, ko sem prišla k njemu po nasvet za zaključek neke kolumne,

svetoval, da dobro poslušam pesem *Imagine* Johna Lennona. Nasvet je bil, da takrat, kadar nimam popolnih informacij, pišem o tistem, kar čutim in si želim. Moje kolumne niso bile namenjene podajanju informacij ali interpretiranju informacij iz sveta, pač pa razvijanju lastne intuicije in krepljenju osebnih vrednot, skozi prizmo katerih lahko sam presodiš o vsaki informaciji in tvoriš zase prave odločitve.

Bukla: Vse kolumne, razen tiste, ki se bere v popolni tišini, ste pospremili s predlogom za glasbo, ob kateri naj se bere. Je glasba za vas ozadje, odločilna začimba ali gre za ogrinjalo, ki ustvari čustveno vzdušje?

Lukovac: Pogosto mi je glasba navdih za pisanje, včasih gre zgolj za ozadje ob ustvarjalnem procesu. Ob kolumnah so zapisane skladbe, ki sem jih (v večini primerov) poslušala med pisanjem ali v času, ko sem zbirala misli. Bralcu so lahko uvod pred branjem, ozadje ob branju ali nadaljevanje mojih besed in čas za razmislek o prebranem.

Bukla: V eni izmed kolumn razmišljate o sodobnih vplivnejših in njihovi moralni odgovornosti, saj so bili med največjimi svetovnimi vplivnejši tudi največji hudobneži. Zato bi se moral vsak vplivnež vprašati, kakšen hoče biti. Kaj ste si odgovorili vi?

Lukovac: Rada bi ljudem, na katere imam vpliv, pokazala, kako čudovito je življenje. Rada bi vlivala pogum in vero, spodbujala prijaznost in ustvarjalnost, hkrati pa pokazala, da vsi delamo napake in da se izplača biti pristen. Hrepenim po modrosti. Sploh če bi nekoč imela večji ali pomembnejši vpliv.

Bukla: Pravite, da ste deloholičarka, hkrati pa, da sanjate o času, ko ne počnete ničesar. Kje je točka ravnotežja?

Lukovac: Nisem več deloholičarka. Bila pa sem. Še vedno imam težave s slabo vestjo, kadar se mi zdi, da nisem dovolj produktivna. Ravnavesje med delom in počitkom skušam loviti vsak dan in nimam recepta zanj. Po eni strani se lahko to ravnotežje ustvari tako, da ti je delo v užitek, po drugi pa je ravno to recept za veliko napako. Jasno si skušam začrtati, kaj vse spada pod »rubriko delo«, saj sem nekoč svoje osebne projekte in opravila štela za prosti čas.

Bukla: Kaj počnete sedaj, ko ste po sedmih letih zaključili obdobje kolumnistke pri *Cosmopolitanu*?

Lukovac: Pri *Cosmopolitanu* sem kasneje nadaljevala kot izvršna urednica in se od revije poslovila le pred nekaj meseci. Zdaj delam v marketingu kot ustvarjalka vsebin. Ob tem končujem svoj drugi scenarij za celovečerni film in svetujem ter pomagam pri pripravi scenarijev za filmske in video projekte. Še vedno veliko pišem, le da so zdaj žanri malo drugačni. Predvsem sem sedaj v fazi, ko skušam od pisanja in svojih drugih talentov tudi nekaj zaslužiti in od njih živeti. Malo manj modrujem in malo več poslušam. Je pa res, da izkušnje, kakršna je bila pisanje kolumne, ni mogoče primerjati z ničimer drugim. Sploh v mojem primeru, ker mi je bila pri pisanju ponujena skoraj popolna svoboda. Upam, da se še kdaj srečam s tem.

ANTHONY DE MELLO

NI SE VAM TREBA SPREMINJATI

Zbudite se, vse je v redu

prevod: Anaja Sever

Primus, zbirka Primula, 2021, m. v., 159 str., 22 €

V vsakem od nas je zakoreninjenih kar nekaj zmotnih prepričanj, zaradi katerih si belimo glavo in si otežujemo življenje, pravi pisec te knjige, Anthony de Mello, jezuitski duhovnik, eden največjih duhovnih učiteljev 20. stoletja in avtor številnih uspešnic, ki ljudem kažejo pot do srečnejšega življenja. V tokratni knjigi se osredotoči na naše večno razglabljanje, kaj vse moramo spremeniti, doseči in preobrniti na glavo, da bi dosegli zeleni cilj in svobodneje zadihali. A bolj kot posvečamo vso svojo energijo tovrstnemu razmišljanju, bolj nas naša dejanja in misli oddaljujejo od nas samih, od našega bistva. Življenje je v resnici namreč zelo preprosto, nam de Mello polaga na srce in nas med branjem pouči, kako naj se otresemo vseh bremen in navlak, ki nam jih je natrosilo življenje ali pa jih tovorimo na svojih plečih kot nezavedno dediščino prejšnjih rodov. Za začetek je dovolj, da se ustavimo in si priznamo, da smo takšni, kakršni smo, popolnoma v redu. In potem se bodo začele čudežne preobrazbe. Se zdi prelahko, da bi bilo res? Sezite po tem duhovnem vodniku do osvobajajočega življenja in preizkusite vse de Mellove napotke na lastni koži! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ADRIAN P. KEZELE

GANEŠ OD GLAVE DO RILCA

Ganeševe zgodbe, 2. del

prevod: Tadeja L. Zupan

Chiara, 2021, m. v., 354 str., 23 €

Prav hecen je na trenutke tale Ganeš, klepetav in včasih tudi nekoliko raztresen v svojem razmišljanju in pripovedovanju, a še dobro, da se Adrian P. Kezele, pripovedovalec, po katerem je »spregovoril« Ganeš, tega zelo dobro zaveda, in je zato svojo tokratno knjigo o tem bajeslovnem božanstvu s človeškim trupom in slonjo glavo zastavil zelo premišljeno. V vsakem poglavju ima namreč prvo besedo sicer njegovo veličanstvo Ganeš, ki bralca popelje po čudovitem svetu bajeslovja in osupljivih zgodb, takoj za njim pa si svoj prostor pod (knjižnim) soncem vzame tudi avtor te knjige. Pa ne zato, da bi preglasil njenega osrednjega protagonista oziroma narekovalca vseh sporočil našemu svetu, ampak predvsem iz želje, da (iz) povedanemu vdahne pomen in večjo razumljivost ter iz vsega skupaj potegne obilo iztočnic bralcu v nadaljnji razmislek. A to še ni vse: po potovanju po vseh Ganeševih doživetjih in pričevanjih, tako zelo iskrih, živih in tudi prepredenih z obilico humorja, na koncu izvemo, da je vse, kar smo med branjem doživeli in začutili, šele začetek. Kajti menda nas prava resnica in razodetje šele čakata. Ne preostane nam torej drugega, kot da počakamo na prihajajoča nova Kezeletova dela, ki vedno slovijo po svoji izvirnosti in duhovni barvitosti. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ANSELM GRÜN

GOVORIMO PAZLJIVO – MOLČIMO PREPRIČLJIVO

Žepni seminar za razmišljanje in duhovno rast

prevod: Alenka Novak

Celjska Mohorjeva družba, 2021, pt. v., 103 str., 16 €

Zdi se, kot da smo v nenehnem brezglavem hitenju povsem izgubili stik s sabo in ob tem pozabili na moč poslušanja in govorjenja. In ko smo že ravno pri besedah: mar sploh znamo prisluhniti njihovemu zvenu, jih pazljivo izbirati in z njimi premišljeno nagovarjati svoje bližnje, sodelavce ali pa naključne ljudi, s katerimi smo v stiku v svojem vsakdanjiku? Pater Grün, avtor te knjige, ponuja na njenih straneh obilo tovrstnih razmišljanj, a da ne ostane zgolj pri besedah, sicer stkanih v zelo poglobljene misli, nam pisec v svoji knjižici, ki predstavlja neke vrste pravi mini duhovni seminar, ponudi tudi prostor za ubeseditev naših uvidov in preblistkov. Ob koncu bomo zagotovo dobili povsem drug pogled na pogovor in poslušanje. Ali če povzamemo z avtorjevimi besedami: »Pogovarjati se zame pomeni tudi drug drugega slišati. To pomeni, da si od drugega nekaj vzamem. Drug drugega slišati pomeni biti deležen prihodnosti drugega, njegove zgodbe, izkušnje, razpoloženja, njegovih korenin, njegovega srca. In tako v pogovoru nastane nekaj novega.« > VESNA SIVEC POLJANŠEK

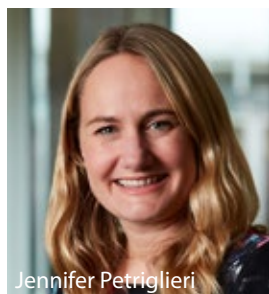
JENNIFER PETRIGLIERI

USKLAJENI PARI

Kako lahko partnerja ob svojem delu cvetita tudi v ljubezni in odnosih

prevod: Anja Radaljic

UMco, zbirka Preobrazba, 2021, m. v., 311 str., 24,90 €

Jennifer Petriglieri

Najbrž ni para, ki si ne bi želel srečne razmerja in zadovoljujoče delovne kariere hkrati, seveda pa se zastavlja vprašanje, ali je pri usklajevanju teh dveh vidikov življenja možno vzpostaviti ustrezno ravnotežje. Večina nasvetov v zvezi z delom in razvojem kariere se namreč nanaša na posameznika, zato se za ključne odločitve zdi, kot da smo pri njihovem sprejemanju popolnoma neodvisni

od preostalega sveta. Kot da nimamo partnerjev, otrok, sorojencev, prijateljev in starajočih se staršev, za katere moramo skrbeti. Jennifer Petriglieri, predavateljica organizacijskega vedenja na priznani pariški univerzi INSEAD, nasvete v zvezi z delovno kariero postavi v novo perspektivo in skuša na naše delovne ambicije gledati skozi prizmo vseh naših drugih odnosov. V knjigi *Usklajeni pari*, ki temelji na petletnem raziskovanju ter pogovorih z več kot stotimi pari iz tridesetih držav, ki delajo v različnih gospodarskih dejavnostih, je avtorica poiskala skupne izzive ter pasti, s katerimi se ti srečujejo. Avtorica v svoji knjigi izhaja iz naslednjega odkritja: pari gredo na svoji (skupni) življenjski poti običajno skozi tri osnovne tranzicije, na katerih morajo vsakič znova evalvirati svoje temeljne bivanjske vrednote. Prva tranzicija (ki zaobjema izzive pod skupnim naslovom »Kako bova poskrbela, da bo najin odnos deloval?«) predstavlja začetno partnersko obdobje, ko partnerja šele vzpostavljata razmerje drug do drugega in hkrati ustvarjata tudi odnos do dela, ki ga opravljata. Druga tranzicija »Česa si v resnici želiva?« je po navadi povezana z napredovanjem kariere, ustvarjanjem doma, potomstvom ter morebitno skrbjo za stare starše. Tretja tranzicija »Kdo sva zdaj?« pa čaka par v zrelem obdobju, ko so mladički večinoma že zapustili gnezda, in vsak zase počasi že delata življenjsko rekapitulacijo ter ob tem želita izraziti vidike svoje individualnosti. Jennifer Petriglieri v knjigi *Usklajeni pari* natančno in nazorno popiše različne možnosti, s katerimi lahko presežemo partnerske težave pri vsaki od tranzicij oziroma se jim že vnaprej izognemo, s čimer je napisala izjemno uporabno knjigo, ki pomaga parom, da si oblikujejo izvirno pot za uspešno sožitje v ljubezni in pri delu na vsaki stopnji skupnega potovanja. > RENATE RUGELJ

JANEZ HUDOVERNIK

USPEŠNI POD PRITISKOM

Preverjene tehnike za odpravljanje stresa in povečanje odpornosti

Pro acta, 2021, m. v., 330 str., 24,99 €

Janez Hudovernik

Janez Hudovernik je diplomirani inženir lesarstva, ki je svojo poslovno pot začel pred približno tridesetimi leti v blejskem podjetju LIP, nadaljeval v IBM Slovenija, potem podiplomsko študiral ekonomijo, se kasneje odločil za podjetništvo, zdaj pa je že skoraj četrto stoletja na samostojni trenerski poti, na kateri se vseskozi izobražuje in bere dostopno

literaturo s področij njegovega interesa. Nazadnje je vstopil še v svet knjig. Najprej je z založbo Mladinska knjiga sodeloval pri izdaji knjige *Dober dih* (nauke iz nje je prenesel tudi v svoje življenje, saj jih redno prakticira), potem je z Igorjem Šprajcarjem postal soavtor knjige *Postanite pilot svojega podjetja*, zdaj pa se predstavlja tudi s samostojnim knjižnim prvcem, ki ga je naslovil *Uspešni pod pritiskom*. Kar se da aktualno temo za marsikoga, ki mu vsakdan krojijo stres in prenapete delovne obveznosti, je Hudovernik obdelal z idejo, da je mogoče dobro delovati tudi pod pritiskom, seveda pa je treba pri tem uporabiti dostopne tehnike ter izkoristiti potenciala, ki so že v nas. V enaindvajsetih tematsko obarvanih poglavjih popelje bralca ob pomoči mnogih uveljavljenih tujih avtorjev in njihovih knjig skozi ključne elemente, ki opredeljujejo naše telo in duševnost v tem pospešenem svetu. Najprej se posveti stresu in njegovemu vplivu na telo ter temu, kako se ga da v primernih okoliščinah uporabiti v svojo korist. Nadaljuje s samozavestjo ter pomembnostjo splošne duševne naravnosti, se natančneje posveti dihanju in uporabnim tehnikam dihanja, analizira, kako lahko uporabimo svoje telo za dvig karizme in samozavesti, kako se uspešno soočimo s pogosto prisotnim strahom in kako vizualiziramo uspeh, kako izboljšamo sposobnost koncentracije, obvladamo notranji samogovor, skupaj s samohipnozo, meditacijo in jogo, skrbimo za počitek in obnovo ter si z rituali, novimi navadami ter ustrezno začetim dnevom izboljšamo splošno delovno okolje. Poglavja so pisana razumljivo, Hudovernik dodaja osebne izkušnje in misli velikankov, na ramenih katerih stoji, s to knjigo pa je izpisal dopadljivo in uporabno delo; le-to lahko s pridom uporabi vsak podjetnik, ki svoje delovno življenje preživlja pod različnimi pritiski. > SAMO RUGELJ

GORDON NEUFELD, GABOR MATÉ

OTROCI NAS POTREBUJEJO

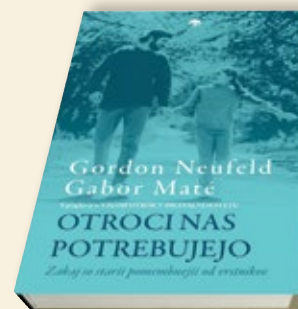
Zakaj so starši pomembnejši od vrstnikov

prevod: Petra Česen

Primus, zbirka Prima za starše, 2021, m. v., 415 str., 29 €

Ko otroci postanejo najstniki, njihove referenčne osebe postanejo vrstniki, ne več starši. Toda preveliko prepuščanje vrstniški skupini prebudi vrsto anomalij, ki v najstniku ustvarijo tesnobo in anksioznost. Vrstniki, ki nimajo zrelosti odraslega (saj so sami najstniki), ga ne morejo sprejeti in podpirati v njegovem razvoju in v njegovi individualnosti enako kot ga starši. Da najstnik preživi, se mora podrediti vrstniškemu pritisku, s tem pa zanikati samega sebe. Če se najstnik,

ki preživlja veliko časa z vrstniki, doma prične zapirati v sobo, če namerno zavrača družinska kosila, namrgodeno molči ob prijaznih vprašanjih, kako je preživel dan, nato pa vzroji ..., skratka, če se prične doma obnašati odmaknjeno, sovražno in prezirljivo, avtorja opozarjata, da morajo starši nemudoma spet prevzeti svojo vlogo. V podporo jim predstavljata praktične vzgojne ukrepe s primeri in razlagami, kako učinkujejo. Cilj je pomagati najstniku spet pridobiti varno in trdno notranjo usmeritev, staršem pa izboljšati družinsko klimo in znova vzpostaviti bližino z otrokom. > MAJA ČREPINŠEK

Rok Čož

NASLEDNJI KORAK

samozaložba, 2020, m. v., 197 str., 24,90 €

Avtor se uvodoma upre na Platonovo prisposodobno votline in to, da ljudje ne verjamejo pripovedim o boljšem življenju, razen če to vidijo na lastne oči. In kot je človek spoznal v omenjeni pripovedi, da je »bolje, če ostalim pokaže samo razpoko v zidu in pusti, da jih ven vodi lastna radovednost«, tako tudi Čož želi s pripovedjo o svojem življenju, napakah, ki jih je storil, in izkušnjah, ki jih je na tej poti pridobil, ponuditi ljudem nov razmislek o življenju in jim pokazati, da imajo vedno izbiro, bodisi preživeti ali pa uspeti. Bralcu v šestnajstih kratkih poglavjih pokaže, da je pot iz votline možna. Začne z opisom svojega preteklega omejujočega pogleda na svet in neustrašno nadaljuje s priznanjem svojih napak, med drugim razkrije tudi varanje. Svoje življenjske prigode združuje z idejami trenutno najaktualnejših svetovnih avtorjev za samopomoč od Wima Hofa in njegove teorije o dihanju do Oprah, Tonyja Robbinsa, Mel Robbins ... V zaključku pa predstavi vizijo svojega življenja in razloži, zakaj moramo sanjati na veliko, predvsem pa si upati poseči po tistem, po čemer zares hrepenimo v življenju. Mladi pisec pravi, da pot ni enostavna, je pa prava, če si želimo srečno živeti. > AJDA VODLAN

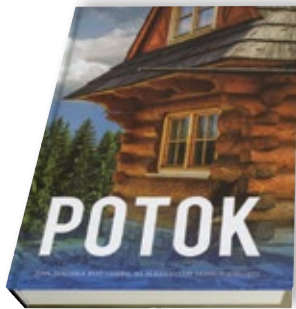

SANELA BRGLEZ

POTOK

samozaložba, 2020, t. v., 149 str., 25 €

Deloma avtobiografska knjiga duhovnih premišljevanj, napisana v obliki zgodbe, je pripoved Anne, jasnovidke in iskalke resnice, ki svoj notranji mir in uteho išče in najde v leseni koči v gorah, kamor se umakne, da bi lahko raziskovala predvsem notranji svet. Pri tem pa ni sama, tu je njena sosedka »teta« Nena, starejša, modra gospa, s katero tketa prijateljske vezi, poleg nje pa še drugi na-ključ-ni obiskovalci Anne in Lesene (gorske kočice). Bližnji potok ji pomaga, da se očisti nepotrebnih energij. Anna je razvila jasnovidne sposobnosti, pri ljudeh vidi nekatere dogodke v prihodnosti, ki jih ne more v celoti izdati vnaprej. Pot srca je namreč tista pot, ki ima ključ od prihodnosti, življenje pa je večno potovanje, pravi avtorica, pravica, ki pozna tudi človeško dušo. > SABINA BURKELJCA

LUCY WOLFE

OTROK KONČNO SPI

prevod: Urška Pajer

Vita, 2021, m. v., 225 str., 25 €

Ustrezno dolgo ter v pravi del dneva (noči) umeščeno spanje dojenčkov je eden ključnih elementov sožitja mlade družine. Lucy Wolfe je strokovnjakinja za spanje, obenem pa tudi sama mati štirih otrok, zato lahko rečemo, da v svoji odmevni knjigi *Otrok končno spi* govori kot dvakratno poklicano za to temo. Sistematično spisan priročnik Wolfova začne z uvodnimi analizami razlogov, zakaj otrok ne spi, kako se lotiti tega izziva in kako pripraviti pozitivne spodbude za spanje. V nadaljevanju pa pri učenju spanja izhaja iz starosti otroka (od rojstva do šestih mesecev starosti, od šestih mesecev do dveh let in pol ter od dveh let in pol do šestih let), tu pa z bogatim naborom izkušenj svetuje staršem, kako naj ustvarijo ustrezne pogoje za spanje njihovega malčka. Prvovrstna knjiga za lahko noč! > SAMO RUGELJ

EDITH EVA EGER

DAR

12 priložnosti, da se osvobodite ječe in si rešite življenje

prevod: Luka Pieri

Aktivni mediji, 2021, m. v., 228 str., 24,90 €

Potem, ko je Edith Eger, preživelka Auschwitzta, ki je morala kot šestnajstletno dekle tam plesati celo pred zloglasnim Mengelejem, pri skoraj devetdesetih letih napisala svojo prvo izpovedno knjigo *Izbira* – ta je postala velika svetovna uspešnica, lep odmev pa ima tudi pri nas – se sprva zdi, da je bilo njeno drugo, bolj priročniško naravnano delo *Dar* morda manj potreben dodatek k prvi knjigi in bolj kot nujna posledica njenega založniškega uspeha. Vendar še zdaleč ni tako. *Dar* je izviren priročnik za pomoč osebam, globoko travmatiziranim zaradi različnih razlogov, zanj je klinična psihologinja dr. Eger črpala navdih iz dveh virov: prvi so številni primeri ljudi, s katerimi se je srečala, ko so imeli različne težave, potem pa jim je svetovala, jih spremljala v daljšem časovnem obdobju in beležila njihov osebnostni ter psihološki razvoj in morebitno razrešitev osnovne težave. Drugi vir zgodb v knjigi pa je njeno dolgo življenje, prepredeno z različnimi osebnimi, partnerskimi in družinskimi preizkušnjami, ki so prav tako dopolnile njeno poklicno znanje. To je zdaj v knjigi *Dar* združeno na kompakten in dostopen način. V njej razdela dvanajst priložnosti za osebnostno osvoboditev, vsaka od njih pa izhaja iz posamezne oblike psihološke ječe, ki si jo največkrat ustvarimo sami, potem pa se iz nje sami in brez partnerske ali pa profesionalne pomoči ne uspemo osvoboditi. *Dar* je navdihujoča knjiga, ki pa lahko deluje kot uporabno orodje zgolj v izurjenih rokah. > SAMO RUGELJ

Da branje ne postane
ŠPANSKA VAS
mentorice in mentorje branja

30. septembra (17h–19h),
1. oktobra (17h–19h) in
2. oktobra 2021 (9h–12h in 14h–17h)

vabimo na tradicionalno, tokrat

SPLETNO DELAVNICO MOTIVIRANJA ZA BRANJE,

na kateri bomo spoznali v svetu uveljavljene,
v slovenskem prostoru pa še vedno nove
strategije motiviranja za branje.

Kotizacija 30€ vključuje:
praktično delo v majhnih skupinah,
gradiva in potrdila o udeležbi.

Navodila za prijavo v
spletno učilnico pošljemo ob prijavi.

Program, več informacij in prijave:
www.malinc.si, info@malinc.si,
telefonu 01 361 6699 ter 040 170 492

Raziskave potrjujejo, da je družinsko branje »zibelka« bodoče bralne pismenosti posameznikov, pa vendar se zdi, da je treba vedno znova opozarjati na pomen medgeneracijskega branja in branja sploh. Morda je dobro, da se spomnimo korenin: nekdanje se je pogosto glasno pripovedovalo, bralo in poslušalo v skupinah (ob različnih kmečkih opravilih, v meščanskih salonih, pravljice za lahko noč otrokom ...).

2021: Nacionalni mesec skupnega branja (NMSB '21) in kampanja *Beremo skupaj* spodbujata medgeneracijsko branje

Dober primer ljubezni do branja, ki prehaja iz roda v rod, je tudi Bralna značka, ki letos praznuje 60 let. »Dvignila se je beroča vojska izpod Pece in Uršlje gore« (kot je vzkliknil Tone Seliškar) in se v šestih desetletjih razprostrla po vsem slovenskem prostoru v pravo medgeneracijsko bralstvo: tu smo stari starši, starši in sodobni mladi, ki beremo.

V letošnjem NMSB '21 (8. september, mednarodni dan pismenosti – 10. oktober, zadnji dan Tedna otroka*) ob podpori kampanje *Beremo skupaj* posebej spodbujamo prav branje v različnih skupinah, branje različno starih bralcev ter si prizadevamo, da bi brali vsi, tako posamezniki kot družba v celoti. Vabimo izobraževalne in kulturne ustanove, naj v svojih okoljih organizirajo različne oblike medgeneracijskega branja, takšne, kot si jih najbolj želijo in se jim zdijo najbolj potrebne ... Naj se dogajajo različni projekti in programi medgeneracijskega branja! Izvajajo naj se po željah in zanimanjih bralcev glede na zmožnosti organizatorjev ter gradijo na izkušnjah in primerih dobre prakse, ki jih ni malo. Tako bodo v vrtcih spodbujali družinsko branje z različnimi oblikami predšolske bralne značke in bralnimi nahrbtniki, v šolah bralno značko s svežimi (tudi medgeneracijskimi) spodbudami za to šolsko leto, v knjižnicah pa medgeneracijske oblike branja za različno stare mlade in odrasle (tudi starejše) bralce ...

Naj vas letos še posebej povabimo k projektu »Medgeneracijsko branje mladinskih knjig«, ki bo pri Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS v sodelovanju z JAKRS in založbami v novem šolskem letu potekal že osmič. V času pandemije, ko so tudi skupine MG branja morale prilagoditi svoje delo, so v bralnih skupinah spretno poiskali sveže poti drug do drugega. Bralci se o prebranem »pogovarjajo« po e-pošti, si pišejo klasična pisma; na daljavo uspešno sodelujejo osnovnošolci iz različnih triletij; mladim se doma ob računalnikih pogosto pridružijo starši, ponekod cele družine; srečanja potekajo med bralci z različnih šol; v OŠ s prilagojenim programom vključujejo vse učence in učence, vzgojiteljice in vzgojitelje, upokojene učiteljice, starše ...

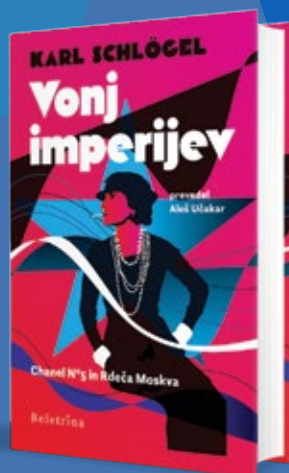
Projekt tako tudi pri izvedbi na daljavo uspešno spodbuja družinsko, medgeneracijsko branje in povezuje bralce v različnih (oddaljenih) okoljih. Potrjuje pomen družinskega in medgeneracijskega branja, priča o zadovoljstvu udeležencev, prijetnem počutju ... Skupno branje namreč pogloblja razumevanje literature mladim in odraslim bralcem, bogati medosebne odnose, pomaga pri spoznavanju in strpnosti. Skupno branje nas povezuje, humanizira in utrjuje človeško skupnost.

Več informacij o projektu MG branje: mag. Tilka Jamnik (tilka.jamnik@bralnaznacka.si)

- NMSB '21 smo zasnovali: Bralno društvo Slovenije, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS, Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska sekcija IBBY, Združenje slovenskih splošnih knjižnic in Zveza bibliotekarskih društev Slovenije ter mestne knjižnice v Ljubljani, Mariboru in Kranju.
- Partnerji akcije: Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Andragoški center Slovenije, Javna agencija za knjigo RS in Zavod RS za šolstvo. Aktivno se vključujejo še Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za obrambo, Narodna in univerzitetna knjižnica, Tedni vseživljenjskega učenja, Mreža za družinsko pismenost ter Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov.
- Medijski podporniki: Delo, Večer, Primorski dnevnik, Gorenjski glas, Bukla, Ciciban, Cicido, Pogled, Pil ter RTV.
- Sponzorji projekta: Hofer, Krka, Slovenske železnice ter Europlakat.
- Plakat letošnjega NMSB '21: ilustracija Taneje Komadina.
- Vabimo vse prireditelje – posameznike, ustanove, zavode in druge organizatorje, da v dogodkovnik <https://nmsb.pismen.si/dogodki> vpišete svoje z branjem povezane dogodke (tudi virtualne!).

Zgodovina dišav, zgodovina vetra

Beletrina*

Ena sama kapljica parfuma v sebi skriva vso zgodovino 20. stoletja

št. str.: 172
trda vezava
24,00 EUR

Z vetrom Zemlja oživi

št. str.: 436
trda vezava
27,00 EUR

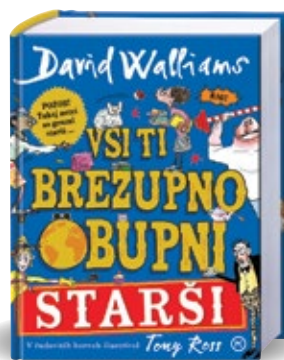
Naročila na www.beletrina.si | Knjigarna Beletrina, Stari trg 3, Ljubljana | Brezplačna poštnina s kodo BELETRINANADOM

RAZPLETAMO ZGODBE. PLETEMO VEZI.

Ni aplikacije in ni zaslona, ki bi nadomestil naročje mamice ali očka, babice ali dedka. Berite svojemu otroku. Vsak dan. Tudi ko bere že sam.

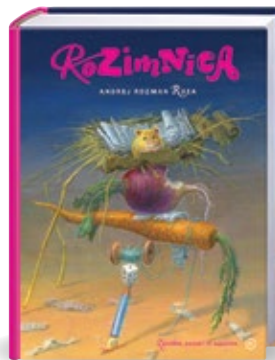
Po dobre knjige pa skupaj pridite v Mladinsko knjigo.

Po nemogočih pamžih in brezupnih učiteljih zdaj še obupno čudaški starši.

Novi zlobneži v svežem odmerku dogodivščin hudo priljubljenega Pasjega moža.

Vse najboljše zgodbe, pesmi in uganke Andreja Rozmana Roze na enem mestu.

**ZA STARŠE,
VZGOJITELJE, UČITELJE**

Kako otroku privzgojiti življenjske veščine, da se bo razvil v izpolnjenega odraslega.

Pozno poletje se počasi in neizbežno poslavlja od nas. V njegovem zavetju smo lahko brez naglice, čisto počasi, pozorno in z užitkom prebrali knjige, za katere nam je čez leto zaradi najrazličnejših obveznosti zmanjkovalo časa. V poletni, bogati številki Bukle vas je, spoštovani bralci, v svojem prispevku z naslovom *Odpotovati med knjižne strani*, sodelavka Ida Mlakar Črnič povabila k poletnemu branju raznolikih kakovostnih knjig in vam pripravila bogato obloženo poletno malho za celotno družino. Upamo, da se vam je uspelo družiti z njimi, kjerkoli ste že bili. Doma, v senci drevesa, na morju, na Modrem otoku (knjižnem ali čisto vašem, domišljijem), v planinah, sploh ni pomembno, kje, bistveno je, da vam je le bilo lepo in da ste na poletno ogrlico nabrali čim več prijetnih doživetij, spominov, srečavanj, ki vam bodo dajali energijo jeseni in pozimi.

KORAK V JESEN IN V NOVO BRALNO SEZONO

Pa vendar sedaj ni čas za žalovanje, temveč čas za nove izzive, ki nas vse čakajo. Počasi se vračamo v ustaljene tirnice delovnega vsakdana in za vas v novi bralni sezoni pripravljamo marsikaj. O tem bi vas želeli na kratko obvestiti, povabiti k sodelovanju in obisku Mestne knjižnice Ljubljana. Jesen bo bogata in prinesla bo veliko sadov našega celoletnega strokovnega dela.

Naj vas najprej čisto na kratko opozorimo na bistvene informacije o Slovenskem knjižnično-muzejskem MEGA kvizu S KNJIGO V SVET, katerega reševanje se zaradi koronskega leta podaljšuje do konca šolskega leta, v katerega smo že vstopili.

V šolskem letu 2020/2021 je potekal 15. cikel MEGA kviza. Posvetili smo ga Bralni znački, ki že 60 let spodbuja razvoj bralne kulture na Slovenskem. Kviz je bilo mogoče reševati od 21. oktobra 2020 do 15. maja 2021 na domači spletni strani www.megakviz.si.

V 15. ciklu MEGA kviza smo prejeli 9174 rešitev. Odziv je presegel vsa pričakovanja, predvsem so se izkazali »spletni« reševalci. Ker pa bi si mnogi želeli skupnega reševanja v šolah in knjižnicah, ki ga v prejšnjem šolskem letu niste mogli izvajati toliko, kot bi želeli, smo se odločili, da bomo 15. cikel MEGA kviza (in spremljajoči likovni natečaj) podaljšali še za eno leto, in sicer do 15. maja 2022. Da pa bo nadaljevanje še zabavnejše, bomo k reševanju v prihajajočem obdobju posebej povabili tudi odrasle. K skupnemu reševanju vabimo mlade bralce in učitelje, starše, stare starše, družine, cele medgeneracijske skupine ... Tako se bomo z MEGA kvizom pridružili medgeneracijskim spodbudam Nacionalnega meseca skupnega branja 2021 in akciji Beremo skupaj! Za vse lanske reševalce, torej tiste, ki so kviz reševali do 15. maja 2021, smo 14. junija 2021 pripravili vmesno žrebanje. Prav vsi reševalci iz obeh sezon pa bodo prišli v žreb za končne nagrade, ki jih bomo podelili junija 2022.

Jesen pomeni tudi začetek naših srečevanj na Strokovnih sredah, ki jih v Mestni knjižnici Ljubljana pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo in na katere vas vabimo. Njihova tradicija je že dolga, letos tako začenjamo že 49. sezono. Program Strokovnih sred je objavljen na domači strani Mestne knjižnice Ljubljana, na podstrani Pionirske www.mklj.si/pionirska/strokovne-srede/.

Praviloma potekajo v živo vsako 2. sredo v mesecu ob 10. uri, do približno 12. ure, na lokaciji MKL, Knjižnice Otona Župančiča, Kersnikova 2, v večnamenski dvorani v 3. nadstropju.

Želeli bi, da bi bilo srečevanje v živo na Strokovnih sredah mogoče, kar je naša tradicija in stalnica. Če tega morda epidemiološke razmere v državi ne bodo dopuščale, bomo ubrali virtualne poti do vas. O vsem vas bomo obveščali sproti na naši domači strani. Pri prireditvah velja tako kot pri prireditvah nasploh v naši državi nujnost izpolnjevanja PCT pogoja.

PROGRAM STROKOVNIH SRED DO KONCA LETA 2021:

• 15. september 2021

ZAČETEK NOVE BRALNE SEZONE

MKL, Pionirska, bo skupaj z vabljenimi predstavniki ustanov in društev, ki delujemo na področju razvoja bralne kulture in pismenosti, kot so: Javna agencija za knjigo RS, Bralna značka Slovenije - ZPMS, Slovenska sekcija IBBY, DSP - Sekcija za mladinsko književnost, predstavila, kaj vse za mlade bralce in njihove mentorje pripravlja v novem šolskem letu.

• 13. oktober 2021

PREDSTAVITEV NACIONALNEGA PROJEKTA JAVNE AGENCIJE ZA KNJIGO RS RASTEM S KNJIGO ZA OŠ IN SŠ V ŠOLSLEM LETU 2021/2022

Sodelujejo: Tjaša Urankar, JAK, vodja projekta, izbrani založbi (Mladinska knjiga in Miš) in avtorja darilnih knjig (Vinko Möderndorfer in Nataša Konc Lorenzutti).

• 10. november 2021

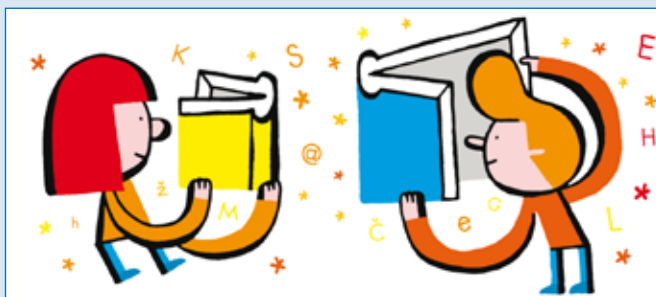
PREDSTAVITEV PRIROČNIKA ZA BRANJE KAKOVOSTNIH MLADINSKIH KNJIG 2021

Sodelavci *Priročnika* bodo predstavili vsebine, ki so zaznamovale produkcijo mladinskih knjig in filmov v letu 2020.

• 8. december 2021

POTEPANJA S KNJIGO

Predstavitve nove poučne slikanice *Pravljični sprehod po Ljubljani* avtorice Ide Mlakar Črnič in ilustratorke Zarje Menart, ki jo bo izdala Mestna knjižnica Ljubljana.

Znan je tudi že datum **Praznika zlatih hrušk**, ki bo potekal 24. novembra 2021 ob 11. uri v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani na 37. Slovenskem knjižnem sejmu, kjer bomo podelili znake in priznanja zlata hruška slovenskim založnikom za odlične knjige, ki so jih izdali v minulem letu. Letos je Mesta knjižnica Ljubljana vzpostavila partnerstvo z Zvezo bibliotekarskih društev Slove-

nije (ZBDS) pri podeljevanju priznanj zlata hruška kot stanovske nagrade za najkakovostnejše knjige leta različnih kategorij za otroke in mladino.

Še enkrat, povabljeni na vse naštetih strokovnih dogodkih, mlade reševalce in njihove mentorje pa vabimo k sodelovanju pri reševanju 15. cikla MEGA kviza.

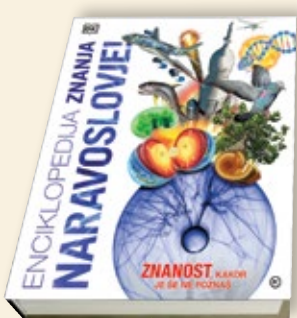
NAJ BO JESEN DOBRA, BOGATA, POLNA DRUŽENJ Z ODLIČNIMI KNJIGAMI!

NARAVOSLOVJE!

Enciklopedija znanja
urejanje: Vicky Richards et al.
prevod: Samo Kuščer
Mladinska knjiga,
2021, t. v., 207 str., 29,99 €

Ali veste, kako so sestavljene molekule, kaj jih drži skupaj in kateri plini so pomembni za življenje? Odkar je človek začel opazovati naravni svet okoli sebe, je odkrival nove in nove skrivnosti o življenju in živih bitjih. Po fosilih iz prazgodovinskih časov lahko vidimo, kako zelo so se živa bitja spremenila, poiščemo pa lahko tudi številne podobnosti z današnjimi organizmi. Evolucija je omogočila razvoj osupljivi množici raznovrstnih rastlin in živali, pa tudi človeku. V tem velikem barvnem priročniku je zelo nazorno prikazano, kako delujejo različni organski sistemi, kako se

razmnožujejo pestri organizmi in predvsem kako sodelujejo z okoljem ... Pregledno zložene sheme bodo razjasnile mnogo zmede in pomagale obnoviti osnovno znanje naravoslovja, ki bo koristilo tako mladim kot starejšim. > BETI HLEBEC

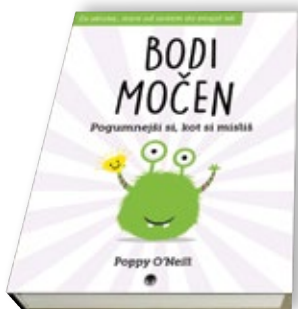

POPPY O'NEILL

BODI MOČEN

Pogumnejši si, kot si misliš
prevod: Anaja Siver
Primus, zbirka Prima za mlade,
2021, m. v., 139 str., 17,90 €

Nov praktičen vodnik iz Poppyjeve zbirke se osredotoča na področje samozavesti. V šestih poglavjih predstavi samozavest, kako jo poiskati in obdržati. S prikupnimi in enostavnimi vajami, ki vključujejo pisanje, risanje in pa predvsem poziv k drugačnemu načinu razmišljanja, opazovanju samega sebe in svojih misli, otrokom pomaga, da postanejo čuječi. S pozitivnimi afirmacijami kot »Zasluzim si, da so drugi do mene prijazni« vzgaja otroke, da se postajo sami zase, hkrati pa spoštujejo druge. > AJDA VODLAN

EMILY GROSSMAN

SPOZNAJ MIKROBE!

Drobena živa bitja, ki krajijo naša življenja
ilustracije: Maggie Li
prevod: Janja Plazar
Grafenauer, 2021, t. v., 30 str., 22,90 €

Ali veste, da bi v vsako piko na koncu stavka lahko stisnili neznansko veliko mikrobov in le nekateri od njih so škodljivi, večina pa jih je zelo koristnih. Mikrobi so povsod okoli nas, v zraku, v vodi, v prsti, tudi na (in v) našem telesu (samo na dlaneh imate verjetno ta trenutek kakih tri tisoč mikrobov, približno sto bilijonov pa jih živi tudi v našem črevesju). V grobem mikrobe delimo na bakterije, viruse in glive, kaj počnejo, kako se razmnožujejo, zakaj povzročajo določene bolezni, pa boste vi in vaši malčki zlahka razbrali iz poučne sodobno ilustrirane slikanice. > BETI HLEBEC

LIANE SCHNEIDER

serija KAJA

ilustracije: Janina Görrissen
prevod: Alenka Novak
Družina,
2021, t. v., 30 str., 14,90 €/ knjigo

Kaja je deklica, ki lahko otrokom pomaga rasti in se soočati z izzivi in prelomnicami, ki jih čakajo. V sklopu slikanic za otroke od 6. leta dalje imamo v slovenščini za zdaj štiri naslove. Prvi ponuja metode za spoprijemanje z jezo, ko gre Kaji nekega dne vse narobe. Ko Kaja nekega večera ni utrujena, jo pred spancem premoti kup malenkosti, v knjigi pa najdemo nekaj strategij, da otroci lažje zaspijo. Kaja mora vsake toliko tudi na sistematski pregled k zdravniku, ki s pomočjo številnih instrumentov preveri, kako se Kaja razvija. Končno pa napoči tudi dan, ko gre Kaja s svojo novo šolsko torbo prvič v šolo. Knjige o Kaji je ilustrirala Janina Görrissen, ki že skoraj 30-letno zbirko nemške avtorice Liane Schneider likovno opremlja od leta 2017. > KLARA JARC

- Kaja je jezna
- Kaja ne more zaspati
- Kaja gre k zdravniku
- Kaja gre v šolo

STÉPHANIE COUTURIER

KNJIGA O MOJH ČUSTVIH

ilustracije: Maurèen Poignonec
prevod: Katja Škapin
Didakta, 2021, t. v., 32 str., 19,99 €

Interaktivna knjiga o čustvih mladega bralca ali bralko spodbuja, naj pomagata Simoni. Deklica namreč preživlja kar naporen teden, saj se sreča z jezo, žalostjo, ponosom, plašnostjo, strahom, veseljem in ljubosumjem. Knjiga ob vsakem čustvu deli majhne koristne nasvete (na primer »Najboljši način, da preženeš žalost, je, da se spomniš lepih trenutkov«) ali predlaga naloge, ki bodo pomagale pri soočanju z raznimi čustvi. Interaktivne strani nato pokažejo, kako ji uspe. Ker prikazuje praktične, vsakdanje primere, gre za poučno in uporabno slikanico. > VERONIKA ŠOSTER

BARBARA BAJD

MOJI PRVI PAJKOVCI

Preprost določevalni ključ
Hart, 2021, m. v., 57 str., 19,90 €

V Sloveniji živi okrog 750 vrst pajkovcev, večina je kopenskih, njihova življenjska okolja pa so zelo različna. Živijo v gozdu, na travniku, med različnim rastlinjem, v gorah, jamah in celo naših bivališčih. Se tudi vi bojite pajkov? Pajki so le ena od skupin organizmov, ki jih uvrščamo med pajkovce, sem spadajo še ščipalci oz. škorpionji, suhe južine, pršice, klopi ... Večina pajkov, ki živi pri nas, za človeka ni smrtno nevarna, najbolj strupen je rumeni pajek. Kako ločimo pajke od drugih žuželk? Za začetek jim preštejte noge, žuželke imajo 3 pare, torej šest nog, pajkovci pa štiri pare, to je osem nog. Različne vrste pajkovcev predejo tudi različne oblike mrež ... V priročnem določevalnem ključu pa boste našli še veliko razlik in podobnosti, ki kažejo na veliko pestrost pajkovcev pri nas. > RENATE RUGELJ

Podobno kot so odrasle ljudi v zadnjih petnajstih letih pritegnile vse bolj kakovostne nadaljevanke, se je na področju knjig za otroke zgodil prehod k dolgim serijskim zbirkam, ki poleg besedila vsebujejo ogromno ilustracij in bogate stripovske elemente. V središču te preobrazbe je že ves čas ameriški risar, pisec in ilustrator Dav Pilkey s *Kapitanom Gatnikom* in nato še z izrazito stripovskim *Pasjim možem* na čelu.

FENOMEN DAVA PILKEYJA

Dav Pilkey

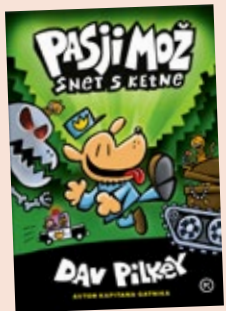
Stripi v ZDA in v Evropi iz leta v leto dosegajo nove mejnike popularnosti, v času koronakrize, ko je knjiga pokazala precejšnjo trdoživost v primerjavi s panogami, kot so gledališče, film in glasba, pa so napredovali še bolj od običajnih knjig. Raziskovalci beležijo več kot pet odstotno letno rast prodaje, pri tem pa najbolje kaže stripom za otroke. Toda vse več je knjižnih serij, ki niso povsem stripi, pa tudi običajne slikanice ne, saj se ilustracije na vsaki strani vrivajo v tekst in ga tudi poganjajo. Gre za nekakšne *stripnice*, kot je v šali v enem od komentarjev na Facebooku pokomentiral naš največji stripar Tomaž Lavrič.

Eden prvih takšnih serialov, ki je dosegel širši preboj, je bil ravno Pilkeyjev *Kapitan Gatnik*, ki je začel izhajati leta 1997, pri nas šest let pozneje. Avtor si ga je zamislil že v otroških letih na šolskem hodniku, saj je mladi Dav redno motil pouk ter se prepogosto znašel zunaj razreda. Diagnoza je bila ADHD, motnja pozornosti in koncentracije, njegov nemir pa se je polegel šele, ko je začel risati. Za nameček je fanta pestila disleksija, torej težave pri branju in pisanju, ki niso povezane z inteligenco, pač pa s specifičnim zamenjevanjem črk. Ljudje z disleksijo, ki jih je med nami do deset odstotkov, običajno razvijejo izvrsten vizualni spomin, ki jim pomaga pri branju, zato se marsikdo odloči za poklic, ki je bolj praktične narave (rokodelski) ali pa vizualno-umetniški (fotografi, režiserji, risarji ...). Kar morda pojasni Pilkeyjev zabavni slog, ki bolj kot na besedah temelji na divjih ilustracijah in zamislicah, s katerimi osvaja osnovnošolce nižjih razredov.

Barvnega *Kapitana Gatnika*, ki se je pojavil v približno petnajstih knjigah, so kmalu začeli oponašati drugi junaki, nekateri seveda v črno-beli podobi. Otrokom so se v naslednjih letih predstavili *Samo Zguba*, *Dnevnik nabritega mulca*, *Zguba dnevnik*, *Edvin Gizdalin* in avstralski fenomen *13-nadstropna hišica na drevesu*, tu pa so našete le serije, ki imajo v posamezni izdaji več kot dvesto strani in jih lahko beremo tudi v slovenščini.

Po tem, ko je Pilkey do leta 2015 nekako izčrpal navdih, ki ga je imel na zalogi za *Gatnika*, se je v izključno stripovskem jeziku lotil *Pasjega moža*. In znova osvojil svet s prodajo več milijonov izvodov. 240-stranske barvne zgodbe, ki jim po zasnovi težko najdemo vzporednico, poganja policist, ki na vratu nosi prišito glavo svojega nekdanjega policijskega psa, lovi pa bolj ali manj enega in istega zlikovca – mačka Petrčka, ki si je v stroju za kloniranje izdelal še Malega Petrčka in zdaj skupaj izdelujeta nevarne »carske robote«. Zgodbe so polne čudne logike, toda ravno to je mulčkom všeč, domišljija namreč opravi svoje, pri dodatnem burjenju pa jim pomaga prevajalec Boštjan Gorenc, ki je že ves čas za jezikovnim krmilom obeh Pilkeyjevih serialov. Ob tem je treba poudariti, da *Pasjega moža* ne berejo le fantje, temveč po njem segajo z enakovredno vnemo tudi dekleta. Do zdaj je izšlo deset izvernih delov, medtem ko je založba Mladinska knjiga pri nas napovedala deveti del z naslovom *Zločin in kaznin*.

Ko *Gatnik* čaka na drugo sezono svoje Netflixove nanizanke in je *Pasji mož* zaživel tudi kot zabavni muzikal, Dav Pilkey vsako leto ustvari po eno ali dve novi knjigi. Je tudi soavtor manj znane znanstvenofantastične serije *Ricky Ricotta in njegov Mogočni robot*, tega pa v slovenščini še ni ...

SONJA PUNGERTNIK MISLIŠ RESNO?

Ljubezen v odtenu
drugačnosti
Mohorjeva Celovec,
2021, t. v., 176 str., 22 €

Avtorica romana prvenca je sama od rojstva slepa, a je kljub temu po študiju defektologije svoje znanje še nadgrajevala in dosegla velike uspehe tudi na področju poučevanja slepih in slabovidnih otrok ter pri izvajanja programov osebnostne in duhovne rasti. Bila je izbrana tudi za Slovenko leta 2014. Njena pretresljiva, a ne tudi sentimentalna pripoved o slepem dekletu Sari in trdih preizkušnjah, skozi katere se je morala prebiti, da je ostala skupaj z izbrancem Matjažem, je v celoti izmišljena, podobnost z nastopajočimi osebami in dogodki pa so zgolj naključne. Tako zatrjuje avtorica, vendar si ni mogoče predstavljati, da bi mogel kdor koli, ki ne vidi – Sonja Pungertnik to oznako raje uporablja kot bolj dokončno usodno slepoto – tako prepričljivo in doživeto opisati stiske in dvome, omahovanje in skoraj že obup, če ne bi bile tudi del njenih izkušenj med odrasčanjem. Gre za srečevanja z nerazumevanjem in predsodki, pa tudi z zlobo in škodoželjnostjo ljudi, ki se imajo za dobre in »normalne«, kot Matjaževa starša, v resnici pa ju bolj kot dobro mladega para skrbi, kaj bodo rekli drugi, ker si njun edinec uničuje življenje z »nenormalnim«, »pohabljenim« dekletom. Zgodba se izteče v srečen konec, ki pa ni samoumeven in bralca še lep čas ne pusti ravnodušnega. > IZTOK ILIČ

ROK BOHINC SMRDLJIVC

Mladinska kriminalka
samozaložba,
2021, t. v., 263 str., 23,90 €

Evakuacija šole, dve učenci in trije učenci, ravnatelj ter šolska svetovalna delavka in smrdljivci so prave sestavine mladinske kriminalke. Že zgodaj jutraj se po osnovni šoli razširi neznosen smrad in vsi so evakuirani. Se je morda kdo odločil, da bo sabotiral test iz matematike, in je zato na fantovskem stranišču vrgel smrdljivci? Ravnatelj šole ima pred svojim kabinetom pet osumljenec, vendar mora z njimi opraviti individualne razgovore, da bo lahko odkril storilca, ki mu grozi celo izključitev iz šole. Pomaga mu navdse živahna šolska svetovalna delavka, ki se v svojo vlogo včasih preveč vživi, vendar v zgodbo vnese največ duhovitih pripomb. S skupno pomočjo plast za plastjo bralcem odkrivata resnične družinske zgodbe, ki jih otroci preživljajo ... Ali jima bo uspelo priti tudi do pravega krivca? Knjiga, napisana v slengovskem jeziku, se izjemno približa mladim, ne zaostane pa niti z realističnim dogajanjem. Vsestranskemu avtorju, priljubljenemu stand up komiku, voditelju mladinske oddaje *Osvežilna fronta*, je s pomočjo zbiranja sredstev na Adrifundu v precej kratkem času uspelo izdati knjigo, ki bo zabavala še mnogo generacij otrok. Upam, da nekega dne dočaka mo tudi film ali serijo. > URŠKA BRAČKO

NATAŠA KONC LORENZUTTI

TRONCI

ilustracije: Ana Zavadlav

Mladinska knjiga, zbirka Deteljica, 2021, t. v., 108 str., 24,99 €

Janja Vidmar

Nataša Konc Lorenzutti

Naj spomnimo: Nataša Konc Lorenzutti je tista dramska igralka, pisateljica in pedagoginja iz nekoliko mlajše generacije mladinskih ustvarjalcev, ki postaja s svojimi deli nepogrešljiva, prava zvezda stalnica na domači literarni sceni in eno od vodilnih imen domače mladinske književnosti. Zadnja leta je izjemno ustvarjalna, njen opus za otroke, mladino in odrasle je zavidljivo raznovrsten, zlasti če upoštevamo še objavljane v revijah, pisanje scenarijev in uprizarjanje avtorskih mladinskih iger ter priredbe številnih klasičnih dramskih del. Med drugim je prav v preteklem letu prejela častno listino mednarodne zveze za mladinsko književnost IBBY (Zvezek in brezvezek, Miš, 2019). Morda je prav zaradi vsega naštetega obesila redno službo na klin in se posvetila izključno pisanju.

V dobrem letu dni je izšel njen odmeven mladinski roman *Gremo mi v tri krasne* (Miš, 2020), ki je bil letos nominiran za stanovsko nagrado desetnica 2021 in ga bodo v šolskem letu 2021/2022 brali osmo- in devetošolci za Cankarjevo tekmovanje, srednješolci pa v okviru nacionalnega projekta Rastem s knjigo, ki ga izvaja Javna agencija za knjigo RS, nato obsežen crossover roman *Beseda, ki je nimam* (Miš, 2021) in pravkar še sveža, kratka in hudomušna pripoved o družinskih in šolskih pripetljajih glavnega junaka Izidorja in njegovega skrivnostnega tovariša Troncija, začinjena s toplino in avtoričino značilno tenkočutnostjo. Njenim knjigam se pozna, da avtorica zajema navdih iz velike malhe lastnih izkušenj mame s petimi otroki. Sama pravi, da neki družinski dogodek ali utrinek tako zelo predela, razvije in zaplete, da nazadnje še sama ne ve, kaj se je zares pripetilo in kaj je samo plod njene živahne domišljije. Tako je tudi edino prav.

Toda ostanimo pri letošnjem letu, v katerem nam je Nataša Konc Lorenzutti postregla že z dvema imenitnima knjižnima naslovoma. In leta še sploh ni konec, kdo ve, s čim še utegne presenetiti! Če je kompleksen roman *Beseda, ki je nimam* namenjen mladim in odraslim bralcem, sta navihana Izidor in Tronci simpatičen dvojec za mlajše otroke. Med-

tem ko prvi naslov pomeni tudi pomemben prispevek k razumevanju zapletenega obdobja iz polpretekle zgodovine, zlasti občutljivega področja ukradenih slovenskih otrok, za katerega je morala avtorica opraviti podrobno raziskavo in obširno študijo, predstavlja drugi lahkotno, navihano in nabrito branje, ki pa mu v ozadju prav tako ne umanjka trpkih tonov. Kar je spet tudi edino prav.

Seveda se bralcu takoj porodi vprašanje, kdo neki je Tronci? Morda bo šel kdo iz samega firbca listat po knjigi, da bi čim prej našel odgovor na to vprašanje. Počasi, publika! Troncija boste zares in dokončno spoznali šele, ko boste po prebranem knjigo zaprli.

Pravzaprav knjižna naslova *Gremo mi v tri krasne*, ki obravnava perečo problematiko zasvojenosti z digitalnimi vsebinami, in *Troncija* po svoje družijo podobna tematika. Toda če v prvem mladi junaki šele zdravijo svojo odvisnost v poletnem taboru, Izidor in njegov miselni tok zrcalita povsem drugačen svet, v katerega globoko verjame tudi avtorica sama, torej življenjski prostor otrok brez odvisnosti od pasti digitalne sfere. Izidor je sam svoj mojster. Iz lepenke si zase izdelava orodje, s katerim v očetovi garaži zažene posel. Ker dela po naročilu, potrebuje pametni telefon, saj brez tega danes ni biznisa. Po temeljiti študiji, rezljanju, lepljenju in barvanju sta nared še pametni telefon in računalnik iz kartona za obdelavo naročil, ki se vrstijo po tekočem traku, saj je Tronci glavni odjemalec Izidorjevih izdelkov. To je seveda le manjši, obvladljivi del Izidorjevega vsakdana, razdeljenega na dvajset poglavij. Večji del pa obsegajo šolske tegobe, kar je razumljivo, saj je šola Izidorjeva služba. Nesoglasja s sošolci in medvrstniško nasilje, *budala – koala*, Simon, košarka, *Kevinovci*, neprestano vklopljen napakomat in nenazadnje *Tronci faca*, ki se sporazumeva v rimah, vse naštetu nevsiljivo dopolnjujejo nežne in tople ilustracije Ane Zavadlav.

Najsi se avtorica še tako pogumno in odločno loteva najrazličnejših tematik, po mojem skromnem mnenju ostajata slikanje toplih, pristnih družinskih odnosov in čarobno domače vzdušje njen najmočnejši adut.

Splezajte že v 39-nadstropje hišice na drevesu!

Novo v HUDO priljubljeni zbirki!

01 721 45 40
info@miszalozba.com
www.miszalozba.com

Knjige Miš založbe so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah.

RAZPLETAMO ZGODBE. PLETEMO VEZI.

Ni aplikacije in ni zaslona, ki bi nadomestil naročje mamice ali očka, babice ali dedka. Berite svojemu otroku. Vsak dan. Tudi ko bere že sam.

Po dobre knjige pa skupaj pridite v Mladinsko knjigo.

Zabavne dogodivščine vampirčka iz kulturne serije stripov za najmlajše.

Odlična poezija za otroke z izjemnimi podobami ilustratorja Petra Škerla.

Priljubljena zgodba iz knjige Moj prijatelj Piki Jakob zdaj kot samostojna slikanica.

ZA STARŠE

Nasveti, igre in dejavnosti za spodbujanje razvoja otrokovih sposobnosti.

📖 v trgovinah Mladinske knjige 🌐 www.emka.si ☎️ 080 12 05

 Mladinska knjiga

UNOVČITE **BON21** V TRGOVINAH MLADINSKE KNJIGE.

MARGIT AUER

TOTALNO ZATRESKANI

serija Šola magičnih živali, knj. 8
ilustracije: Nine Dulleck
prevod: Aleksandra Ardalič
Grlica, 2021, t. v., 219 str., 16,95 €

Vse osnovne šole imajo kako skrivnost, na magični Zimskali pa je sploh vse mogoče. Tam lahko dobiš najboljšega prijatelja na svetu, žival, ki zna govoriti in skrbi zate ... V novi knjigi priljubljene serije, že osmi po vrsti, so se na Zimskali odločili organizirati veliki šolski ples, ki je učence gospe Koruznik precej razburil. Plesne vaje! Kdo bo plesal s kom? Kdo si želi z nekom plesati in kdo se nekoga še posebej izogiba? Magične živali seveda ne razumejo te mladostniške zatreskanosti ... Knjige priljubljene nemške avtorice se prodajajo v več kot petindvajsetih različnih jezikih, veseli smo, da je med njimi tudi slovenščina. > BETI HLEBEC

LUIGI BALLERINI

MIRA VE VSE

prevod: Dušanka Zabukovec
KUD Sodobnost International,
2021, t. v., 276 str., 24,90 €

Pisatelj, ki je med drugim za mladinski roman *Šifra 2.0* prejel italijansko nagrado bancarellino za najboljšo knjigo, se znova vrača k temi, ki mu

je domača. Svet obvladuje Mira, umetna inteligenca, ki vedno predlaga najboljše možne rešitve za vse: od oblačenja, prehrane, najkrajše poti, izbire slaščičarne do prvega zmenka. Slepo ji verjamejo odrasli in otroci, saj Mira vzpostavlja red in stabilnost v družbi, ki ji je tega prej manjkalo. Vendar Mira tudi cenzurira, objavlja lažne novice in zapira ljudi, ki ne verjamejo v njen prav. Branje tiskanih knjig je prepovedano, dostopne so le še cenzurirane e-verzije. Pam, Tom, Vera in Aleks so najstniki s tipičnimi najstniškimi težavami, ki pa so se pridružili skupini Fronta in z njo snujejo upor. Jim bo na koncu uspelo? Knjiga, v prvi vrsti namenjena mladim, bo dala misliti tudi odraslim: se danes preveč zanašamo na tehnologijo, ji dajemo dostop do pomembnih osebnih podatkov, ji že prepuščamo nadzor? > URŠKA BRAČKO

KORALJKA MILUN

BATON IN ROKI

ilustracije: Ana Vujasić
prevod: Sara Virk
KUD Sodobnost International,
2021, t. v., 104 str., 23,90 €

Roki dobi najboljšega prijatelja, kar si lahko zamisli. Nekega dne v njihovi ulici neznanec odvrže črnega pasjega mladička, kar Roki vidi skozi okno in ga reši. Od takrat naprej sta nerazdružljiva. Fant celo prej vstaja, samo zato, da bi svojega prijatelja peljal na sprehod. Poletne počitnice prinesejo mnogo dogodivščin, od iskalne akcije izginule psičke do izleta z vlakom v drugo mesto. Vendar Roki za to ni povedal svojim staršem, v mestu pa je celo izgubil svoj nahrbtnik. Se mu bo uspelo pravočasno vrniti in postoriti vse, kar mu je mama naročila, ne da bi izvedela, kam je odšel? Zgodba bo všeč vsem nadobudnežem, ki obožujejo pasje prijatelje ali pa bi morda kakega radi sami imeli, knjiga pa jim bo zagotovo dala vedeti, kako se je treba obnašati do pasjih družinskih članov. Avtorica in ilustratorica, ki prihajata iz Hrvaške, sta čudovito združili moči in naredili knjigo, ki bo otroke prijazno spodbudila k branju. > URŠKA BRAČKO

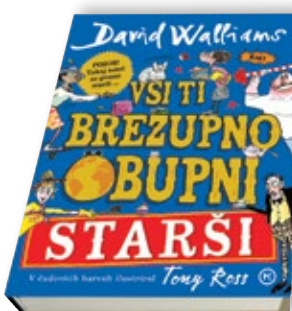

PETR STANČIK

H₂O IN SKRIVNA VODNA MISIJA

ilustracije: Galina Miklínová
prevod: Peter Svetina
KUD Sodobnost International,
2021, t. v., 79 str., 22,90 €

Ste pogrešali izjemno napete pustolovščine, v katerih se znajdejo trije mladi junaki? Hubert, Hugo in Ofelija sestavljajo veličasten klan H₂O, ki mora zaustaviti zlobnega Vulpesa in rešiti mesto. To naredijo s Hubertovo izumiteljsko nadarjenostjo (npr. mehurčkopišni klarinet, siamska kavna žlička, zmanjševalec), najboljšimi prožnimi oblekami po Ofelijinem dizajnu in Hugovim pogumom. Da bi rešili svoje mesto, morajo združiti moči, odkriti načrte mestnega vodovoda in se s podmornico, ki jo je seveda izdelal Hubert, pomajšati in se z njo odpraviti do Vulpesovega laboratorija. Jim bo uspelo premagati zle sile? Izjemno domiselna zgodba češkega avtorja je pospremljena z dinamičnimi dvostranskimi ilustracijami in tistimi ob robovih, ki popestrijo branje. Poleg tega se v knjigi skriva še veliko duhovitih in poučnih botaničnih razlag, recepti ali opisi znanih ljudi. Zgodbo, ki bo očarala vso družino, je odlično prevedel Peter Svetina, ki bi si ga zlahka zamislili tudi v vlogi avtorja te knjige! > URŠKA BRAČKO

DAVID WALLIAMS

VSI TI BREZUPNO OBUPNI STARŠI

ilustracije: Tony Ross
prevod: Nina Dekleva
Mladinska knjiga,
2021, t. v., 302 str., 22,98 €

Eden izmed trenutno najpopularnejših avtorjev za otroke, britanski komik in pisatelj David Walliams, se po knjigah o brezupno obupnih otrocih in brezupno obupnih učiteljih tokrat posveča brezupno obupnim staršem! V knjigi, ki je spet polna nore akcije, divjih pustolovščin, neverjetnih prigod in kaotičnih družin, spoznamo očeta s smrdljivimi nogami, mamo, ki čisto preveč obožuje pse, očeta, ki noče stati v vrstah, mamo, ki nenehno hiti, in očeta, ki si prilasti vse igrače, za konec pa še nadležno supermamo. Zabavne, čudaške in humorne zgodbe o starših, ki spravljajo v obup in zadrego svoje otroke, ob tem pa še vedno ostajajo družina. > VERONIKA ŠOSTER

NINA HUNDERTSCHNEE

DINOZAVRI ... III!

serija Svinčnik profesorja Plombe, knj. 4

ilustracije: Iris Hardt
prevod: Aleksandra Ardalič
Grlica, 2022, t. v., 76 str., 17,95 €

Četrta knjiga v seriji dogodivščin profesorja Plombe nas s čarobnim svinčnikom zlahka odpelje v daljni svet dinozavrov. Glavnima junakoma, Hani in Henriju, najboljšima prijateljema, ki stanujeta v isti hiši, tokrat pot prekrži čreda bežečih dinozavrov, kjer stara in zgubana brahiozaverka teta Cinci komaj uteče strašnemu tiranozavru Rudiju Razparaču. Potem skupaj naletijo na izgubljenega dinozaverskega ptičjega dojenčka in srečajo še davno izgubljenega profesorjevega prijatelja ... Mlad nemški dvojec, avtorica in ilustratorica, z užitkom ustvarja zabaven domišljjski svet profesorja Plombe in obljublja še nove dogodivščine. > BETI HLEBEC

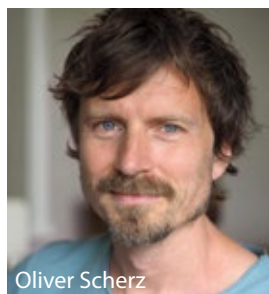
OLIVER SCHERZ

PRIJATELJ Z OSTRIMI ZOBMI

ilustracije: Barbara Scholz

prevod: Ana Grmek

Mohorjeva Celovec, 2021, t. v., 88 str., 24 €

Oliver Scherz

V 21. stoletju, času digitalnih in drugih naprednih tehnologij, ki domišljiji dajejo krila in omogočajo nemogoče, se pravljica, v kateri nastopajo živali, prav prilježe. Čeprav so junaki – volčje krdelo in družina tekunic – antropomorfnata bitja, torej razmišljajo in komunicirajo kot

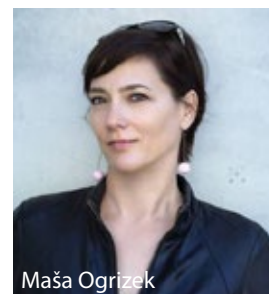
ljudje, odrasli in otroci. Poglavitni sporočili sta pogum in prijateljstvo ne glede na razlike in ovire, ki jih postavlja narava. Radovedni veвериček Tomi – tekunice v knjigi so pri nas manj znani podzemni glodavci, razširjeni v srednji in jugovzhodni Evropi – na potepu nareti na ranjenega volka Jara. Na smrt se ustraši nevarne zveri, hkrati pa se v njem oglasi želja, da bi ji pomagal. Ker sam ne pozna druge hrane, prinaša volku jagode in orehe, od katerih si kljub vsemu opomore. Kmalu se igrivo podita naokoli, Tomi poskuša prijatelja približati tudi domačim, vendar nezaupanje ostane. Jar, čeprav je ozdravel ob rastlinski hrani, ne spremeni svoje volčje čudi. Vrne se v krdelo, Tomi pa s svojimi nabira zalogo za zimo. Avtor, nemški filmski igralec in pisatelj Oliver Scherz, ne pove, ali se bo spomladi prijateljstvo obnovilo; mladim bralcem prepriča, da zgodbo nadaljujejo, kakor se jim zdi prav. > IZTOK ILICH

MAŠA OGRIZEK

LISIČJA LUNA

ilustracije: Tina Dobrajc

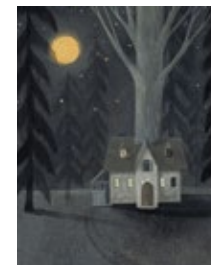
Miš, 2021, t. v., 79 str., 27,95 €

Maša Ogrizek

Slovenska kritičarka in književnica Maša Ogrizek je do sedaj napisala že nekaj priljubljenih knjig za otroke, za katere je prejela več nominacij in znak zlata hruška. *Lisičja luna* je njeno nekoliko temačnejše delo, v katerem spremljamo potovanje 13-letne junakinje Zoje, ki je zadnje čase pogosto osamljena. Nesrečen padeč jo posrka v fantastično dogodivščino, v kateri bo imela priložnost poiskati sebe in svoje »pleme«.

Knjiga je sicer namenjena otrokom od drugega triletja OŠ naprej, a jo bodo v polnosti še bolj razumeli nekoliko starejši bralci, tudi odrasli. Kot je zapisala Tilka Jamnik: »Fantastična pravljica je po eni strani nenavadna, morda malo strašljiva pustolovščina, po drugi strani pa razpira temeljna bivanjska vprašanja, namreč o sprejetju in povezanosti, otroštvu in odraščanju, o soočenju s stranjo onstran Reke časa.« Knjigo je pretanjeno in atmosferi povsem ujemajoče ilustrirala akademska slikarka Tina Dobrajc, zakonska in družinska terapevtka dr. Barbara Kreš pa je napisala odlično spremno besedo. > KLARA JARC

BRALNI PROJEKT ZA UČENCE 7., 8. IN 9. RAZREDA

SE TUDI VI SPRAŠUJETE, KAKO BI ZA
BRANJE NAVDUŠILI NAJSTNIKE?

KAKO MED KNJIŽNE POLICE
PRITEGNITI Odraščajoče fante in dekleta,
ki se jim knjiga vse bolj izmika?

KAKO KNJIGO POSTAVITI OB BOK
DIGITALNIM MEDIJEM?

Pri založbah Malinc in KUD Sodobnost International smo staknili glave in izmenjali ideje. Nastal je projekt ODPRTA KNJIGA: GG4U, ki je namenjen najstniškim bralcem, učencem tretje triade. Projekt je zabaven, poteka kot igra, povezuje tako spletne medije kot knjige. Osrednjo vlogo v projektu igra šolska knjižnica kot prostor za druženje in pogovore o knjigah.

PRIJAVE K PROJEKTU
ZBIRAMO DO 1. 10. 2021.

Kako projekt poteka?

Projekt je zastavljen v tekmovalnem duhu. Tekmovale bodo skupine učencev (po trije v skupini), ki bodo prebrale šest vrhunskih del za mlade. Naslovov knjig ne bomo izdali, odkrili jih bodo učenci z reševanjem ugank in nalog. Ko bodo uspešno rešili uganko, bodo ugotovili naslov knjige. Po prebrani prvi knjigi bodo prejeli naloge, in ko bodo te uspešno rešili, bodo prejeli uganko, ki jih bo privedla do naslova naslednje knjige. Ekipe ob reševanju nalog, ki jih na temo posameznih knjig čakajo v izzivih, zbirajo točke; z največ točkami so ovrednotene zahtevnejše in bolj ustvarjalne naloge. Ekipe, ki bo dosegla vse cilje in osvojila največ točk, bo odšla na nagradni izlet.

Prijava k projektu in pogoji sodelovanja

Za sodelovanje je obvezen nakup šestih mladinskih knjig, ki jih potrebujete za uspešno izvedbo projekta. Mentorice in mentorji branja se obvežejo, da bodo skrivnost, za katere knjige gre, skrbno varovali in je ne bodo delili z nikomer. Prijavnice k projektu in več informacij najdete na spletnih straneh www.sodobnost.com ali www.malinc.si, lahko nas pokličete na telefonsko številko 01 43 72 101 ali nam pišete na bralniprojektgg4u@gmail.com.

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

JAK
JAVNA
AGENCIJA ZA
KNJIGO RS

Malinc
več kot založba

sodobnost

ERIKA EICHENSEER

RAJSKI VRT/ PARADISE GARDEN

Zgodba o Sloveniji/
The story of Slovenia

ilustracije: Peter Škerl

prevod: Gaja Kos

Miš, 2021, t. v., 32 str., 28,95 €

Ljudsko izročilo pravi, da nam je Slovincem koščke prelepe in raznolike dežele dal sam Bog, ki je hotel iz njih napraviti svoj rajski vrt. To legendo je zapisala nemška zbirateljica ljudskega slovstva Erika Eichenseer, ki je nekaj let prebivala v Sloveniji. Besedilo je dvojezično, v slovenščini in angleščini, in je lahko odlično darilo za prijatelje iz tujine. Za likovno podobo je poskrbel vrhunski oblikovalec in večkrat nagradjeni ilustrator Peter Škerl; med drugim je prejel najvišjo slovensko nagrado Hinka Smrkarja za ilustracije *Močvirnikov*. Ilustracije *Rajskega vrta* so le-tem slogovno precej blizu – malce temačne, s prevladujočimi zelenimi odtenki, vzdušje pa lahko kar slišiš. In ali ste se kdaj vprašali, kako upodobiti Boga? Peter Škerl ga zna. > KLARA JARC

ALEKSANDRA JELUŠIČ PIKA

KIKI IN GOSPA ŠTRUDLMAJER

ilustracije: Irena Režek

Chiara, 2021, t. v., 106 str., 21 €

Avtorica predlaga, da preden se lotimo branja tega mini romana, naredimo stoji na glavi – tako se bo v naše misli skotalila vsa domišljija, tudi ti-

sta, ki se je morda po nesreči zataknila v majhnem prstku na nogi. Mala Kiki, ki je v bolnišnici, se sprašuje, ali je svet kako drugačen, če ga gleda skozi rjave, črne, zelene ali sive oči. Gospa Štrudlmajer je navihano glavno junakinjo opomnila, da moraš le zapreti oči in pobrskat po domišljiji, peljati na sprehod misli, in nato je čisto vse mogoče, tudi zima v avgustu, potovanje v Afriko in reševanje zebre. Sraka Kokos, škrat, pojoči pesek, gospod Šmirjokl, ki osebno pozna gospoda Božička, in drugi junaki poskrbijo, da je lahko tudi čas okrevanja v zdravstveni ustanovi prava čud(n)ovita pustolovščina za pogumne deklice in radovedne fante. > AJDA VODLAN

IGOR CVETKO

OTROŠKE LJUDSKE O ŽIVALIH

Pesmarica – slikanica

avtorji kamišibajev: Igor Cvetko ... et al.

Aristej in Društvo Zapik,

2021, t. v., 100 str., 25 €

Etnomuzikolog Igor Cvetko je svojo ljubezen do ljudskega izročila povezal s svojo novo strastjo do kamišibaja (japonskega gledališča, ki zgodbo pripoveduje s slikami). Prav posebna knjiga tako prinaša izbor otroških ljudskih pesmi, ki jih je avtor nabiral dolga leta, ko je delal na ZRC SAZU in v Etnografskem muzeju in pripadajoče kamišibaje 28 slovenskih kamišibajkarjev. Vsaka pesmica ima poleg zapisanega besedila in slik dodan še notni zapis, da si jo lahko tudi zabrudamo, zapojemo ali odigramo, v njih pa srečamo vse ljube »ljudske« živali od zvite lisice do plešočega kosa in mini slovarčke narečnih besed, saj prihajajo pesmice iz vse dežele. Dragocena knjiga, ki ljudsko izročilo prenese na svež in zanimiv način. > VERONIKA ŠOSTER

NAROBE SVET

BRANJE, KI NAS SPRAVLJA

V SMEH IN SOLZE

Založba
Zala

www.zalozba-zala.si

info@zalozba-zala.si

Previde je podprla Evropska komisija, Ustvarjalna Evropa.

Sofinancira program
Evropske unije
Ustvarjalna Evropa

ANDREJA BORIN

DREVO IN PTICA

ilustracije: Peter Škerl

Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice, 2021, t. v., 32 str., 19,99 €

Pesmi Andreje Borin lovijo dragocene trenutke, ko se nam v trenutkih notranje tišine razkrivajo skrivnosti sveta. Na primer, ko za hip prileti na okno čudovita ptica, ki razliva nepopisno lepoto, za seboj pa pusti eno samo pero in neizmerno hrepeneje, da bi znova ugledali lepoto. Ali ko beli muc, ki gre »z dvignjenim repom počasi in fino«, mimogrede zamijavka modrost: »Tja grem, kjer je pot. In to je povsod.« Elegantne, zveneče, jezikovno izbrušene pesmi vabijo na zvezdni voz, za potovanje pa potrebuješ le kovček sanj in že lahko vstopiš na čarobni vrt, v vrbah ugledaš vile, razumeš govorico živali in prisluhneš zimskim sanjam makovega zrna. Pesmi za majhne, ki očarajo tudi velike, je v izjemne akvarelne ilustracije ujel Peter Škerl, prejemnik številnih visokih priznanj in častnih nominacij za ilustracije, med drugim nagrad Hinka Smrekarja in Kristine Brenkove. > MAJA ČREPINŠEK

PETER SVETINA

KAKO JE GOSPODA FELIKSA DOLETELA SREČA V NESREČI

ilustracije: Ana Razpotnik Donati

Miš, 2021, t. v., 29 str., 26,95 €, JAK

V novi slikanici avtorja, trenutno enega najbolj vrhunskih slovenskih piscev za otroke, se ponovno srečamo z gospodom Feliksom, ki pa je za tokratno dogodivščino uporabil novo kolo. No, kolo ni novo, temveč je zelo staro, še iz časov Feliksovih šolskih dni in je zato prava stara klemfa. Prav to kolo pa je krivo, da gospoda Feliksa doleti sreča v nesreči. Pri tem mu pomaga gospa Petra, njegova ljubezen iz šolskih dni. Vendar pa to ni ljubezenska zgodba s srečnim koncem, temveč prav posebna pripoved o samotarskih posebnostih, ki sta si blizu. Tako posebna, kot je vsebina, pa so unikatne tudi čudovito barvite ilustracije izpod čopiča uspešne slovenske ilustratorke, ki živi in dela v Italiji. > AJDA VODLAN

CVETKA SOKOLOV

ZOJINI ZAKLADI

ilustracije: Marta Bartolj

Zala, zbirka Mušnica, 2021, t. v., 26 str., 23 €, JAK

Izvirno slovensko slikanico *Zojini zakladi* sta ustvarili pisateljica Cvetka Sokolov in ilustratorka Marta Bartolj. Zoja je posebna sraka, seveda, drugače ne bi našla svojega mesta v pisateljčini slikanici.

Glede na to, da se njen domek močno šibi od pisanih reči, ki jih je Zoja »posvojila«, in da prav kmalu ne bo več mogla bivati v njem, se domisli, da bo odprla čisto pravo gozdno zlatarno. A kdo bo kupoval v njej? Mnogi gozdni prebivalci si želijo česa, kar se blešči in jih bo olepšalo. In res – zlatarna Zojini zakladi že stoji sredi gozda in prav kmalu živali pokupijo vse bleščeče predmete. Ampak to ni najpomembnejše – tu je namreč Stanislav, v katerega se Zoja zagleda, in v njenem zdaj praznem gnezdu je dovolj prostora vsaj za dva, pravzaprav še za njun naraščaj, ki se je že prikljuval iz spomladanske jajčne lupine. To pa so resnično pravi Zojini zakladi! Izvirna zgodba in izvirne ilustracije bodo razveseljevale naše male nadobudneže, brez dvoma pa tudi starejše bralce. > SABINA BURKELJCA

MARCUS PFISTER

MAVRIČNA RIBICA SE UČI IZGUBLJATI

prevod: Polonca Kovač

Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice, 2021, t. v., 25 str., 19,99 €

Mavrično ribico in njen nauk o deljenju in sebičnosti poznajo že mnoge generacije širom sveta, švicarski avtor Marcus Pfister (v slovenščino je prevedenih kar precej njegovih knjig) pa je po originalu iz leta 1992 napisal tudi več nadaljevanj, nekaj jih imamo tudi v slovenščini. Iz Mladinske knjige tokrat prihaja slikanica o Mavrični ribici z naukom o tem, da pri igri včasih zmagamo, včasih pa izgubimo, in da to ni razlog za nejevoljo in jezo. To je še ena od tistih slikanic, ki naj jih pozna in upošteva vsak otrok. > KLARA JARC

ASIA OLEJARCZYK

JETI, V KATEREGA NI NIHČE VERJEL

ilustracije: Aleksandra Gołębiowska

prevod: Klemen Pisk
KUD Sodobnost International, zbirka Gugalnica, 2021, t. v., 36 str., 19,90 €

Ko deček pri pouku izve, da na zasnježeni Himalaji obstaja skrivnostno bitje, v katero nihče ne verjame, ga to razžalosti, zato se odloči, da bo sam verjel vanj. Ko jeti to sliši, se prebudi in kmalu potrka na dečkova vrata ter mu pripravi slasten kakav. A kaj, ko izgine vsakič, ko kdo izrazi dvom o njem. Jeti namreč ne verjame niti sam vase! Topla in ganljiva zgodba o prijateljstvu in o tem, da je tudi nemogoče lahko mogoče, če si res zaželim, je polna čarobnosti in prismuknjениh trenutkov. > VERONIKA ŠOSTER

IVAN MITREVSKI

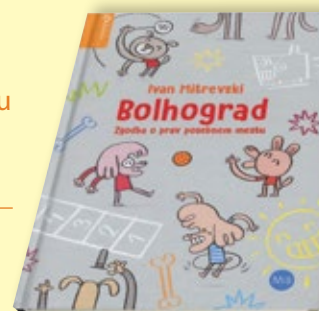
BOLHOGRAD

Zgodba o prav posebnem mestu

ilustracije: Ivan Mitrevski

Miš, zbirka Miškolinke, 2021, t. v., 96 str., 25,95 €

Bolhograd je bil nekdanj res prav posebno mesto: tamkajšnji meščani so se vsi poznali med seboj in si vedno znali vzeti čas za drobne pasje radosti. Potem pa si je ena od pasjih prebivalc, prikupna Doroteja, kupila pravi pravcati avto in od takrat Bolhograd ni več isti, kot je bil. Zasvinjan je z izpušnimi plini in obdan s številnimi žaljivkami, ki si jih nestrpni pasji vozniki že za dobro jutro izlajajo čez šipe svojih štirikolesnikov. Bo v Bolhogradu sploh še kdaj vladal spokoj in bodo znali biti meščani kdaj pa kdaj spet leni kot psi? Najnovejša knjiga ilustratorja Ivana Mitrevskega znova dokazuje, da njen avtor ni le pravi mojster likovnega upodabljanja, temveč je tudi izvrsten pisec, obdan z odlično domišljijo in prvinskim humorjem. Piko na i prebrnemu daje tudi avtorjev poučen konec knjige, ki (mlade) bralce vabi k razmisleku in jih motivira k dejanjem za boljši vsakdanjik vseh nas. Še eno vsestransko pronicljivo delo Ivana Mitrevskega, ki ga toplo priporočam v branje! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

BIANCA SCHULZE

**KDO IMA RAD ZMAJA?;
NE ZBUDI ZMAJA;
BODI TO, KAR SI, ZMAJ**

ilustracije: Samara Hardy
prevod: Esther Daniela Kogoj
Hiša knjig,
2021, t. v., 32 str., 19,90 €/knjigo

Interaktivne knjige iz serije o zmaju so tople pripovedi o rdečem velikanu, ob branju katerih morajo otroci glasno šteti do deset, zaplesati, pihati svečke in početi še marsikaj drugega, res zabavnega. Glavni junak, čudoviti zmaj in njegovi prijatelji, princeska, princ in njuna starša kralj ter kraljica, vitezi pa seveda kuharja, posrkajo bralca v življenje na gradu in dogodivščine, ki se tam dogajajo. Prva slikanica pripoveduje o zabavi na gradu, ki jo priredijo za zmaja, in se zaključijo s čudovito mislijo – tako lepo, da otrok pravljico kar objame. Naslednja je uspavanka za lahko noč, ki pomaga najmlajšim tiste večere, ko se oči kar nočejo zapreti. Tretja pa je pogumna pripoved, ki otrokom pomaga premagati strah in tremo za prvi šolski ali vrtčevski dan. Opomni nas namreč, da imamo vsi svoje talente, pa tudi *netalente*. Pomembno je le, da se imamo radi. In zmaja imamo zagotovo radi. > AJDA VODLAN

THE TJONG-KHING

KJE JE TORTA?

Vida, 2021, t. v., 25 str., 17,90 €

Izjemno ilustrirana slikanica brez besed nas popelje na pravo pustolovščino. Glavni zaplet je kraja slastne in umetelno okrašene torte, ki se je veselita gospod in gospa pes. Ob divjem lovu na podganja ne-

pridiprava, ki hočeta torto zase, spremljamo tudi vzporedne zgodbe drugih živalic od zajčkove izgubljene igrače do športno razpoloženih žabic in objestnih opic. Pregon se hitro sprevrže v pravi kaos in kar zlakotni po sočnem kosu torte. Ker je zgodbenih linij ogromno, je to slikanica, ki jo je mogoče prelistati nešteto krat. > VERONIKA ŠOSTER

ANJA KRALJ OKORN

**KAČALINKA
ČALAPINKA IŠČE
PRIJATELJA**

Otroška jogijska pravljica
ilustracije: Tamara Šenk
samozaložba, 2021, t. v., 31 str., 24,90 €

Kačalinka Čalapinka je otroška jogijska pravljica. Pravljična joga, na kateri knjiga temelji, namreč združuje elemente joge v obliki pravljice. V njej spoznamo kačico, ki obožuje palačinke. Rada bi spoznala nove prijatelje, a je nihče ne sprejme takšne, kot je, kar kačico užalosti. S pomočjo modrega drevesa spozna, da mora zadovoljstvo najprej poiskati v sebi. Jogijski položaji, ki jih srečamo v zgodbi, so razloženi v priloženi knjižici. Poučna knjiga, ki bo dobro orodje za gibalno spodbujanje otrok in prve korake v svet joge. > VERONIKA ŠOSTER

KAJETAN KOVIČ

MEDVEDJA MAMICA

Moj prijatelj Piki Jakob
ilustracije: Jelka Reichman
Mladinska knjiga, zbirka Velike slikanice,
2021, t. v., 15 str., 17,99 €

Kajetan Kovič

Zgodba *Medvedja mamica* je bila prvič objavljena v knjigi *Moj prijatelj Piki Jakob* daljnega leta 1972. Od takrat je ta in mnoge druge zgodbe Kajetana Koviča (1937–2014), enega najvidnejših književnih ustvarjal-

cev po drugi svetovni vojni, burila domišljijo in grela srčke številnih generacij otrok. Legendarna ilustratorica Jelka Reichman je prigradam rjavega medvedka z belim trebuščkom in modro pentljo okrog vratu dodala nove podobe, ki so zdaj prvič zaživele še v slikanici. Piki Jakob, Učitelj in njegov oči bodo tako v čudoviti svet igre in lepote še dolgo vabili nove otroke in odrasle. > BETI HLEBEC

IGOR PLOHL

BREZZOBI TIGER

ilustracije: Nataša Vertelj
Pivec, 2021, t. v., 37 str., 19,95 €

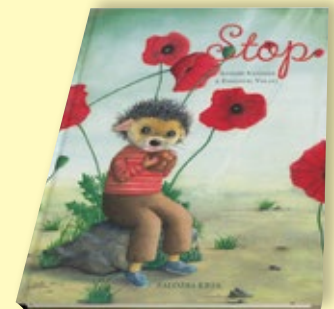
Pod mogočno goro Triglav je nekoč živel troglavi zmaj Ljubo, ki se mu je upal oporekati le zmajev svetovalec, pogumni tiger Svetin. Da, nekoč so na naših tleh čisto zares živeli tudi tigri.

Vladar zmaj Ljubo je seveda moral odločiti o življenju pod Triglavom, in četudi je imel tri glave, so se živali često pritoževale čez njegove odločitve. Tudi tiger Svetin dostikrat ni prepričal zmaja, da bi spremenil svojo odločitev, in zato so ga živali poimenovala kar brez-zobi tiger, češ da samo govori, nič pa ne naredi. Potem je prišlo prav posebno težko leto, ko je bila dežela skoraj brez vodnih virov, in med živalmi so se vneli prepiri, kdo lahko pije jezersko vodo in koliko. In kralj-zmaj je odredil, da bo imelo odslej vsako bitje pravico do enake količine vode. To pa je vse skupaj še dodatno zapletlo, a tiger Svetin je kralju svetoval drugačno rešitev. In kakšno vlogo v slikanici igra Državni svet Republike Slovenije? Preberite zgodbo tigra Svetina in vse vam bo jasno. In cenimo vodo, to naravno dobrino, ki je vredna več kot zlato. > SABINA BURKELJCA

ANNEMIE VANDAELE

STOP

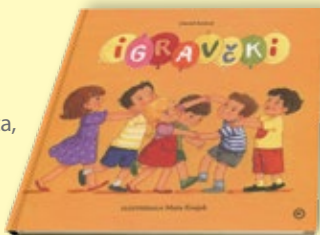
ilustracije: Emmanuel Volant
prevod: Ina Boš
Kres, 2021, t. v., 25 str., 19,90 €

V paketu novih slikanic je tudi *Stop*, najnovejšo delo belgijske učiteljice in pisateljice Annemie Vandaele, ki ga je ilustriral francoski ustvarjalec Emmanuel Volant; lani je izšla slikanica *Oranžno ogrinjalo* z njegovimi ilustracijami. Skupaj sta tako ljudem zelo podobne živalske junake skozi zgodbo o žogi, ki jo je ježek dobil od preminulega dedka, poučila o tem, da je stop pomembna beseda, ki je ne smemo ignorirati niti v igri. Besedilo je napisano z velikimi tiskanimi črkami, tako da je odlično tudi za učenje branja. > KLARA JARC

DAVID BEDRAČ IGRAVČKI

ilustracije: Maša Kozjek
Mladinska knjiga, zbirka Knjižnica Čebelica,
2021, t. v., 15 str., 14,99 €

Zbirka Čebelica prinaša knjigo rima-
nih pesmi, ki zvabijo v svet igravčkov
in teh je za en cel razred! Vesela družina igravčkov dneve preživlja
razposajeno, ob igri: rajajo v plesnem krogu, pretvarjajo se, da je v
dnevni sobi promet, so zdravniki, vlečejo vrv, se igrajo gluhi telefon,
okamnijo kot kipi ali pa se povzpnejo na vrtiljak. Pespice so kratke,
večinoma razdeljene na kitice in rimate, zato bodo hitro šle v uho.
Svetla in krasna knjiga, polna iskrivega smeha in razposajenosti, kar
kliče po dolgem dnevu igre s prijatelji. > VERONIKA ŠOSTER

BARBARA HANUŠ OBLIŽ ZA MOČ IN POGUM

ilustracije: Ana Zavadlav
Mladinska knjiga,
zbirka Knjižnica Čebelica,
2021, t. v., 15 str., 14,99 €

Otroški svet bi bil brez babic in dedkov silno dolgočasen in, da, vča-
sih tudi neodločen ali celo poln strahov. Tako pa obstajajo babice
(in seveda tudi dedki), ki dobro vedo, kdaj je treba njihovim nado-
budnim vnučkom postreči z obližem za moč ali pogum. Da ne go-
vorimo o tem, da (samo) stari starši poznajo čudežno deželo Kahka
in Kihka, kjer se te lahko brez slabe vesti loti prehlad in kjer lahko
kašljaš ter kibaš kot za stavo, za nagrado pa si za vse skupaj nagraden
s sladoledom ali čokolado. Kajti v ljubkih zgodbah Barbare Hanuš, ki
s svojo iskrivostjo in hudomušnostjo vabijo otroke v svet usvajanja
branja, še dodatno pa ga polepšajo doživete ilustracije Ane Zavadlav,
se na koncu vedno vse razplete v prid malih protagonistov. In prav je
tako! > VESNA SIVEC POLJANŠEK

ANITA LESKOVEC LISIČKE

ilustracije: Ana Košir
Mladinska knjiga, zbirka Knjižnica Čebelica,
2021, t. v., 23 str., 14,99 €

Zbirka Čebelica je bogatejša še za eno
knjigo kratkih zgodbic o treh naviha-
nih in prikupnih sestricah lisičkah. Spremljamo njihove vsakdanje pri-
gode, od peke palačink in zlaganja nogavic do nagrajujočega pohoda
na goro. Lisičke so vedno pripravljene na nove izzive, polne idej in
navajene sodelovanja, da kaj dosežejo, s svojim optimizmom in sestri-
skim odnosom pa prav začarajo. Prijetno mehke in puhaste zverinice
so nabrite in zabavne, pa tudi iskreno ljubeče. Topla knjiga, ki poboža
in nahrani. > VERONIKA ŠOSTER

MARTA BARTOLJ TAM SE SREČAVA

Miš, 2021, t. v., 23 str., 25,95 €

Avtorica in ilustratorica knjige, ki smo jo spoznali pred tremi leti, ko je
izšel njen prvenec *Kje si?*, mednarodno nagrajena knjiga brez besed, nas
tokrat navdušuje v poetični slikanici, primerni tako za majhne in velike
otroke kot tudi za odrasle. Knjiga vsebuje čudovite ilustracije, preproste,
nič preveč baročne, vendar pa hkrati simbolno tako bogate, da je vsaka
stran lahko poglavje zase. Kot je za Bartoljevo že značilno, poseže po

ELS HEINSALU AHA!

ilustracije: Kristi Kangilaski
prevod: Julija Potrč Šavli
KUD Sodobnost International,
zbirka Gugalnica,
2021, t. v., 44 str., 19,90 €

Els Heinsalu je doktorica fizike, ki si je že od nekdaj želela postati
pisateljica. Njeni otroci so jo velikokrat zasuli z radovednimi vpraša-
nji o znanosti, zato se je odločila, da v slikanici predstavi pomemb-
ne odgovore. Razloži razliko med novinarjem in znanstvenikom
ter skozi posrečena in neposrečena odkritja Arhimeda, Aristotela,
Newtona in drugih pokaže, da poskusi ne gredo vedno po načrtih.
Ste vedeli, da so imeli znanstveniki in izumitelji čisto posebne vzkli-
ke? Unikatne ilustracije, ki branje še popestrijo, bodo pritegnile mar-
sikatero oko in spodbudile k pogovoru. Naj vaši otroci odkrijejo, da
je raziskovanje lahko zabavno! > URŠKA BRAČKO

SEAN JULIAN NORMANOV PRVI DAN V VRTCU

ilustracije: Sean Julian
prevod: Ina Boš
Kres, 2021, t. v., 25 str., 19,90 €

Tudi mali dinosavri hodijo v vrtec.
Skupini se pridruži Norman, naj-
manjši in najbolj boječ dinosaver-
ček, ki po začetni zadregi najde svoje mesto med novimi prijatelji
in se uspešno spoprime s svojo sramežljivostjo. Britanski avtor Sean
Julian je ilustriral že več deset otroških knjig, kar nekaj je prevedenih
tudi v slovenščino, tokrat pa njegove slikovite ilustracije bogatijo kar
lastno pravljico. Knjiga, ki bo pomagala zadržanim šolarjem pri vsto-
pu v vrtec ali šolo in spoznavanju vrstnikov. > KLARA JARC

GÜLŞAH YEMEN BARVA

ilustracije: Çağrı Odabaşı
prevod: Špela Grošelj
KUD Sodobnost International,
zbirka Gugalnica,
2021, t. v., 32 str., 19,90 €

Barva je druga izmed treh knjig, ki jo
je ustvaril turški tandem predšolske učiteljice Gülşah Yemen in ilu-
stratorja Çağrı Odabaşıja. Lani smo tako že občudovali njuno *Črto*, v
pričakovanju pa je še tretja knjiga z naslovom *Zvok*. V *Barvi* nas mož-
celj odpelje na pot odkrivanja barv, njihovega ustvarjanja in mešanja,
predvsem pa v svet domišljije. V slikanici namreč skoraj nič ni take
barve, kot bi moralo biti. Slikanica nagovarja k razmišljanju in pogo-
varjanju ob samem branju ali pa morda kar k risanju nenavadnih barv-
nih kombinacij. V domišljiji je namreč vse mogoče. > URŠKA BRAČKO

osnovnih barvah, tudi tokrat predvsem
po rdečem odtenku. Vsebina, ki bralca
opominja, da se je pomembno v življe-
nju ustaviti, prisluhniti hrupu in tišini
ter videti in ne le gledati, nas pritegne
že v posvetilu: »*Tebi, ki se odpravljáš na
sprehod med vrstice in podobe v nezna-
no.*« V tem prehitrem svetu obvezno
čitivo, ki bo obogatilo naš vsakdanjik. >
AJDA VODLAN

GRLICA

ŠOLA MAGIČNIH ŽIVALI

Vsak potrebuje prijatelja, najboljšega prijatelja ...

f zalozba.grlica

z zalozba_grlica

Knjige lahko naročite po telefonu 05 169 90 72, po elektronski pošti narocila@desk.si, ali na spletni strani www.knjigarna.net

Moderni
Klasiki

VRHUNSKI LITERARNI GLASOVI V ZBIRKI, KI ODMEVA

OB 20-LETNICI
ZBIRKE VSI NASLOVI
– 20%*

»Če je knjiga
res dobra, se jo
splača prebrati
znova. Če je
odlična, se jo
splača prebrati
trikrat.«

Anatole Broyard

Zbirka Moderni klasiki spada med najpomembnejše zbirke prevodne književnosti pri nas. Navdušuje s premišljenim izborom iz svetovne romaneskne umetnosti druge polovice 20. in 21. stoletja z jezikovno, kulturno in slogovno raznolikimi vrhunskimi literarnimi deli. Je neprecenljiva zakladnica odmevnih knjig, od katerih so mnoge prvič – in odlično! – prevedene v slovenščino. Svojim številnim zvestim bralcem zagotavlja ure in ure prvovrstnega bralskega užitka. Pa če knjigo berejo prvič ali tretjič.

*20-odstotni popust velja za vse knjige iz zbirke Moderni klasiki v knjigarnah Mladinske knjige in v spletni trgovini Emka.si od 15. 8. do 31. 10. 2021 oz. do prodaje zalog. Popusti se ne seštevajo. Ponudba velja le za fizične osebe.